

CERŠAK, SLADKI VRH, ŠENTILJ, VELKA
SEPTEMBER 2017 | DVOJNA ŠT. 02 03/2017

Glas-ilo

Občine Šentilj

3	BESEDA UREDNICE	32	POLITIČNE STRANKE SPOŠTOVANE OBČANKE IN SPOŠTOVANI OBČANI! DOGAJANJE V DESUS-U
4	ŽUPANOV UVODNIK		
5	OBČINSKA UPRAVA OBČINA ŠENTILJ USPEŠNA NA RAZPISU INTERREG SI-HR 2014-2020 ZAVOD ZMOREMO IZ ŠENTILJA V SLOVENSKIH GORICAH OB ZAKLJUČKU OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJE POSEBNA ZAHVALA NAJBOLJŠIM	34	DRUŠTVA/ZAVODI/ORGANIZACIJE PREDSTAVITEV OBMOČNEGA ZDRUŽENJA SLOVENSKIH ČASTNIKOV OBČIN KUNGOTA, PESNICA IN ŠENTILJ LEOPOLD METHANS JE MED PRVIMI VODNIKI INTERPRETATORJI Z EVROPSKIM POTRDILOM V SLOVENIJI 4. TABOR GASILSKE MLADINE PGDPALOMA SLADKI VRH IN PRIJATELJI LOV NA SULCA JE RIBIŠKA UMETNOST ZGODOVINSKA PRIDOBITEV HUDA URA - NEURJE V KRAJEVNI SKUPNOSTI SLADKI VRH 80 LET GASILSTVA V SLADKEM VRHU ELY MAGOS RAZSTAVLJA V METHANSOVI HIŠI MAVRICA OBČUTIJ V MEDGENERACIJSKEM CENTRU ŠENTILJ DELOVANJE MEDGENERACIJSKEGA CENTRA ŠENTILJ KRAJANI SMO SAMI ZAVIHALI ROKAVE DOMIŠLIJA, IGRA, JAHANJE IN KONJI PRI ZELEN HIŠKI, CERŠAK
8	PRIZNANJA ČASTNI OBČAN OBČINE ŠENTILJ - GOSPOD EDVARD ČAGRAN SVOJE DELO SEM OPRAVLJAL S SRCEM EDVARD ČAGRAN - ČASTNI OBČAN ŠENTILJA		
11	PRIREĐITVE FESTIVAL NA ZGORNJI VELKI »UJEMI RITEM SVETA DOMA«		
14	KMETIJSTVO IN GOSPODARSTVO VINA PERKO NAVDUŠILA NA SEJMU KOS 2017 V LENARTU OHRANJANJE IN SPODBUJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI ŠENTILJ	50	V RAZMISLEK KDAJ BOMO NA VRSTI MLADI? STE BILI KDAJ ZAVISTNI?
16	IZ ZGODOVINE 100 LET MAJNIŠKE DEKLARACIJE	52	DOBRO JE VEDETI RASTLINE ZA ZELENO GNOJENJENA VRTU
18	ŠPORT MEDNARODNE IGRE ŠOLARJEV - LITVA 2017 10. SLADKIH 6 GIMNASTIKA V OSNOVNIH ŠOLAH - GIMKO	54	OSNOVNA ŠOLA IN VRTEC
21	PROSTOVOLJSTVO JUNAKI NAŠEGA ČASA	72	NASVET STROKOVNJAKA UMETNOST VZGOJE ODGOVORNIH, SAMOSTOJNIH IN ZDRAVIH OTROK
23	DRUŽABNO ŽIVLJENJE - VIDIN KOTIČEK SKODELICA BESED	78	KORISTNO
25	DRUŽBENA DEJAVNOST KNJIŽNICA IN BIBLIOBUS V PRVI POLOVICI LETA INTERVJU Z UPOKOJENO UČITELJICO MARIJO KOCBEK 50 LET PO KONČANI VALETI DEKANIJSKO SREČANJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV IN SKUPIN SREČANJE S STAREJŠIMI IZ ŽUPNIJE ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH	79	NAPOVEDNIK
		80	ZAHVALA
		81	NAJSTNIŠKA LITERARNICA
		82	OGLASNA SPOROČILA - BREZPLAČNA OBJAVA
		83	KRIŽANKA

SPOROČILO UREDNIŠKEGA ODBORA ZA ODDAJO ČLANKOV

Naslednji rok za oddajo člankov je 20. 11. 2017 na elektronski naslov urednistvo@sentilj.si ali na

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Občina Šentilj, Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj

Glavna in odgovorna urednica: Suzana Grobelšek **Člani uredniškega odbora:** Jelka Weltdt, Sara Monzalgi, Ljerka Podhostnik, Anja Hujdec in Danica Ferk **Lektoriranje:** Vanja Jesenek

Število tiskanih izvodov: 3070 **Oblikovanje in tisk:** Sinet d.o.o.

Naslov uredništva: Občina Šentilj, Uredništvo, Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj **e-pošta:** urednistvo@sentilj.si, suzana.grobelsek@gmail.com

Fotografija za naslovnico in zadnjo stran ter slika v križanki: Andrej Velikonja

SPOŠTOVANE BRALKE, SPOŠTOVANI BRALCI!

Zelo vesela sem, da vam lahko znova predstavim novo številko občinskega glasila Občine Šentilj Glas-ilo. Iskreno se zahvaljujem vsem piscem člankov, da ste s svojimi prispevki sooblikovali vsebino, predstavili športne, društvene, šolske ali druge aktivnosti. Skupaj smo soustvarili glasilo, ki je namenjeno vsem občanom in občankam naše občine in javnosti. Skušali smo zajeti vsa področja življenja in dela v občini, kot boste lahko prebrali. Naj še enkrat poudarim, da je cilj glasila objavljanje objektivnih in celovitih informacij in da se držimo vseh členov iz Odloka o javnem glasilu Občine Šentilj. Vsak dan do nas pride poplava takšnih in drugačnih, večinoma negativnih informacij; teroristični napadi, prometne nesreče, huda neurja, politični

zapleti, kriminal, družine na cesti zaradi nezmožnosti plačevanja dolgov, socialne stiske, stiske otrok, nezaposlenost, zapuščene in mučene živali ...

Naj bo naše občinsko Glas-ilo glasilo, v katerem damo prostor pozitivnim dogodkom; kaj smo dobrega, pozitivnega naredili za koga; morda koga spodbudimo, da tudi sam naredi kaj podobnega.

Pri uvodnikih je tako, da ima odgovorni urednik možnost napisati tudi kaj bolj osebnega, zato sem se tudi sama odločila, da z vami delim eno takšno pozitivno izkušnjo, ki me je znova naredila »bogatejšo«.

Povsem nepričakovano sem se 3. avgusta znašla na morju kot vzgojiteljica v 5. izmeni Zveze prijateljev mladine in to dobesedno preko noči. Dobila sem skupino desetih 8 in 9 let starih deklic – moje želvice, ki so bile v resnici prijazne, krasne, srčne in pozitivne deklice. 10 deklet iz različnih družin, s katerimi sem preživela 11 krasnih dni. Moj cilj je bil, da tem deklicam omogočim 11 čudovitih dni, da se imajo lepo, da jim bodo ti dnevi ostali v spominu kot nekaj zelo lepega, česar se bodo rade spominjale in da bom poskrbela za njihovo varnost. Nepozabnih 11 dni dela kot prostovoljka mi je v življenju prineslo tisto nekaj, kar se reče »dodana vrednost«. Hvaležna sem pedagoški vodji, ki je verjela,

da to zmorem. Kjer je volja, je tudi pot.

Tudi urednica tega glasila sem »kot prostovoljka« in tudi tukaj delam z veseljem, ker vem, da delam za dobrobit ljudi. Delam v svojem prostem času in z uredniškim odborom se trudimo po svojih najboljših močeh. Nismo profesionalci in to ni naša služba, zato morda včasih zagode kakšen škrt, komu kakšen članek ni povšeči, kakšna slika bi lahko bila kje drugje in še kaj.

Vedite pa, da delamo z mislijo, da bo v glasilu za vsakega nekaj in upamo, da nam napakic ne zamerite preveč.

Za vas smo pripravili že stalne rubrike, seveda pa smo odprti za vse ideje, ki bi nam jih želeli sporočiti. Vsak, ki želi karkoli sporočiti, naj to napiše in nam pošlje. Z veseljem bomo prebrali in če boste želeli, tudi objavili v rubriki Pisma bralcev.

Pa naj zaključim z mislijo Sergia Bambarena: »Vselej si prizadevaj po najboljših močeh. In tvoje srce se nikoli ne bo utrudilo ali postaralo.«

**Vaša urednica
Suzana Grobelšek**

SPOŠTOVANI,

počitniški dnevi se zaključujejo in pred nami je pester jesenski čas, poln prireditev, dogodkov in hitenja iz dneva v dan. Za učence začetek pouka in dodatna skrb, za starše sprememba poletnega ritma. V sodelovanju z obema šolama smo poskrbeli, da boste vstopili v sveže obnovljene in urejene prostore. Zaradi povečanega vpisa otrok v vrtec Šentilj je ta premajhen, zato smo morali najti rešitev z ureditvijo nove igralnice, ki je nastala tam, kjer je bila prej velika garderoba.

Po vseh zapletih, ki so se dogajali v povezavi z občinskim glasilom, sem se pred izidom prejšnje številke odločil, da ne jaz ne uprava ne bomo objavili prispevkov, ker nisem hotel dodatno prilivati olja na ogenj. Menim, da mora biti prostor v Glas-ilu za omogočanje pojavnosti tiste civilne družbe, ki deluje na našem območju, ki ima kaj pokazati, o čem pisati. Naj bo glas v Glas-ilu odraz ljudske kulture, ki mora ohraniti nivo dostojanstva, morale in etike.

Poletni meseci v delovniku župana in občinske uprave letos niso nič manj zaznamovani z delom. Smo v polnem teku: pozno sprejet proračun nalaga obilico dela za želeno realizacijo, končno sprejet občinski prostorski načrt zahteva pripravo nadaljnjih korakov in

aktivnost ter sodelovanje z občani, posodobitev evidence zavezancev za plačilo nadomestila za stavbno zemljišče prav tako. Številne aktivnosti nas kot soudeležene v postopkih, ki so v pristojnosti države, držijo v stalni pripravljenosti ujeti še zadnji vlak za realizacijo obljub na našem območju, danih s strani državnih institucij. Smo tudi tik pred ponovnimi roki za prijavo projektov na razpise za pridobivanje evropskih sredstev – to, koliko dela je vložnega v pripravo potrebne dokumentacije in kakšna je možnost za uspeh, si je težko predstavljati. Strokovne službe so se izkazale in o

uspešnosti na enem od razpisov smo vam pripravili poseben prispevek za to številko Glas-ila.

Ko se leto prevesi proti jeseni, nas čakajo nove obveznosti. Med njimi je vedno več prireditev in dogodkov. Vabim vas, da se jih udeležite in da pokažete spoštovanje do tistih, ki jih oblikujejo in pripravi posvetijo zelo veliko prostega časa. Imejte dobre dneve in si vzemite čas za pogled okoli sebe, za pot med ljudi.

**Župan
mag. Štefan Žvab**

OBČINA ŠENTILJ USPEŠNA NA RAZPISU INTERREG SI-HR 2014-2020

Občina Šentilj je skupaj s projektnimi partnerji Zavodom za turizem Marbor - Pohorje, Občino Goričan in Turističko zajednico Međimurske županije prejela odobritev projekta Prebujanje. Projekt je bil prijavljen na razpis Interreg SI-HR 2014-2020. Med 112 prijavljenimi projekti jih je bilo odobrenih le 12, med njimi tudi projekt Prebujanje. Občinski svet Občine Šentilj je s svojimi glasovi soglasno potrdil predmetno investicijo, ki je tudi uvrščena v proračun. Vrednost projekta znaša nekaj manj kot 1.000.000 EUR, od tega bo s strani Evrope pridobljenih 85 % nepovratnih sredstev.

Projekt Prebujanje ima za Občino Šentilj in razvoj trajnostnega turizma velik pomen. Glede na načrtovane projektne aktivnosti bo razvoj turizma temeljil na že obstoječi kulturni in naravni dediščini, ki do danes ni bila povsem izkoriščena, predstavlja pa velik potencial. Projekt predstavlja prvi korak sodelovanja s hrvaškimi partnerji, vsi se soočamo s podobnimi izzivi in težimo k uresničevanju podobnih ciljev. Turizem je pomembna gospodarska dejavnost za celotno slovensko in hrvaško regijo, vendar turistične dejavnosti prevladujejo predvsem v mestih in na obali, medtem ko so druga področja zapostavljena. Z velikim izzivom se srečujemo na

območju vzdolž starih mejnih prehodov v Goričanah in Šentilju, ki stagnirata oz. nazadujeta.

Projektne aktivnosti bodo trajale dve leti, za aktivnosti v občini Šentilj je načrtovanih **421.817,06 EUR**, s katerimi bomo izvedli naslednje:

- vzpostavitev regionalnega turističnega središča na starem mejnem prehodu Šentilj,
- raziskavo in promocijo kulturne dediščine – keltska pot v Boldu,
- razvoj skupnih slovensko-hrvaških turističnih produktov,
- promocijo območja in trženje novih turističnih vsebin.

V mesecu avgustu letošnjega leta je bil izveden prvi delovni sestanek

vseh projektnih partnerjev, ki so se ga udeležili župan mag. Štefan Žvab, Petra Pucko in Ines Jurić iz Občine Šentilj, župan občine Goričan Mario Moharić, Ines Bašnec ter Jasna Štampar Ivanović, prav tako predstavnici hrvaške občine, Jana Voršič iz Zavoda za turizem Maribor - Pohorje, Rudi Grula iz Turističke zajednice Međimurske županije, Leonarda Tarandek in Maja Čosić, predstavnici podjetja Leota, d. o. o. Namen prvega delovnega sestanka je bil predvsem pregled vseh aktivnosti projekta ter dogovor o nadaljnjih postopkih ter stroškovnem načrtu. Na sestanku se je oblikoval projektni tim, ki bo v naslednjih 24 mesecih upravljal z vsemi aktivnostmi, komunikacijo med partnerji in pripravi poročil.

Na območju občine Šentilj bo izdelana raziskava o arheološkem najdišču "Ceršak - Gradišče". V občini Goričan bosta izdelani dve raziskavi – ena na območju arheološkega najdišča "Župnikov vrt", druga pa na območju arheološkega najdišča "Nekropola v Goričanah". Projekt Prebujanje/Buđenje je velikega pomena za Občino Šentilj, saj bo doprinesel k turističnemu razvoju in ponudbi celotne regije, hkrati pa se bo obudil stari mejni prehod, kjer se bo ustanovilo skupno Regionalno

Prvi delovni sestanek.

turistično središče, ki bo pritegnil turiste k spoznavanju naše kulture in tradicije.

Kaj nas je pripeljalo do skupnega sodelovanja?

Turizem je pomembna gospodarska dejavnost za celotno slovensko in hrvaško regijo, vendar turistične dejavnosti prevladujejo predvsem v mestih in na obali, medtem ko so druga področja zapostavljena. Z velikim izzivom se srečujejo na območju vzdolž starih mejnih prehodih v Goričanah in Šentilju, ki stagnirata oz. nazadujeta. Ob premestitvi mejnih prehodov pa sta področji beležili drastičen upad števila turistov, kar je povzročilo opustitev in propadanje že obstoječe turistične infrastrukture, zmanjšanje zaposlenosti in gospodarske aktivnosti. To je privedlo do izseljevanja prebivalstva v večja mesta in v tujino, kljub temu da gre za območja z velikim turističnim potencialom ob lahko dostopnih mednarodnih prometnih poteh. Da bi rešili ta problem, je treba razviti nove turistične vsebine in izkoristiti obstoječe možnosti in potenciale ter na ta način zagotoviti preusmeritev turistov iz priljubljenih turističnih destinacij v regiji v ta območja. Ogromen potencial leži v obstoječi kulturni dediščini, in sicer arheoloških najdišč v občini Šentilj in Goričane, ki niso/so deloma v funkciji. Nekaj dediščine še ni bilo v celoti raziskane in tako ne obstajajo popolne informacije, ki bi bile lahko predstavljene turistom. Lokacije niso ustrezno označene in prilagojene prihodu obiskovalcev. Iz tega razloga niso vključene v že obstoječo turistično ponudbo in posledično jih turistične organizacije ter drugi deležniki ne vrednotijo in promovirajo. Da bi to spremenili, je ključnega pomena njihov razvoj, izboljšanje in dajanje v obratovanje. Na podlagi potencialnih arheoloških najdišč iz starejše železne dobe se bodo s tem projektom razvili inovativni, privlačni, čezmejni kulturno-turistični produkti, ki bodo pritegnili turiste v regijo in tako prispevali k

Slavnostni podpis pogodbe.

razvoju turizma in revitalizaciji območja ob starem mejnem prehodu. Zelo pomembno vlogo pri tem bo imela tudi vzpostavitev regionalnih turističnih središč, ki bosta odgovorni za trajnostno upravljanje, vrednotenje in spodbujanje obstoječih ter novih kulturno-turističnih vsebin v regiji. Doslej je vsak od projektnih partnerjev samostojno razvijal posamezne segmente turizma predvsem na lokalni ravni in/ali na atraktivnih turističnih destinacijah. V celotni regiji ne obstajajo organizacije, ki bi se osredotočile na razvoj čezmejnne slovensko-hrvaške turistične ponudbe, ki bi razširile svoje dejavnosti prek meja ter se osredotočile na povezovanje obstoječih in razvoj novih turističnih vsebin, ki bi bile privlačne za turiste. Prav zaradi takšnega sodelovanja, ki bo omogočilo vzpostavitev in delovanje RTS, ki bo svoje dejavnosti usmeril na razvoj, pospeševanje in vrednotenje čezmejnih slovensko-hrvaških kulturno-turističnih proizvodov, ki bodo zagotovili pozitiven vpliv projekta na veliko večjem območju, je to pomemben projekt. Čezmejno sodelovanje, skupno osebje in izmenjava znanja ter izkušnje so osnovni pogoji za skupen razvoj obstoječe kulturno-turistične ponudbe na podeželju. Neposredna bližina partnerjev gre v korist

čezmejnega sodelovanja, saj omogoča aktivno sodelovanje vseh vključenih organizacij, Prav tako tudi prispeva k razvoju izdelkov, ki ustvarijo celoto, čeprav je sestavljena iz več elementov in to na območjih tako Slovenije kot tudi Hrvaške. Vsak od partnerjev priznava pomen oživljanja manj razvitih podeželskih območij, ki imajo velik neizkoriščen potencial za turizem. Gre za območja, ki so bila zapostavljena in izključena iz že obstoječe turistične ponudbe. Posebej je treba omeniti območja vzdolž starih mejnih prehodih v Goričanah in Šentilju, ki z odprtjem novih mejnih prehodov propadajo (zmanjševanje števila turistov, propadanje in zapiranje infrastrukture, zanemarjanje kulturnih dobrin). Samo lokalni pristop za reševanje tega problema ne bo pripeljala do zelenega rezultata.

Čezmejni značaj in medsektorsko sodelovanje ključnih slovensko-hrvaških deležnikov bodo omogočili revitalizacijo tega območja in prispevali k razvoju trajnostnega turizma v celotni regiji.

O nadaljnjih aktivnostih vas bomo sproti obveščali.

**Občinska uprava
mag. Petra Pucko in Ines Jurić**

ZAVOD ZMOREMO IZ ŠENTILJA V SLOVENSKIH GORICAH

ŠENT – Slovensko združenje za duševno zdravje je ustanovitelj Zavoda ZMOREMO, ki ima sedež v Šentilju. Naše poslanstvo je invalidnim osebam, ki ne zmorejo 100 % dosegati pričakovanih delovnih rezultatov in jim je na trgu dela težko najti in/oz. ohraniti zaposlitev, omogočiti delovno aktivno življenje na zaščitene delovnih mestih v prijetni delovni klimi, ohraniti in razvijati nove prilagojene spretnosti in veščine ter zagotavljati njihovo socialno in ekonomsko neodvisnost. To po ugotovitvah raziskav namreč pozitivno vpliva na njihovo psihološko blagostanje. V procesu ustanavljanja nam je Občina Šentilj izkazala pripravljenost za sodelovanje.

S sodelovanjem z Zavodom za zaposlovanje in pod nadzorom

rehabilitacijskih inštitutov Soče in Ozare ter z našim mentorstvom smo zaposlili pet invalidov, na usposabljanju pa imamo še dva rehabilitanta. Osebe pretežno prihajajo iz domače občine ter treh sosednjih, kmalu pa bomo v svojo sredino sprejeli še strokovnega sodelavca/delovodjo.

Zavod ZMOREMO smo ustanovili zato, da bi v domačem okolju zagotovili takšno delo invalidom, ki ga poznajo in zmorejo. Naš program zajema urejanje in vzdrževanje zelenih površin, vizija v prihodnje pa je postati prepoznavni tudi v sosednjih lokalnih okoljih, kjer bi s skupnim načrtovanjem s predstavniki občin invalidnim osebam omogočili vnovično vključitev v družbeno in delovno okolje ter tako prispevali k njihovi boljši opremljenosti za

samostojno in kakovostno življenje.

Z odprtimi rokami in s srcem se trudimo združiti dobro s koristnim. Naš cilj ni dobiček, ampak homogena ekipa, orientirana v ustvarjanje in ohranjanje konstruktivnih medosebnih odnosov, ki predstavlja temelj za doseganje uspehov v vsakem delovnem in življenjskem okolju.

»Kot ekipa se trudimo vestno opravljati svoje delo. Vedno se razveselim in sem ponosen, ko posamezni obiskovalci in sprehajalci opazijo rezultate dela in pohvalijo lep urejen izgled okolice, saj vem, da smo k temu prispevali tudi mi,« je povedal Aleš iz Zavoda Zmoremo.

**Zavod ZMOREMO,
Šentilj v Slov. goricah
Slavica Klemenčič, direktorica**

OB ZAKLJUČKU OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJE POSEBNA ZAHVALA NAJBOLJŠIM

Že tradicionalno smo na Občini Šentilj veseli povabila devetošolcev na valetu. Ob tej priložnosti jih župan mag. Štefan Žvab nagovori in podeli t. i. ŽUPANOVE PETICE. Te prejmejo tisti, ki so vseh devet let dosegli odličen uspeh. Letos jih je bilo ponovno več v OŠ Rudolfa Maistra Šentilj. Petico so na tej šoli prejeli:

- Anemarie Potrč,
- Maruša Hrnčič,
- Lara Nipič,
- Eva Škerget,
- Eva Rošker Breg,
- Živa Švajncer,
- Klara Kebrič,
- Naja Šef,
- Daneja Lorela Polc.

V Sladkem Vrhu so v šolskem letu 2016/2017 županove petice prejeli:

- Pia Kramberger,
- Lara Krnič,
- Jana Pohorec,
- Zala Sande,
- Andraž Kovačič Pohorec.

Vsem, ki so letos zaključili osnovno šolo, želimo veliko uspeha na nadaljnji poti. V veselje bi nam bilo, če bi ostali ali se vračali v kraje, kjer so jim pomagali postaviti temelje za življenje.

ČASTNI OBČAN OBČINE ŠENTILJ – GOSPOD EDVARD ČAGRAN

Spodaj imenovani svetniki Občinskega sveta Občine Šentilj verjamemo, da je gospod Edvard Čagran kot župan močno vplival na promocijo našega kraja in Občine Šentilj v celoti, na njen trajnostni razvoj in ugled.

Zaradi njegovega življenjskega

delovanja v vseh letih ter promoviranja Občine Šentilj širše v slovenskem prostoru smo Komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, katere predsednik je gospod Damjan Vidovič, predlagali, da se mu podeli najvišje priznanje Občine Šentilj – NAZIV ČASTNEGA OBČANA OBČINE ŠENTILJ.

Predlagatelji: Damjan Vidovič, Jože Hamler, Bojan Belna, Dragica Kraner, Stanislav Lesjak, Suzana Grobelšek, Dušan Hedl, Anton Perko, Janez Kikl, Kristjan Kvas, Hilda Romič in Vesna Kupčič

Suzana Grobelšek,
urednica

EDVARD ČAGRAN PODELITEV NAZIVA "ČASTNI OBČAN" SVOJE DELO SEM OPRAVLJAL S SRCEM

Občinski svet je na seji v mesecu marcu odločil podeliti priznanje naziv ČASTNI OBČAN nekdanjemu in prvemu županu Občine Šentilj Edvardu Čagranu. Sklep so mu izročili predstavniki Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Edvard Čagran, med prijatelji in znanci pa Marjan, je večji del svojega aktivnega življenja posvetil skrbi za naše lokalno okolje. Ni mu bilo vseeno, kako se je razvijala krajevna skupnost Šentilj znotraj takratne občine Pesnica. Že takrat se je boril za to, da bi sedež te občine bil v Šentilju. Ko je ta del Slovenskih goric ob severni meji z Avstrijo postal samostojna občina, se je že v prvem mandatu odločil kandidirati za župana. Dobil je volitve in prevzel je 'vodenje lokomotive', ki bo vlak razvoja teh krajev popeljala naprej. Na prvih lokalnih volitvah leta 1994 je zmagal in tako tudi pozneje še štirikrat. Torej pet mandatov je vodil Občino Šentilj, pred tem pa vsaj 20 let deloval v organih krajevnega skupnosti Šentilj. Tu se je kalil in učil

prvih korakov lokalne samouprave, sicer pa je bila njegova prva skrb vedno razvoj komunalnega okolja, ki je bilo nekako le manj razvito od ostalih krajev v mestu in bližnji okolici. Vedel je, da ljudje rabijo in morajo biti deležni enakih pogojev bivanja, tako da bodo tam, kjer so doma, imeli enake pogoje bivanja kot v drugih okoljih. Tako bodo tudi ostali, ker vsi ne moremo živeti v mestu in nekdo mora ostati tudi v delih, kjer se obdeluje zemlja in ohranja narava.

Poskušala sva skupaj 'prehoditi' njegovo pot. Začetki njegovega delovanja segajo v leto 1974, ko je postal predsednik komisije za komunalo v takratni KS Šentilj, potem pa predsednik sveta in tu je shodil

Edvard Čagran in Damjan Vidovič.

prve korake dela v lokalni samoupravi. Konec leta 1994 je bil izvoljen in potem 1. 1. 1995 prevzel županovanje Občine Šentilj. Pripoveduje mi o prvih korakih delovanja: »Ni bilo prakse, primerjave ali izkušenj, veliko smo delali z entuziazmom, veseli smo bili, da imamo svojo občino, da si bomo lahko sami rezali kruh po svoji volji. Spominjam se priprave formalnih temeljev delovanja, priprave statuta in drugih aktov ter prvega proračuna, organiziranosti in kadrovske zasedbe za začetek delovanja občinske uprave. Prihajali so prvi sodelavci z različnih koncev, vsi pa smo imeli skupen cilj, da nam uspe. Da čim prej pokažemo občanom, da znamo z občino upravljati, da si jo zaslužimo. Najprej smo poskrbeli tudi za specifično možnost pridobivanja lastnih sredstev, in sicer s komunalno takso za parkiranje tovornjakov, ki so

tu prestopali mejo. Ta finančni vir smo z dobro in boljšo organizacijo v prvih letih podvojili in to je bil potem pomemben vir financiranja ob rednih sredstvih, ki jih za delovanje občin namenja država. Potem pa smo že kar začeli. Z asfaltiranjem, dograditvijo vodovoda, s katerim danes napajamo vsako gospodinjstvo v občini, ki to želi. Obnavljati smo začeli šole, vrtce, športna igrišča. Zgradili smo prve čistilne naprave, uredili pokopališča. Velik projekt, na katerega sem ponosen, je celostna ureditev trga pred cerkvijo Marije Snežne na Velki in hkrati zgrajena obvozna pot za tranzitni promet tako, da je prostor pred cerkvijo v najlepši vasi občine v glavnem namenjen domačinom ter sprehajalcem.

V življenju so vzponi in padci in je žal prišel tudi znameniti Cegor in ponudba, da se odlagališče odpadkov zgradi v Šentilju. To sem vzel kot eno izmed možnosti tudi za zaposlovanje občanov, pa se je stvar obrnila, Cegor je padel, sam sem pa prišel do pomembnega spoznanja, da moram ob takšnih projektih sodelovati z občinskim svetom. Samo skupaj se dosegajo cilji, kakršnih smo bili pozneje tudi deležni. Po dežju vedno posije sonce in s strani Hita iz Nove Gorice so prišle ponudbe za izgradnjo zabaviščnega centra Mond. Takrat se je pokazala složnost vseh, ki so delovali v katerih koli organih občine. Precej hitro smo naredili formalne podlage, da se je lahko

začela gradnja tega objekta, ki je danes med najpomembnejšimi viri financiranja občine. Menim, da smo velik napredek naredili tudi na področju zdravstvene oskrbe občanov, kjer smo podelili koncesije vsem, ki so to želeli in izpolnjevali pogoje, ki jih je predpisalo ministrstvo. Na visoki ravni je v tem času tudi trgovska ponudba s prihodom Tuša v Šentilj in TP Jager v Sladki Vrh. Ponosen sem tudi na standard, ki je za delo zagotovljen gasilskim društvom. Zadovoljstvo je tudi zaradi pogojev gasilcev v novem večnamenskem objektu v Sladkem Vrhu in posodobili smo vozniki park – v teh letih smo nabavili nova gasilska vozila za vsa štiri društva. Nasploh smo z vsemi društvi, ki delujejo na kulturnem, športnem in turističnem področju, dobro sodelovali in jim vsestransko pomagali pri izvajanju njihove dejavnosti. Na delo naših društev sem bil vedno posebej ponosen in z njimi vedno rad sodeloval, koliko mi je bilo to le mogoče. Zagotovili pa smo tudi sredstva in uvedli nov način financiranja za obnovo in skrb za cerkvici v obeh farah – cerkvici Marija Snežna in Sv. Ilja. Še bi lahko našteval, pa bi bilo nesmiselno, ker občani dobro vedo, kaj se je v takratnem obdobju naredilo. Upam samo, da sem lahko večini izpolnil njihova pričakovanja. Naj povem le še to, da smo dobro sodelovanje vzpostavili tudi z župani vseh sosednjih občin, zlasti Pesnice in Kungote, in da smo

izredno dobro sodelovali tudi s predstavniki lokalne samouprave prek meje – okrajnega glavarstva Lipnice avstrijske Radgone. Tudi obema poslancema, ki sta v času mojega mandata delovala v državnem zboru, moram izreči zahvalo, saj sta veliko pripomogla k temu, da je država v veliki meri sofinancirala naše projekte, mnogo sredstev pa smo koristili tudi iz evropskih skladov zato, ker smo imeli dober kader na tem področju že znotraj občine.«

Lepa, dolga in zanimiva pot, ni kaj. Edvardu Čagranu je pri vodenju občine vedno uspelo najti skupen jezik in skupno pot z občani. On ni bil župan nad njimi, ampak je bil eden izmed njih, ljudski župan, kot so ga nekateri imenovali. To je rodilo zaupanje vanj in tako so takrat uspevali veliki projekti, velika dejanja, ki so zaznamovala 20-letno obdobje njegovega županovanja. Vse je imelo vedno za cilj izboljšanje pogojev bivanja, zato so mu občani verjeli in bili včasih tudi pripravljeni počakati kako leto, da je projekt dobilo okolje, ki ga še pač do takrat ni imelo. Krajevne skupnosti na začetku delovanja nove občine niso bile vse enako razvite. Zato je bilo najprej treba v nekaterih okoljih nadoknaditi in jim na začetku nameniti nekoliko več sredstev, da je potem razvoj vseh KS potekal sočasno. Ni bilo vedno brez konfliktov, najbolj težko je bilo podirati meje krajevnih skupnosti in ozkih interesov boja vsak za svoj kraj. A, če delaš pošteno in pregledno, predvsem pa "s srcem", potem ta ovira ni ovira, ampak pomoč in izziv za skupno delovanje.

Na koncu se je ČASTNI OBČAN Edvard Čagran zahvalil vsem občanom Občine Šentilj za dolgotrajno zaupanje in za večkratno potrditev mandata. Verjel je, da dela dobro za vse. Pravi, da je hvaležen za izkazano zaupanje in ponosen na to, da je lahko delal in živel v okolju, ki ga je imel sam rad. Zahvaljuje se tudi tistim svetnikom, ki so predlagali to častno priznanje in občinskemu svetu, ki ga je z večino glasov potrdil.

Od leve proti desni: Dušan Hedl, Edvard Čagran, Damjan Vidovič in Jože Hamler.

Marta Muster

EDVARD ČAGRAN – ČASTNI OBČAN ŠENTILJA

V začetku preteklega tedna so člani Občinskega sveta Občine Šentilj oz. člani mandatno-kadrovske komisije v sestavi Dušan Hedl, Jože Hamler in Damjan Vidovič kot predsednik podelili priznanje, s katerim je Edvard Čagran postal častni občan Občine Šentilj.

Edvard Čagran je bil kar dvajset let župan Občine Šentilj, skupno neokrnjenih pet mandatov. Na skromni slovesnosti v intimnem vzdušju kmečkega turizma Gaube je Čagran opisal nekaj neverjetnih dejstev njegovega časovnega loka delovanja v lokalni samoupravi. Takšno kontinuiteto v angažiranju le redko kje zasledimo. Začel je leta 1974, ko je prevzel komisijo za komunalno v KS Šentilj, leta 1983 pa vse do ustanovitve Občine Šentilj (1995) je bil predsednik krajevne skupnosti. En mandat pred ustanovitvijo občine je bil občinski svetnik v tedanji skupni občini Pesnica. V času pred ustanovitvijo občine so se dogajale ključne spremembe za Šentilj in obmejne kraje: dograditev avtoceste in novega mejnega prehoda. Mandat župana je nastopil z dolgoletnimi izkušnjami iz lokalne samouprave in je dobro poznal ključ do uspešnega vodenja – imeti podporo občinskega sveta. Zavedal se je, da je za uspešen razvoj občine treba pridobiti čim več sredstev in 'ne čakati samo na kosti iz Ljubljane'. V tem začetnem obdobju je skoraj 100 % asfaltiral občinske ceste, skoraj 100 % pokrtil priključke na javni vodovod. V kasnejšem obdobju pa je občina še zgradila več velikih čistilnih naprav in veliko stanovanj oz. večino urbanih naselij priklopila na kanalizacijo. Leta 1998 je imel prvi in edini večji konflikt z občinskim

Častni občan Edvard Čagran in Dušan Hedl.

svetom, ki ni podprl projekta Cegor (odlagališče in predelava odpadkov trinajstih občin, vključno z Mariborom). Leta 2001 pa so se pričeli dogovori za izgradnjo igralniškega kompleksa MOND, ki so ga uspešno otvorili leta 2007, in se je izkazal za najboljšo naložbo občine, saj ta letno pridobi najmanj poldrugi milijon različnih dajatev iz MOND-a, v njem pa je zaposlenih približno 140 ljudi. Veliko je bilo narejenega tudi do leta 2004, ko je Slovenija vstopila v EU, ko se je iz tovarnjakarske takse urejala komunalna infrastruktura občine Šentilj. Od leta 1999 sta se tudi dozidali oz. popolnoma renovirali obe osnovni šoli v Sladkem Vrhu in Šentilju, nastala sta velika športna dvorana v Sladkem Vrhu in novi vrtec v Šentilju. Glede na rast prebivalstva v občini je ta pridobila dva nova trgovska centra: TUŠ v Šentilju in Jager v Sladkem

Vrhu, nov gasilski dom v Sladkem Vrhu in ostalo infrastrukturo. Ob koncu mandata so ga povabili v sosednjo Avstrijo, kjer so se mu okrajni oblastniki Lipnice javno poklonili za dobro med sosedsko sodelovanje. Čagran se zaveda, »da sem imel srečo pri izbiri kadrov, pomembna je bila sloga med občinskimi svetniki v vseh mojih petih mandatih, enako velja za vse krajevne skupnosti, organizacije in društva in zlasti vsem gasilskim društev in sosednjima občina Pesnica in Kungota, za kar se vsem iskreno zahvaljujem.«

Ob Edvardu Čagranu je naziv častnega občana Šentilja v preteklosti prejel pisatelj Tone Kuntner.

Dušan Hedl

FESTIVAL NA ZGORNJI VELKI »UJEMI RITEM SVETA DOMA«

Začetki festivala segajo v leto 2007, ko je Etno-kulturno društvo SNEŽNA obeležilo svojo 10-letnico delovanja. Ker je bil koncert pri domačinih dobro sprejet, smo začeli razmišljati o tem, da bi podoben koncert domačinom ponudili vsako leto.

Želja je bila velika, vendar smo želeli biti nekaj posebnega – z idejo, kako kreirati naš naslednji koncert. V tistem času je občina urejala trg na Zgornji Velki, katerega potencial smo prepoznali, hkrati pa opazili, da je popolnoma neizkoriščen. Sklenili smo, da je čas, da damo naravnim in arhitekturnim danostim naše občine primerno vsebino, saj smo ljudje tega željni. Kar hitro smo ugotovili, da je takšen projekt velik zalogaj za kraj in za društvo, ki ne razpolaga z visokimi denarnimi sredstvi.

V času, ko sem prevzel predsedništvo v društvu, sem bil še član organizacijske ekipe, takrat že svetovno znanega folklornega festivala FOLKART. Tam sem nabral pomembne izkušnje in poznanstva, da sem lahko članom društva primerno predstavil zahtevnost projekta. Naša želja je bila, da bi lahko kdaj ob domači folklorni skupini zaplesali tudi kakšni svetovno znani folklorniki, saj bi na ta način nekaj novega ponudili naši publikli, hkrati pa bi naš koncert pridobil na prepoznavnosti.

Prve pogovore s producentko ekipo festivala FOLKART smo pričeli v začetku leta 2009, takrat na veliko zaupanje producentke Alenke Klemenčič, ki nas je vedno opozarja, na kaj vse moramo biti pripravljeni, saj se je zavedala, da smo začetniki. Zavedali smo se, da je za velike folklorne skupine potreben tudi velik oder, ki ga Zgornja Velka ne premore. Imamo le ploščad na trgu, ki je pa na žalost izvedena terasasto. Kar hitro je bila sprejeta odločitev, da na trgu postavimo velik oder. V tem

trenutku so se pridružili domači podjetniki, ki so nam ponudili pomoč s stroji in materiali, in samo z njihovo pomočjo smo prišli do velikega odra 10 krat 10 metrov, ki je bil osnova za gostovanje velikih skupin.

Naj poudarim, da nam za pomoč podjetnikov ni bilo treba odšteti niti centa. To nam je dalo še dodatne moči, saj smo dobili občutek, kako močno si kraj želi takšnih dogodkov. Tako je prvi koncert v sodelovanju s FOLKARTOM ugledal luč sveta 30. 6. 2009, ko smo domačini gostili Akademsko folklorno skupino BRANKA KRSMANOVIČA iz Beograda, ki je predstavljala sam vrh folklorne bivše skupne države. Številna publika takrat ni vedela, kaj lahko pričakuje od programa, mi pa smo bili prepričani, da za njihovo zadovoljstvo ni treba skrbeti, saj smo gostili skupino, ki zna publiko

spraviti na noge. Ta koncert je bil tista iskrica, ki je pomenila začetek nečesa novega, še ne videnega na Zg. Velki.

Za nas člane društva pa je to pomenilo več dela in odgovornosti, saj smo po odzivu ljudi takoj spoznali, da si nekaj takšnega želijo tudi naslednje leto in še naprej. Projekti takšne narave zahtevajo veliko truda, saj publika pričakuje, da je vzdušje vsako leto enako ali celo boljše in energija, ki jo nastopajoči izlijejo na odru, kar prekipeva.

Kot vsak začetek je tudi ta pokazal določene pomanjkljivosti. Seveda je najbolj očitna finančna nestabilnost, saj smo odvisni od veliko dobre volje občine in lokalnih podjetnikov, zato vsako leto do zadnjega ne vemo, s kako velikimi finančnimi sredstvi razpolagamo.

Takoj naslednje leto smo organizirali še en podoben večer, ki je postregel z malo drugačnimi ritmi, saj smo gostili folklorno skupino ORCE NIKOLOV iz Skopja. V letu 2011 smo prvič gostili več držav in hkrati države iz drugih koncev Evrope. V letu 2012 je naš vsakoletni celovečerni koncert prerasel v festival. Tako je dobil svoje ime, hkrati pa smo ga razširili na tri dni in hkrati pa smo k sodelovanju povabili vsa lokalna društva iz naše občine, da lahko na festivalu predstavijo svoje celoletno delo.

Najbolj naporen čas priprave festivala so bili navadno zadnji 14 dnevi, ko je bilo dela in skrbi čez glavo. Iskali smo rešitev, kako se izogniti vsakoletnemu postavljanju

odra, in pisanju številnih prošenj za izposojno materiala, da je oder sploh lahko postavljen. Podjetniki so nam prisluhnili po svojih najboljših močeh, vendar pa vseh želja vedno tudi nismo mogli udejanjiti. Tako smo leta 2012 naš festival prijavili kot projekt razvoja podeželja, ki ga je razpisala mariborska razvojna agencija preko lokacijska aktivne skupine TOTILAS. Brez sredstev, da bi koga za to delo najeli, smo po številnih prostovoljni urah pripravili projektno dokumentacijo. Projekt smo dobili odobren. To je pomenilo začetek konca določenih problemov, saj smo pridobili 50.000 evrov nepovratnih sredstev za nabavo velikega koncertnega odra s pripadajočo opremo.

Nekateri si morda lahko

predstavljate, kaj je to pomenilo za tako majhen kraj in še manjše društvo v tem kraju. Zavedali smo se, da je odobritev projekta pomenila le še začetek zelo velikega dela, ki bo temeljilo na prostovoljni bazi, saj društvo ni imelo zaposlenih. Na srečo nam je projekt omogočil, da smo za kratek čas ustvarili tudi delovno mesto, ki nam je bilo v veliko pomoč pri realizaciji projekta, saj je projekt zahteval veliko birokratskega dela, ki ga je bilo treba realizirati v roku dveh let. V času priprave dokumentacije in izpeljave vseh potrebnih postopkov je imel projekt kar nekaj vzponov in padcev. Takšni projekti zahtevajo likvidna finančna sredstva, ki jih pa društvu seveda ni imelo. Tukaj smo iskali rešitev, da smo stopili v projektno partnerstvo z občino Šentilj, ki je zagotovila likvidna sredstva, ki so bila kasneje v celoti povrnjena iz evropski sredstev. Številni so že obupovali nad projektom, saj niso videli luči na koncu tunela. Vsak spodrseljak bi lahko pomenil konec društva in takšne dejavnosti v občini. Le peščica nas je vztrajala in 23. 6. 2014 je iz daljne Sicilije na Zg. Velko pripeljal kamion, na katerem so pripeljali velik koncertni oder.

Težko sedaj opišem tiste občutke, ko po dveh letih trdega prostovoljnega dela ob premagovanju številni ovir v glavah in na papirjih končno zagledaš izdelek pred sabo. 27. 6. 2014 je sledila velika otvoritev festivala na novem koncertnem odru velikosti 12 krat 12 metrov z dvižno streho. Samo otvoritev so prišli pozdraviti poleg številne publike še predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, ki je takrat vodilo evropske razpise za razvoj podeželja. Krstna izvedba festivala na tem odru je odprla vrata za realizacijo številnih dogodkov na Zg. Velki. To leto smo prejeli pohvalo za najboljšega gostitelja festivala FOLKART s strani Narodnega doma Maribor. Prizorišče je dobilo novo obliko in v goste so lahko prihajale številčnejše skupine in festival se je razcvetel.

Do danes smo tako našli folklorne skupine z vseh petih kontinentov sveta in iz večine evropskih držav. Do današnjega dne smo gostili 25 folklornih skupin iz različnih držav. Številne skupine znajo po koncu nastopov pohvaliti prizorišče, saj imajo občutek, da so tukaj res v stiku s publiko, hkrati pa ne gre zanemariti dejstva, da se na našem prizorišču srečata tako odrasli kot otroški FOLKART, ki v Mariboru sploh nimata skupnih nastopov, zato smo edinstveno prizorišče. V vseh teh letih razvoja festivala smo želeli izpolniti kulturno dogajanje za vsak okus. V zadnjih letih smo tako oblikovali vsebino festivala: en dan je namenjen gostovanju folklornih skupin, drugi dan je glasbeni večer in tretji dan gledališče. Vsekakor ne gre zanemariti slednjih dveh, saj so v glasbenih večerih gostovali že tamburaški orkester Majšperk, Brass band Maribor, Nuša Derenda, Alfi Nipiča, Ana Karneža, Monika Bezjak in drugi, kot stalnica glasbenih večerov pa je domači pihalni orkester iz Ceršaka, ki nastopa samostojno ali kot spremljevalna

skupina s svojo bigband zasedbo znanim pevcem. Brez požrtvovalnega dela Pihalnega orkestra občine Šentilj - Paloma Ceršak, si takšnih večerov ne bi mogli privoščiti. Kot sem že napisal, smo želeli nekaj narediti tudi za tiste, ki obožujejo gledališče. Tako v goste povabimo slovenske STANDUP komike, ki publiko razvedrijo in včasih nasmejijo do solz. V gosteh so že bili Tadej Toš, Matjaž Javšnik in Lado Bizovičar. Festival se je prijel, živi in raste, naslednje leto bomo uprizorili desetega. Želimo si, da bi ga povezali v deset dogodkov, ki bi imeli rdečo nit. Jasno je, da bo vse odvisno od finančnih sredstev, ki bodo na voljo. V teh letih nam je uspelo pridobiti zanesljivega finančnega partnerja, to je Občina Šentilj, za realizacijo festivala pa je nujno, da si pridobimo še kakšnega, ki bodo festivalu zagotovil prihodnost. Ljudje to potrebujejo in nekateri znajo naš trud zelo ceniti. Malo je krajev v Sloveniji, ki se lahko pohvalijo s tako pestro zgodovino, kot jo ima Zg. Velka. Na nas pa je,

da ustvarjamo takšne dogodke v kraju, ki bodo odmevali, da bodo generacije za nami še vedno mnenja, da je Zg. Velka kraj s posebno dušo iz preteklosti.

**Vodja festivala
Viktor Vajngerl**

VINA PERKO NAVDUŠILA NA SEJMU KOS 2017 V LENARTU

Z jasnimi cilji in trdno voljo se da doseči marsikaj. Kmetija Perko s Spodnje Velke je s svojimi vini ponovno navdušila na sejmu KOS 2017 v Lenartu.

V ozki dolini potoka Velka na Spodnji Velki je na njenem vznožju Perkova kmetija. Na kmetiji živi troje generacij: gospodar Anton in žena Marjeta, ki s pomočjo otrok Aleša in Andreja ter babice Marte, ki je nepogrešljiva pri gospodinjskih opravilih, složno kmetujejo in negujejo vinsko trto, ki jim vsako leto obrodi izvrstno grozdje, iz katerega kasneje pridobijo odlična vina.

Dejavnost kmetije Perko je usmerjena v rejo govejih pancev in vinogradništvo ter vinarstvo. Na najbolj sončni legi kmetije, kjer so že nekdam imeli posajeno trto njihovi predniki, ki pa so zaradi takratnih neugodnih razmer zmanjšali obseg vinogradov, sta zdajšnja gospodarja Anton in žena Marjeta ponovno zasadila dva hektarja vinske trte belih sort laški

rizling, sivi pinot, rumeni muškati, sauvignon in še kakšno. Korak za korakom sta dokupovala kletarsko opremo in klet začela opremljati z INOKS posodo za kontrolirano fermentacijo in shranjevanje vin, pnevmatsko stiskalnico, vinifikatorjem za maceracijo, manjšo polnilno linijo ... Ob vsem tem pa sta se nenehno izobraževala na raznih strokovnih izobraževanjih, strokovnih ekskurzijah v tujini, raznih seminarjih in strokovnih posvetih, kjer sta pridobivala koristno znanje. Sočasno s tem pa so gradili tudi blagovno znamko Vina Perko. V letu 2016 so prenovili celotno grafično podobo blagovne znamke, pod katero danes ponujajo buteljčna vina rumeni muškati, sauvignon, sivi pinot in v litracah zvrst Snežničan.

Trdo delo in nenehno izpopolnjevanje sta že takoj na začetku pokazala prve učinke, saj so s svojimi vini na ocenjevanjih dobili zelo lepe ocene, kar jih je še dodatno motiviralo za nadaljnje delo. Redna prisotnost na raznih ocenjevanjih vin pravijo, da je nekako nuja, saj le v resnično vrhunski konkurenci spoznaš svojo pravo vrednost. Vsako leto se udeležijo ocenjevanj in vinskih dogodkov t. i. prerezov letnikov za vinorodni okoliš Štajerska Slovenija, ptujskega Salona Sauvignon, mednarodnega salona vin in kulinarike VinDel v Mariboru, sejma KOS v Lenartu, sejma AGRA v Gornji Radgoni ... Letos so s svojimi vini navdušili na sejmu KOS 2017 v Lenartu, kjer je bil sauvignon prvak med sauvignoni in šampion med suhimi vini, rumeni muškati je bil prav tako prvak med rumenimi muškati, prejel pa je tudi naziv Vино sejma za KOS 2017. Iz ocenjevanj vin s sejma KOS, ki so se ga udeležili štirikrat, so prejeli že pet šampionov za absolutno najvišja ocenjena vina posameznih letnikov. Letos so s sauvignonom prav tako ponovno navdušili na ptujskem Salonu Sauvignona, kjer je njihov prišel v ožji izbor za naj sauvignon salona. Perkovi pravijo, da so na priznanja zelo ponosni, saj to predstavlja neko priznanje za trud in dobro delo skozi celotno leto v vinogradu in vinski kleti. Najbolj pa so veseli in ponosni, ko vidijo nasmejane in zadovoljne obraze svojih odjemalcev, saj je to tisto, kar jim je največja spodbuda za naprej in priznanje za dobro opravljeno delo.

Anja Hujdec

OHRANJANJE IN SPODBUJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI ŠENTILJ

Že drugo leto zapored smo v komisiji za kmetijstvo s pomočjo večine kolegov svetnikov z veliko truda uspeli zagotoviti sredstva za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva. Še kako dobrodošla spodbuda in priložnost za vlaganja na kmetijskih gospodarstvih v precej oteženem okolju za kmetovanje.

Občina Šentilj ima status degradiranega območja, kar pomeni, da je na tem območju negativni trend prirasta prebivalstva, prav tako so zaradi gričevnatega območja razmere za življenje in obdelovanje kmetijske zemlje težje. Na splošno slabši pogoji dela pomenijo višje stroške obdelave in pridelave hrane na tem območju, kar pomeni nižjo stopnjo konkurenčnosti na trgu za naše kmetovalce. V zadnjem času kmetovanje otežujejo še naravne razmere, ki nam niso prav nič naklonjene. Pozeba, suša, neurja, toča ... Prav zaradi višjih stroškov in naravnih nesreč so vlaganja v razvoj v takšnem okolju otežena. Vlaganja in investicije so nujne, zato da ohranimo in razvijamo kmetijska gospodarstva v občini. Namen tega je, da ohranimo obdelano okolje, ki bo privlačno za življenje ljudi, razvoj turizma in drugih dejavnosti v občini.

V komisiji za kmetijstvo se zavedamo, da moramo sprejemati ukrepe, ki bodo pomagali ohraniti obdelano občino in da se trend

odseljavanja obrne v drugo smer. Kmetje imamo nalogo, da skrbimo za obdelanost in pestrost naravne krajine, hkrati pa poskrbimo za prijetno bivalno okolje ter pridelavo vedno pomembnejše domače hrane. Eden izmed ukrepov, ki ga sedaj izvajamo drugo leto zapored, je javni razpis, pomoč za naložbe na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo. S tem ukrepom so se preteklo leto izvedle številne investicije, vendar s predhodnim izpolnjevanjem določenih pogojev in obveznosti po občinskem Pravilniku za programsko obdobje 2016–2020, ki je v skladu z Uredbo komisije EU. Prav tako pa je pridobljeno soglasje, ki sta ga potrdili Ministrstvo za finance in Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.

Z vsa odgovornostjo in razumevanjem pa predlagamo tudi urejanje potrebne infrastrukture. Vzdrževana oz. urejena infrastruktura je osnova za življenje naših občanov, delovanje gospodarstva in podlaga za

odločitev mladih, v katerem okolju bodo živeli. Kadar je možno pridobiti sredstva na raznih razpisih za tovrstne investicije in ima pri tem pomembno vlogo Komisija za kmetijstvo, potem tudi to podpremo. Tako smo v letošnjem letu v Komisiji za kmetijstvo podprli in sprejeli sklep, da občina kandidira na razpis za razvoj podeželja – LAS OVTAR za urejanje urbanih središč Sladki Vrh, Ceršak in Šentilj, kasneje pa je bilo to s sklepom potrjeno tudi na seji Občinskega sveta.

V Komisiji za kmetijstvo se bomo še naprej zavzemali za ukrepe, ki bodo prispevali k ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja. Dosedanje delo in pozitivni rezultati v preteklosti kažejo, da se lahko marsikaj postori in spremeni na boljše. Le s povezovanjem in razumevanjem bomo lahko ustvarjali pozitivno vzdušje in razvojno naravnano okolje.

**Predsednik Komisije za kmetijstvo
Anton Perko**

100 LET MAJNIŠKE DEKLARACIJE

Pred stotimi leti, v letu 1917, ko je v Avstriji v tretjem letu prve svetovne vojne spet oživel parlamentarno življenje, so se slovenski, hrvaški in srbski poslanci iz Slavonije in Vojvodine v dunajskem parlamentu povezali v Jugoslovanski klub.

Predsednik kluba dr. Anton Korošec je v državnem zboru 30. maja 1917 prebral skupno izjavo, imenovano Majniška deklaracija. V njej so zahtevali združitev Južnih Slovanov v monarhiji v avtonomno enoto. V široki akciji po vsem slovenskem ozemlju, ki jo imenujemo deklaracijsko gibanje, so v podporo izjavi zbrali približno 200.000 podpisov (Wikipedija).

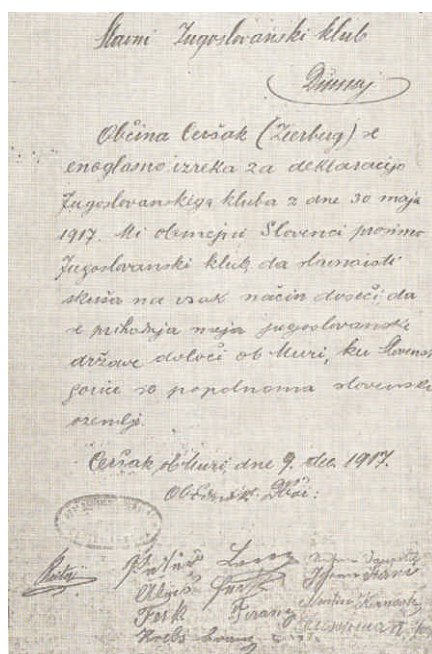
Deklaracijsko gibanje v občinah šentiljske župnije

Sredi vojne vihre prve svetovne vojne so tudi dekleta in žene šentiljske župnije, utrjene v dolgoletnih narodnostnih bojih proti ponemčevanju severne meje, pod vodstvom župnika in narodnega bojevnika Evalda Vračka pokazale odločno privrženost zahtevi po ustanovitvi jugoslovanske države v Avstro-Ogrski monarhiji. Podprli jih je tudi major Rudolf Maister.

Župnik Evald Vračko.

Prvi se je z izjavo za Majniško deklaracijo 9. decembra 1917 odzval občinski odbor v Ceršaku ob Muri, ki ga je po tragični smrti dolgoletnega župana in narodnega bojevnika Antona Hauca od leta 1915 vodil Jožef Reiter. Izjava se glasi:

Kopija izjave ceršaškega občinskega sveta.

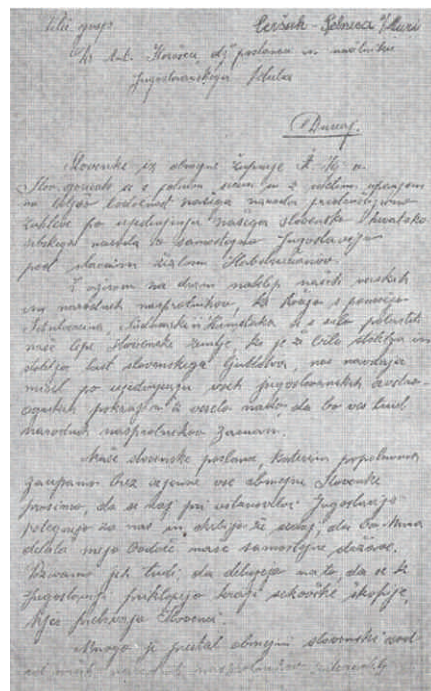
Jožef Reiter, župan v Ceršaku.

„Občina Ceršak (Zierberg) se enoglasno izreka za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Mi, obmejni Slovenci, prosimo Jugoslovanski klub, da skuša na vsak način doseči, da se meja prihodnje jugoslovanske države določi ob Muri, ker so Slovenske gorice popolnoma slovensko ozemlje.“

10. januarja 1918 so v Ceršaku in Selnici sestavili še skupno izjavo podpore, za katero so dekleta nabrala 588 podpisov podpore:

Zbiralke podpisov.

Izjava podpore majniški deklaraciji.

„Slovenke iz obmejne župnije Št. Ilj v Slovenskih goricah se s polnim srcem in veselim upanjem na boljšo bodočnost našega naroda pridružujemo zahtevi po ujedinjenju našega slovensko-hrvaško-srbskega naroda v samostojno Jugoslavijo pod slavnim žezlom Habsburžanov. Z ozirom na drzni naklep naših narodnih in verskih nasprotnikov, ki hočejo s pomočjo Schulvereina, Südmarke in Heimstata se s silo polastiti naše lepe slovenske zemlje, ki je bila že stoletja in stoletja last slovenskega ljudstva, nas navdaja misel po ujedinjenju vseh jugoslovanskih avstro-ogrskih pokrajin z veselo nado, da bo ves trud narodnih nasprotnikov zaman. Naše slovenske poslance, katerim popolnoma zaupamo vse obmejne Slovenke, prosimo, da se naj pri ustanovitvi Jugoslavije potegujejo za nas in skrbijo že sedaj, da bo Mura delala mejo bodoče naše samostojne države. Pozivamo jih tudi, da delujejo na to, da se k Jugoslaviji priklopijo kraji sekovske (graške, op. p.) škofije, kjer prebivajo Slovenci. Mnogo je preстал obmejni slovenski narod od naših nasprotnikov, zategadelj upamo, da se nam z ustanovitvijo Jugoslavije bliža lepša in srečnejša bodočnost. Živela bodoča Jugoslavija, živeli naši vrli poslanci!“

Major Rudolf Maister na zborovanju v Šentilju

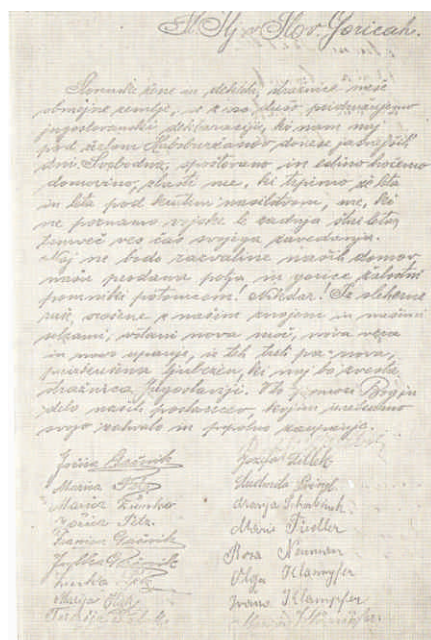
Konec maja 1918 so v Slovenskem domu pripravili veličastno manifestacijo v podporo deklaraciji, na kateri je poleg drugih političnih osebnosti tiste dobe govoril tudi major Rudolf Maister iz Maribora, o katerem nihče ni slutil, da bo čez nekaj mesecev prav on vzel usodo teh krajev tako odločno v svoje roke in jih srečno privedel v okrilje svobodne domovine, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Po tej slovesnosti so tudi šentiljske žene in dekleta pod vodstvom učiteljic Josipine Kirar in Katarine Poljanec sestavile izjavo za majniško deklaracijo, s 385 podpisi žena in deklet, in jo izročile Jugoslovanskemu klubu:

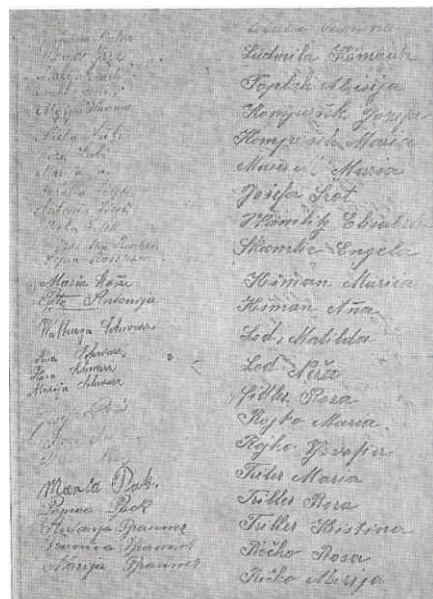
„Slovenske žene in dekleta, stražnice naše obmejne zemlje, se z vso dušo pridružujemo jugoslovanski deklaraciji, ki naj nam donese srečnejših dni. Svobodno, spoštovano in edino domovino, zlasti me, ki trpimo že leta in leta pod krutim nasilstvom, me, ki ne poznamo vojne le zadnja štiri leta, temveč ves čas svojega zavedanja. Naj ne bodo razvaline naših domov, naša prodana polja in gorice žalostni pomniki našim potomcem. Nikdar! Iz sleherne ruše, orošene z našim znojem in našimi solzami vstani nova moč, nova vera in novo upanje, iz teh treh pa nova, preizkušena in postoterjena ljubezen, ki naj bo zvesta stražnica Jugoslavije. V to pomozi Bog in delo naših poslancev, ko jim izrekamo svojo zahvalo in popolno zaupanje.“

Časnikar Franjo Žebot.

Izjava šentiljskih žena in deklet.

Podpisi podpore Majniški deklaraciji.

Učiteljica Josipina Kirar.

Pomembno vlogo v slovenskem deklaracijskem gibanju je odigral Franjo Žebot, šentiljski rojak iz Selnice ob Muri, ki je kot časnikar in ravnatelj Tiskarne Sv. Cirila v Mariboru skrbel za tiskanje propagandnega materiala in zbiranje podpisov za celotno mariborsko področje.

V Šentilju smo ponosni, da je major Rudolf Maister prav v Šentilju, braniku severne meje, v nevarnih prevratnih dneh javno nastopil v podporo Majniški deklaraciji.

Vir: Anton Šeško: Na vulkanskih tleh, Krajevna skupnost Šentilj, 1978

Bruno Jelenko, DDGM Šentilj

MEDNARODNE IGRE ŠOLARJEV - LITVA 2017

Veliko novih prijateljstev, predvsem ogromno nepozabnih trenutkov, smeha in solz prinaša nekajdnevno druženje otrok, starih med 12 in 15 let na mednarodnih športnih igrah šolarjev, ki se vsako leto odvijajo v različnih mestih, različnih državah, celo celinah.

Tudi na OŠ Sladki Vrh smo že vrsto let del te veličastne športne zgodbe, ki jo moraš res doživeti, da jo lahko razumeš.

V letošnjem šolskem letu smo se že v septembru, tokrat skupaj z osnovno šolo Rudolfa Maistra iz Šentilja, ponovno spogledovali z udeležbo na ICG, katerih organizator je bilo letos mesto Kaunas v Litvi. Kako organizirati in omogočiti otrokom udeležbo na igrah? V resnici preprosto. Da se v naših šolah vzgajajo in razvijajo odlični športniki, ni nobena skrivnost. Torej sestaviti ekipo nogometašev, košarkarjev in atletov ni težko, pomembno pa je predvsem, da za temi ekipami stojijo starši učencev, ki udeležbo podpirajo moralno in tudi finančno. V ta mozaik uspeha sodijo tudi športni pedagogi, ki športnike na tekmovanje ustrezno pripravijo. Pa ni pomembna samo športna pripravljenost, ampak tudi pripravljenost na potovanje, ki je prav tako kot udeležba na igrah za mnoge učence popolnoma nova izkušnja.

V začetku poletnih počitnic smo se torej odpravili na pot v Litvo. Polet z dunajskega letališča je potekal precej razgibano in ne naravnost do Kijeva, kot smo pričakovali. Zaradi zapletov z letalom smo do glavnega mesta Litve Vilniusa leteli v štirih skupinah preko Helsinkov, Varšave, Frankfurtu in Rige. Pravzaprav ni kaj ... Veliko držav smo obiskali, videli pa seveda letališča in primerjali urejenost, cene, promet ... Začetek potovanja je bil torej več kot zanimiv. A vsi smo bili v Kaunasu pravočasno. V sredo je bil dan treningov in ogled tekmovališč, sestanki za trenerje in vodje delegacij, zvečer pa svečana

otvoritev iger z dvigom zastave, prižigom ognja, slavnostnimi govorniki, veličastnim pevsko-plesnim programom in predstavitvijo vseh udeležencev iger po mestih in državah. Izjemno. Spektakularno. V četrtek in petek sta bila za športnike najpomembnejša dneva, saj so se začele kvalifikacije in tekmovanja.

Samo tekmovanje je bilo organizirano na visoki ravni, tako da so otroci dobili občutek pomena mednarodnih tekmovanj, fair playa in druženja.

Iz Slovenije je letos na igrah sodelovalo 9 občin, in sicer športniki iz občin Gorje, Velenje, Celje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Pesnica, Ruše, Maribor in Šentilj. Zanimivo je opazovati otroke, kako

se med seboj spodbujajo, se veselijo rezultatov športnikov iz svoje države. Če kdaj Slovenci res znamo dihati kot eden, je takrat, kadar gre za šport. Energija med športniki je bila izjemna. Na vsakem koraku veselje, pesem, ples in skupna govornica vseh otrok sveta, prešeren smeh.

Seveda gre tako kot na vseh tekmovanjih tudi tukaj za rezultate, medalje, osebne rekorde ... A vendarle ni rezultat tisti najpomembnejši. Rezultat tudi ne odtehta vseh drugih pozitivnih trenutkov, ki jih otroci doživijo. Se pa vsi športniki potrudijo po svojih najboljših močeh, eni dosežejo rezultat kariere, doživijo pa tudi solze porazov, razočaranja. Ampak to so sestavni deli športa, danes si na vrhu, jutri te mogoče ni nikjer. Tudi te življenjske izkušnje

pridobivajo otroci na velikih tekmovanjih, kot so mednarodne igre šolarjev, zato jih bomo še naprej podpirali in poskušali čim večjemu številu otrok naše šole kot tudi šole Rudolfa Maistra iz Šentilja omogočiti udeležbo na mednarodnih igrah tudi v prihodnje.

S ponosom in veseljem smo vihrali na igrah z zastavo naše občine, zato se zahvaljujemo županu naše občine mag. Štefanu Žvabu in občinskemu svetu, da nam finančno pomagajo pri izvedbi, prav tako pa vsem drugim donatorjem in upamo, da bo posluh za sodelovanje na igrah prisoten tudi v prihodnje. Mi se vsi že oziramo v Izrael, ki je organizator iger naslednje leto.

Andreja Košti,
ravnateljica OŠ Sladki Vrh

10. SLADKIH 6

V soboto, 24. junija 2017, se je v Sladkem Vrhu odvijala velika športna prireditev PALOMA BODI FIT, v okviru katere je potekal tudi tradicionalni 6-urni tek Sladkih 6. Kljub neugodnemu terminu za take vzdržljivostne preizkušnje se je na tek prijavilo 60 tekačev, ki so

vročini navkljub pretekli zavidljivo število kilometrov. Med moškimi je zmagovalec Tomaž Senica v 6 urah pretekel 64,8 km, med ženskami pa je z rezultatom 45,4 km zmagala Nives Jurcan.

Tokrat so se tekmovalcem na progi

lahko pridružili tudi vsi tisti, ki v prostem času radi tečejo. Njim je bil namenjen Palomin tek za vsakogar, udeležilo pa se ga je 30 tekačev, predvsem domačinov in delavcev Palome. Med temi sta največ krogov po 2,1 km dolgi progi pretekla Marko Gobec (12) in Sandra Cvetko (11).

Da je tek priljubljen tudi med mlajšimi, je dokazalo 15 otrok, ki so se pogumno podali v njim namenjen Sladki krog za otroke. Na njihovo veliko veselje se jim je na startu pridružil tudi naš trenutno najboljši smukač Boštjan Kline, ki jim je po končanem teku podelil tudi spominske medalje in se slikal z njimi.

Z gotovostjo lahko rečemo, da je bil ta dan pravi tekaški praznik v Sladkem Vrhu. Na novo urejeni progi okoli ribnika, ki se je za to priložnost nadaljevala mimo gasilskega doma in zaokrožila po nogometnem stadionu, se je tako

aktivno družilo več kot 100 tekačev vseh starosti. Verjamemo, da so s svojo pozitivno energijo in navdušenjem nad tekom prepričali še koga, da se nam pridruži v naslednjem letu.

Ob koncu bi se želela še enkrat zahvaliti gospodu županu, mag. Štefanu Žvabu, občini Šentilj in vsem, ki so pomagali urediti okolico ribnika tako, da smo lahko izpeljali prireditve.

Posebna zahvala pa gre tudi Palomi in predsedniku uprave gospodu Gosaku za sponzorstvo in pomoč pri organizaciji prireditve.

Marjetka Koražija

GIMNASTIKA V OSNOVNIH ŠOLAH – GIMKO

Program »Gimko« je namenjen najmlajšim osnovnošolcem od prvega do tretjega razreda.

Program »Gimko« je namenjen najmlajšim osnovnošolcem od prvega do tretjega razreda. Izvajajo ga strokovno usposobljeni in licencirani trenerji in vaditelji športne gimnastike, ki poskušajo svoje znanje v teoriji in praksi čim bolje prenesti na otroke. V sklopu raznolikih oblik ogrevanja se otroci soočajo z naravnimi oblikami gibanja, spoznavajo gimnastično abecedo, zadovoljujejo potrebo po gibanju, hkrati pa si razvijajo gibalne in funkcionalne sposobnosti.

Gimnastična zveza Slovenije se je v letu 2005 aktivno vključila v izvajanje gimnastične dejavnosti v 1. triadi osnovnih šol v okviru programa rekreativne športne gimnastike. Osnovna šola Sladki

Vrh se je v ta program vključila že takoj na samem začetku leta 2005, ko je bilo vključenih nekaj več kot deset šol iz Maribora in bližnje okolice. Iz leta v leto se je število vključenih šol povečevalo in danes se ta program izvaja že na več kot 100 šolah po vsej Sloveniji.

Nekaj podobnega je bilo pred letom 1990, ko se je skoraj na vsaki osnovni šoli izvajal program splošne telesne vzgoje (STV), dodatno pa je v vsakem malo večjem kraju delovalo še društvo Partizan ali Sokol, ki je gojilo orodno telovadbo.

Leta 2013 je bilo prvo tekmovanje za Gimkov pokal, vendar le po posameznih regijah. Dve leti pozneje pa je Gimnastična zveza Slovenije organizirala prvo državno

prvenstvo za Gimkov pokal. Prvi pokal je osvojila ekipa dečkov iz Sladkega Vrha, deklice so bile tretje. Letos so dečki in deklice potrdili uspeh izpred dveh let. Dečki so ponovno postali državni prvaki, deklice pa so bile ekipno tretje.

Besede Leona Štuklja:
»Orodna telovadba iz malega, slabotnega človeka lahko naredi velikega in močnega, ker mu izkuje voljo in njegov značaj. Te vrline in kreposti morajo voditi neprestano samopremagovanje, požrtvovanje, odrekanje in pogum.«

(Izvleček sporočila Leona Štuklja mladini, 1937)

Danijel Štraus, dipl. trener športne gimnastike

JUNAKI NAŠEGA ČASA

Naši možgani še vedno predstavljajo velik izziv različnim strokovnjakom, znanosti, tudi vsakemu posamezniku, v šoli pa se predvsem ukvarjamo z njihovo zmogljivostjo.

Spomin je zapleten sistem in je pri vsakem človeku drugačen. Je v tesni povezavi s procesom pomnjenja, ki poteka v treh korakih: vnos informacij, njihovo shranjevanje in kot končno in najpomembnejše priklic informacij. Za uspešno pomnjenje je potrebna zadostna mera pozornosti in koncentracije. Osnovno razmišljanje je tako postalo razgibati možgane, okrepiti spomin in skrbeti za vseživljenjsko učenje. Ker je delovanje možganov mogoče spremeniti, je osnovno vprašanje, kako ohraniti zdrav um in dober spomin vsa življenjska obdobja – prav pri spodbujanju tega in aktivnem sodelovanju s starejšimi spodbujamo učence naše šole.

Z organiziranim razvijanjem prostovoljstva smo na šoli začeli v letu 2014, ko smo podpisali dogovor med Slovensko filantropijo in Osnovno šolo Sladki Vrh, se tako

včlanili v mrežo prostovoljskih organizacij in postali njeni aktivni člani. Sprva je bil osnovni namen projekta medvrstniška učna pomoč, v lanskem šolskem letu pa smo k projektu povabili tudi nadarjene in talentirane učence, ki v sebi nosijo mnoge potenciale. S prostovoljstvom smo se tako uspešno odzvali na potrebe znotraj šole (potencial nadarjenih) in zunaj šole (sodelovanje s starejšimi občani).

Medgeneracijsko druženje (učenci prostovoljci iz OŠ Sladki Vrh z mentorico mag. Smiljano Valcl in starejšimi občani občine Šentilj) je mesečno namenjeno skrbi za aktivne možgane, za možganski fitness. V času delavnice izvajamo miselne dejavnosti, ki so vezane na branje z razumevanjem, logično sklepanje, priklic in zapomnitev podatkov, splošno poučenost itd. Delavnice so skrbno pripravljene in

raznolike, tako da pritegnejo starejše uporabnike k miselni aktivnosti, sodelovanju, zdravemu tekmovanju, izmenjavi izkušenj, druženju ter tudi k spodbujanju aktivnega preživljanja prostega časa. Trudimo se, da so naša druženja zabavna, raznolika in izobraževalna. S takšnim načinom dela skušamo preprečevati demenco, ki je v današnjem času v porastu. Z našim znanjem in vedenjem skušamo ohraniti starejše ljudi miselno aktivne in jih tudi sicer spodbujati k čim aktivnejšemu življenju.

Delavnice spodbujajo tudi naše učence, saj so se naučili sodelovanja s starejšimi, uvideli so pomen medgeneracijskega sodelovanja in se seznanili s pomenom vseživljenjskega izobraževanja.

V letošnjem šolskem letu smo se prvič prijavili na natečaj Junaki našega časa, ki je namenjen snovanju in izvajanju novih, inovativnih prostovoljskih aktivnosti in projektov ter razvoju prostovoljstva na šolah. S strani Slovenske filantropije smo tako dobili potrditev, da delamo dobro in kvalitetno, saj smo kot Osnovna šola Sladki Vrh prejeli naziv Junaki našega časa za šolo, ki razvija inovativni prostovoljski program učencev. Slovesne podelitve smo se udeležili 18. maja 2017 v Gradu Negova v Gornji Radgoni. Naziv so prejeli tudi učenci, ki že dve šolski leti sodelujejo v delavnicah Mislim, torej sem! Učenci, ki so se s svojim zgledom, vztrajnostjo in vedoželjnostjo trudili za uspeh in sodelovanje ter so postali Junaki našega časa, so Iris Ahman, Tamara Majhen, Manuela Potrč, Žanet Žašler, Lara Krnič, Lukas Arsenjuk ter Andraž Kovačič Pohorec.

Mag. Smiljana Valcl, koordinatorka projekta Prostovoljstvo na OŠ Sladki Vrh.

Podelitev nagrad v gradu Negova 18. 5. 2017.

V prihodnje tudi vam želimo veliko vsakodnevno rešenih miselnih orehov in zelo aktivni možganski polovici, ki bosta omogočali pestro, srečno in zdravo življenje.

mag. Smiljana Valcl,
koordinatorica projekta
Prostovoljstvo na OŠ Sladki Vrh

Naziv Prostovoljci – Junaki našega časa.

Vaja za urjenje sivih celic: K državi ustrezno dopišite avtomobilsko oznako zanjo!

Pomoč: Izberite med kraticami AL, LV, A, H, CZ, B, BY, BG, BIH, DK.

Albanija	☐
Latvija	☐
Avstrija	☐
Belgija	☐
Belorusija	☐
Bolgarija	☐
Bosna in Hercegovina	☐
Madžarska	☐
Češka	☐
Danska	☐

Delavnice »Mislim, torej sem!«.

SKODELICA BESED

Družabni kotiček Skodelica besed v Knjižnici Šentilj se je v kulturni sezoni sestal 46-krat.

Ker mnogi občani šentiljske občine še vedno ne vedo, pod čigavim okriljem delujemo, v tem članku ponavljam, da **gre za neformalno kulturno skupino**, ki je članica Zveze kulturnih društev občin Kungota, Pesnica, Šentilj (v nadaljnjem besedilu ZKD). Skupina nima financerja. Stroške, ki nastanejo s pripravo gradiv in izvedbo srečanj, financiram sama kot prostovoljna voditeljica skupine. Pri tisku nekaterih gradiv priskočijo na pomoč Občina Šentilj, Mariborska knjižnica in ZKD.

Ko sem jeseni 2015 uspela udeležiti željo po nadaljevanju svojega kulturnega udejstvovanja, ki mi ga je bolezen zaustavila, si nisem upala niti sanjati, da bom z zamisljivo tovrstnih druženj uspela. Predstavitvebralnega kotička Skodelica Besed v MCŠ novembra 2015 je zanimala 4 obiskovalce, na prvem srečanju sta ob meni bila še

obiskovalka in obiskovalec. Junija 2016 jih je že bilo devet. Od septembra 2016 dalje delujemo v prostorih Knjižnice Šentilj. Skupina šteje 11 rednih članov. Ob posebnih dogodkih se število obiskovalcev poveča. Takšni dogodki so nastopi povabljenih gostov, pravljíčne ure, predstavitve knjig, srečanja na prostem.

O jesenskih nastopih gostov ste v tem Glasilu že prebirali. Letos spomladi smo prisluhnili poeziji ljubiteljske pesnice **Katje Zdravc**, ki je sicer redna obiskovalka kotička. Njene pesmi je prebirala **Eva Ferk**, za glasbeno spremljavo na kitari je poskrbel **Blaž Patty**.

Maja je Skodelico besed oplemenitila predstavitev knjige **Otrok sonca Pinki pingvinka**. Kotiček je obiskala avtorica knjige **Mojca Žizek**. Eva je prebirala izbrane odlomke Mojčine osebne življenjske

Pesnica Katja Zdravc

izpovedi, sama pa sem se znašla v vlogi voditeljice pogovora z avtorico.

Sicer druženja ob Skodelici besed potekajo po letnem programu. Namenjena so plemenitenju iskrenih medčloveških odnosov, spoznavanju dogodkov na domači javni sceni, medsebojni izmenjavi mnenj o prebranem, slišnem, vidnem. Urjenju kognitivnih sposobnosti, kar je za tretje življenjsko obdobje (večina obiskovalcev sodi vanj) še zlasti pomembno. V družabnem kotičku izmenjujemo nasvete za vsakdanjo rabo, kuharske zamisli, recepte za zdravje duha in telesa. Spominjamo se načina življenja v našem otroštvu in mladosti. Težimo k zdravi, razumski kritiki sodobne informacijske družbe, s katero želimo hoditi 'vštric'. S pesnjenjem haikujev posvetimo obiskovalčev osebni praznik. Vsebinske iztočnice druženj prilagajam aktualnim dogodkom v svetu, državi, občini. Nekatera druženja imajo spominski pomen. Vezana so na državne praznike, njihov izvor, zgodovinski pomen, vpliv na aktualno bivanjsko dinamiko.

Pri oblikovanju programa in izvedbi načrtovane teme so aktivni vsi udeleženci kot govorniki, zapisovalci, bralci, animatorji dogajanja. Dinamiko poteka srečanja poskušam

Otrok sonca

usmerjati tako, da je v skupini vsak pomemben, ima pravico do časa za razmislek in do časa za izražanje svojega razmišljanja.

Obisk načrtovanega srečanja ni obvezen, zanj se odločiš, če te načrtovana tema pritegne. Srečanje lahko kadarkoli zapustiš. V kotičku ni neopravičenih izostankov, (ne)obisk se vedno zgodi z razlogom.

Obiskovalce navajam na zdravo medsebojno komunikacijo, na jasna jaz sporočila, na asertivno sporazumevanje, kjer ni zmagovalcev tudi poražencev ne.

Posebej zanimiva so tista srečanja, ki se jih sama ne udeležim. Takrat vodenje prevzame eden izmed udeležencev ali naša knjižničarka **Sabina Kotnik**. Izvrstno pripoveduje **pravljice za odrasle**.

Ali pa se besede odpravijo na potep v naravo. Spomladi se je v vlogi voditeljice pohoda po gozdnih poteh Bolda znašla **Tilka Cehtl**. V poletnem času so jo besede mahnile na obisk k redni udeleženci srečanj **Majdi Gajič**, ki se je izkazala kot sijajna gostiteljica. Srečanje more steči tudi tako, da se pod vodstvom

enega izmed udeležencev izvede načrtovana tema, na katero se vsi člani kotička predhodno pripravijo doma. **Štefka Dodič** je tako v času mojih poletnih počitnic vodila srečanje na temo **Lahke poletne jedi**, ki se je odvijalo v smislu izmenjave kuharskih receptov.

Osnutek programa delovanja kotička v sezoni 2017/2018 sem zasnovala na osnovi izkušenj pretekle sezone in želja, ki so mi jih zaupali stalni udeleženci, tako da bo vsako srečanje motiv za obisk naslednjega. Tudi v prihodnje bom **vsak četrtek dopoldan od 10. do 11. ure v prostorih Knjižnice Šentilj** ponujala Skodelice besed z raznoliko vsebino za vse generacije. Družabni kotiček je **zaprt le med prazniki**. Tako se je odločila »skodeličarska družčina«, sledim odločitvi.

Za dodatne informacije sem vam na voljo **na telefonski številki 030 623 264**.

Skodelica besed ima svojo FB stran, program dogodkov je objavljen na FB straneh Mariborske knjižnice, ZKD Kungota, Pesnica in Šentilj,

Na obisku pri Majdi Gajič.

uradni FB strani Občine Šentilj in na njeni spletni strani.

Vida Koren

KNJIŽNICA IN BIBLIOBUS V PRVI POLOVICI LETA

V Občini Šentilj, tako kot še v preostalih enajstih občinah na širšem mariborskem območju, izvaja knjižnično dejavnost Mariborska knjižnica. Danes je to druga največja knjižnica v Sloveniji.

V skladu z zakonom deluje na območju 12 občin, ima mrežo 19 krajevnih in občinskih knjižnic ter potujočo knjižnico z bibliobusom in s premičnimi zbirkami. Več kot devetdeset odstotkov sredstev za delovanje knjižnice zagotavljajo občinski proračuni, saj je knjižnica izvorna naloga občine, deleži pa se izračunajo glede na število prebivalcev. Pet odstotkov pokriva Ministrstvo za kulturo za nakup knjižničnega gradiva in posebne območne naloge, ki jih Mariborska knjižnica izvaja za knjižnici na širšem območju, v Lenartu in Slovenski Bistrici (zahtevnejši izbor gradiva, podatkovne zbirke, svetovanje na področju informacijske tehnologije, koordinacijo domoznanske dejavnosti ter naloge v zvezi z odpisanim gradivom). Okoli tri odstotke pa znašajo prihodki od članarin, zamudnin in drugih plačil članov. Tudi ta delež naj bi bil prvenstveno namenjen nakupu knjižničnega gradiva, saj večina občin prav za ta namen ne zagotavlja predpisanega deleža. Žal v zadnjem času nekateri občinski proračuni reducirajo celo deleže za pokrivanje materialnih in obratovalnih stroškov, zato smo prisiljeni del lastnih sredstev nameniti za pokrivanje fiksnih stroškov in tako za knjige in drugo gradivo spet ostaja manj.

Dodatno težavo predstavljajo pozni sprejemi proračunov v nekaterih občinah, žal tudi v Občini Šentilj, kar pomeni pozno sklepanje pogodb in posledično pol leta nobenih sredstev za delovanje. Kljub temu se doslej še nikoli ni zgodilo, da knjižnica svojih nalog v času, ko ni dotacij, ne bi

izvajala. Je pa delo zelo oteženo, ostajajo neplačani računi. Treba je redno nabavljati gradivo, načrt dejavnosti in pravljičice so prav tako del programa dela, bibliobus ima urnik postankov določen za celo leto naprej.

Izdatke smo zato tudi letos načrtovali skrajno racionalno in načrt nabave knjižničnega gradiva prilagodili finančni situaciji. Zaradi vse nižjih proračunskih sredstev občin kaže, da tudi letos ne bomo dosegli načrtovanega nakupa po zahtevah minimalnega standarda 250 enot/1000 prebivalcev, kljub temu da tudi velik delež lastnih sredstev namenimo za knjižnično gradivo. Poleg klasičnega gradiva, knjig in periodike v tiskani obliki zbirko dopolnjujemo tudi z elektronskimi knjigami s portala Biblos, ki prinaša strokovno literaturo in leposlovje za različne kategorije uporabnikov, in je članom brezplačno na voljo tudi z oddaljenim dostopom – kadar koli od doma oziroma izven prostorov knjižnice, tako kot večina elektronskih podatkovnih zbirk. Obisk na daljavo in uporaba elektronskega gradiva močno naraščata, saj je uporaba udobna in zbirke vedno bogatejše. V knjižnici je treba dobiti le šifro oziroma vstopno geslo in potem je vse prosto dostopno.

Enote Mariborske knjižnice je v prvi polovici leta obiskalo 246.229 mladih in odraslih bralcev, ki so si izposodili skupaj 800.127 enot gradiva. V Knjižnici Šentilj smo v tem času beležili 6.847 obiskovalcev (4.596 odraslih in 2.190 otrok), ki so

si skupaj izposodili 28.294 enot gradiva (mladi 11.443, odrasli 16.851). Knjižnično dejavnost v Občini Šentilj bogatijo tudi obiski bibliobusa v Ceršaku, Selnici ob Muri, v Sladkem Vrhu in na Zgornji Velki, kjer so si člani še dodatno izposodili skoraj 6.000 enot gradiva, največ v Sladkem Vrhu, ki je med najmočnejšimi postajališči bibliobusa sploh.

Seveda pa v knjižnice vabimo tudi z organizacijo različnih dogodkov, razstav, bralnih klubov, pravljičnih ur za otroke in odrasle. Tudi vse te dejavnosti so brezplačne. V Šentilju so posebej prepoznavne ure pravljič, v zadnjem času pa se je lepo uveljavil bralni klub Skodelica besed, ki ga vodi domačinka Vida Koren. V Mariborski knjižnici sicer delujejo že trije bralni klubi. Na Rotovškem trgu ga že več let vodi naša sodelavka Jasna Mlakar, ki tudi sicer soustvarja slovenski portal s priporočili kvalitetnega branja Dobre knjige (Dobreknjige.si), kjer najdete ideje za branje in kratke predstavitve knjig.

V Knjižnici Selnica ob Dravi pa prav tako že drugo leto vodi bralni klub naša zunanja sodelavka, domačinka Urška Vute. Vsaka od voditeljic daje bralnemu klubu svojo posebno osebno noto in prav je tako. Posebnost šentiljskega bralnega kluba je tudi ta, da aktivnosti med poletjem ne prekine.

kdaj: v četrtek, 3. avgusta 2017, ob 9.30
kje: Mariborsko Pohorje
kdo: udeleženci vseh generacij
vodja: Vida Koren
info: 030 623 264 ali 02 650 62 24

BESEDE GREDO NA POHORJE

zbirališče udeležencev ob 9.30
 pri pohorski vzpenjači, ob 10.00 vožnja na vrh, nato sledi program, ki ga bomo oblikovali vsi udeleženci (pohod, klepet ...)

Osrednji dogodek prve polovice leta je bil Dan Mariborske knjižnice, ki smo ga organizirali v soboto 10. junija in ga tudi letos poimenovali Povežimo bregove ter tako poudarili športno-kulturno vsebino. Namen dneva je promovirati pomen knjižnice, predstavljati njene vsebine, predvsem pa opozarjati na nujnost nove osrednje mestne knjižnice. Stalnica dogodka je bil tudi letos 10-kilometrski tek ob Dravi, s katerim smo se priključili Drava festivalu, kulturno dopoldne pa smo posvetili vseživljenjskemu učenju in medgeneracijskemu povezovanju s praznovanjem 25-letnice Knjižničnega cikla Univerze za tretje življenjsko obdobje. Dogodek je bil kljub dežju zelo dobro obiskan, v sodelovanju z SNG Maribor in Lutkovnim gledališčem Maribor pa smo ga zaključili z večerno predstavo Drame SNG Večno mladi v Avditoriju LGM. SNG že dalj časa omogoča članom knjižnice popust pri nakupu vstopnic za predstave Drame, zdaj pa članska izkaznica knjižnice prinaša tudi ugodnosti pri vstopnicah za predstave za odrasle v LGM.

Za sedmošolce smo že enajsto leto zapored izvajali program nacionalnega projekta Rastem s

Skodeličarska družčina z avtorico knjige Mojca Žižek, recitatorko Evo Ferk in knjižničarko Sabino Kotnik v Knjižnici Šentilj. (foto: arhiv V. Koren)

Del kolektiva knjižnice ob zaključku Dneva knjižnice z gostoma Trkajem in dr. Saksido. (foto: arhiv knjižnice)

knjigo, tudi za šentiljske, ob obisku pa so prejeli knjigo Vinka Möderndorferja Kit na plaži.

Projektu Pikina bralna značka, ki so ga zasnovali v Knjižnici Velenje, se že nekaj let pridružujejo tudi osnovnošolci, včlanjeni v našo knjižnico. Za Pikino bralno značko spodbujamo otroke v Knjižnici Kamnica, Knjižnici Šentilj, Knjižnici Pobrežje in Knjižnici Selnica ob Dravi.

Pravljčni večeri za odrasle je projekt, ki ga peljemo že od leta 2009. V letošnjem že osmem ciklu smo pripovedovalske večere pripravili v 13 sodelujočih splošnih knjižnicah po vsej Sloveniji in tudi v eni zamejski – Narodni in študijski knjižnici Trst.

Želela bi opozoriti tudi na novo ponudbo v letošnjem letu, in sicer elektronski dostop do okoli 6.000 različnih časnikov in revij, Pressreader, ki jih preko knjižnice lahko prebirate brezplačno. Na spletni strani knjižnice www.mb.sik.si najdete dostop in navodilo.

Prav tako smo začeli graditi spletni portal Štajerci.si, ki prinaša informacije o nekdanjih in sedanjih pomembnih občanih, ki so ali še vedno bogatijo naš prostor na različnih področjih ustvarjanja. Portal

je prav tako dostopen na spletni strani knjižnice in za pokušino si že lahko ogledate nekaj opisov zanimivih oseb.

In še en zelo uporaben in že zelo bogat portal velja omeniti, to je regijski portal Kamra, ki ga sooblikujemo in ustvarjamo v vseh slovenskih knjižnicah skupaj z arhivi, muzeji in drugimi partnerji. Prinaša zanimive lokalne zgodbe slovenskih pokrajin in tudi naše območje je že zelo bogato zastopano. O tem se lahko prepričate z obiskom portala, do katerega najlažje pridete preko ikone na spletni strani knjižnice, lahko pa naslov Kamra.si enostavno poguglate. Če imate tudi sami zanimive fotografije in spomine, ki bi jih želeli deliti, lahko rubriko Album Slovenije tudi vi obogatite s preprostim postopkom vnosa.

Vabljeni torej v vašo knjižnico ali na bibliobus po knjigo, informacijo, prelistat časopis, na računalnik, na uro pravljic, razstavo, prireditev ... ali kar tako na klepet z vašimi knjižničarji. Lahko pa tudi samo na virtualni obisk prek spletne strani. Čaka vas vesolje informacij.

Dragica Turjak,
 direktorica Mariborske knjižnice

INTERVJU Z UPOKOJENO UČITELJICO MARIJO KOCBEK

Šolski sistem se spreminja, delo učiteljice nekoč je bilo drugačno kot je danes. Spremenili so se učni načrti, delo v razredu, spremenila se je vzgoja in odnosi otrok in staršev do šolskega dela. Bili so lepi in tudi naporni časi, vendar ji nikoli ni žal, da se je odločila za poklic, ki učence popelje v svet odraščanja in poklicnega izobraževanja.

Povejte kaj o svojem otroštvu.

Otroška leta sem preživela v Lokavcu pri Novi Gorici, kjer sem se tudi rodila kot prvi otrok v družini Humar. Imam še dve sestri in dva brata. Izhajam iz kmečke družine. Otroci smo morali že zelo zgodaj poprijeti za delo na kmetiji. Lepi so bili zimski večeri, ko nam je oče ob petrolejki bral in pripovedoval pravljice. Prvi razred osnovne šole sem pričela obiskovati v italijanski šoli. V šoli je bilo veselo, a tudi žalostno. Italijanska učiteljica ni znala slovensko, učenci pa ne italijansko. Kako je potekal pouk, si lahko mislite. Mene je brati in pisati naučil oče. Ta italijanska šola je trajala le šest mesecev, ker se je začela druga svetovna vojna. V času vojne so bili hudi časi. Fašisti so nam požgali dom. Nekaj časa smo živeli pri sosedih in sorodnikih. Tistih časov se ne spominjam rada.

Kako ste končali šolanje?

Štiri razrede osnovne šole sem končala v domačem kraju. Imela sem veliko srečo, da je takratni okrajni odbor iz našega kraja prav mene predlagal za nadaljnje šolanje. Tako sem lahko šla v nižjo gimnazijo v Šempeter pri novi Gorici, nato pa v Vipavo. Šolanje sem nato nadaljevala na učiteljskišči v Mariboru. Moje sanje, da bi postala učiteljica, so se začele že v tretjem razredu osnovne šole, a sem mislila, da se mi ne bodo nikoli uresničile. Bila sem zelo vesela, da sem dobila štipendijo in uresničila svoje želje. Moram povedati, da nam je dalo učiteljskišče takrat veliko splošnega in pedagoškega znanja. Imeli smo veliko nastopov v razredu na Vadnici, tako se je imenovala šola – danes osnovna šola Prežihovega Voranca na Gosposvetki cesti v Mariboru. Večdnevne prakse pa smo imeli tudi na drugih osnovnih šolah.

Takrat osnovna šola še ni imela predmetnega pouka in predmetnih učiteljev. Učitelji smo poučevali vse predmete od prvega do osmega razreda. Tako sem pozneje nadomeščala učitelja za zemljepis, biologijo, glasbo in gospodinjstvo. Za predšolske otroke sem imela 'malo šolo' ter jih po skrajšanem programu pripravljala za šolsko delo.

Kakšne cilje ste si zadali za svojo poklicno pot?

Moji cilji so bili kar visoki. Želela sem učence čim več naučiti in jih vzgojiti v poštene člane naše skupnosti. Vem, da sem veljala za strožjo učiteljico, zlasti pri učencih, ki niso bili v mojem razredu. Moji učenci pa so hitro spoznali, da imam le bolj močan glas, vendar nisem tako stroga. Pri pouku sem zahtevala disciplino, učenje je bilo učenje, igra pa igra. Menim, da sem učencem

Osnovna šola Sladki Vrh leta 1958.

Moji prvi učenci v šolskem letu 1957/1958.

dala osnovno znanje. Ponosna sem nanje. Nekateri so dosegli doktorate, magisterije, veliko je zdravnikov, profesorjev, večina pa je končala srednješolsko izobrazbo. Nekateri pa so se takoj po osnovni šoli zaposlili v tovarni papirja Paloma in si kasneje pridobili poklic. Veliko število mojih nekdanjih učencev je že upokojenih. Hudo pa mi je takrat, ko grem na pogreb kakemu nekdanjemu učencu. Življenje je neizprosno, v katerem se menjavajo veseli in tudi žalostni dogodki.

Opišite prva leta poučevanja v Sladkem Vrhu.

Leta 1957 sem prišla v Sladki Vrh. Takrat je bila šolska zgradba še stara kmečka hiša. Imela je tri učilnice, stanovanje za ravnatelja in prizidek k šoli z dvema sobama. V eni izmed teh sob sem stanovala tudi jaz.

Prvo leto sem poučevala v drugem razredu. V razredu je bilo 50 učencev. Na šoli je bilo tega leta 309 učencev. Za normalen pouk so bile te razmere zelo težavne. Do petega razreda je bil po en oddelek, šesti, sedmi in osmi razred pa so imeli kombinirani pouk.

Leta 1958 je bil zraven šole zgrajen stanovanjski blok za učitelje. V letu 1959 se je pričela tudi adaptacija šole. Pouk smo imeli kar v treh privatnih zgradbah – pri Peklarju, Kocbeku in Partlovem štoku.

V novo šolo smo se vselili leta 1960. Šola na Vranjem Vrhu je bila tedaj ena najlepših šol daleč naokrog.

Povejte, kako se je odvijala pot izobraževanja na Osnovni šoli Sladki Vrh.

Šola je s šolskim letom 1960 doživela novo zgodovino. Razmere so se zelo izboljšale. Pričeli smo s predmetnim poukom. Uvedli smo tuj jezik – angleščino. Nismo pa imeli telovadnice. Učenci so imeli telovadbo v glavnem v vseh letnih časih na prostem, le ob slabem vremenu v razredu. Zavedali smo se, da bo lahko le zdrav otrok premagoval vse napore.

Kmalu pa je ta šola postala pretesna, število učencev se je povečalo.

Otvoritev nove osnovne šole – september 1960.

Učitelji in učenci osmega razreda, ko je bil ravnatelj gospod Sedmak.

Sklenili smo, da se zgradi nova šolska zgradba v centru Sladkega Vrha ter se združi z osnovno šolo na Velki. V šolskem letu 1976/1977 se je to tudi uresničilo. Učenci predmetne stopnje (od petega do osmega razreda) Sladki Vrh in Velka so od 8. februarja 1977 naprej imeli pouk na novi osnovni šoli v Sladkem Vrhu. Učenci in učitelji nižje stopnje od prvega do četrtega razreda so imeli pouk na Vranjem Vrhu, učenci nižje stopnje Velka pa na osnovni šoli na Velki.

Na nižji stopnji je bila uvedena celodnevna osnovna šola. Za starše in učence enkratno, za učitelje pa velik napor. Učenci med tednom niso nosili več domov šolskih torbic.

Učno-vzgojno delo je bilo prepuščeno učiteljem. Učenci so v šoli pisali domače naloge, se učili, prehranjevali in izvajali dopolnilne dejavnosti pod mentorstvom učiteljev. Sicer pa so bili učenci zelo pridni. Lepe odnose smo imeli tudi s starši. Vse učno-vzgojne probleme smo skupaj pozitivno reševali.

Ali vas je družina podpirala pri vašem delu in kako?

Imam sina in hčerko, tri vnuke in dva pravnuka. Mož in oče nas je pred sedmimi leti po težki bolezni zapustil.

Moja družina me je in me še podpira v vseh pogledih. Delo smo si razdelili

tako, da ni bil posameznik preveč obremenjen.

V času mojega službovanja smo učitelji delali še v raznih družbenih in političnih organizacijah. Bila sem dolgoletna predsednica Rdečega križa, predsednica Društva prijateljev mladine in drugih družbeno političnih organizacij. Bila sem aktivna v raznih odborih še v času občin Maribor - Košaki in Maribor - Pesnica. Naše izvenšolsko delo je bilo brezplačno. Veliko časa sem bila na raznih sestankih in sejah, a moji domači so razumeli, da učitelj takrat ni bil le učitelj v razredu. Poleg vsega dela v službi in raznih odborih smo gradili nov dom, v katerem sedaj živimo. Bili smo mladi in polni energije, zato smo to zmogli.

Za naše učence je Društvo prijateljev mladine večkrat organiziralo letovanje v Kaštel Kambelovacu pri Splitu. Na morje smo peljali do 120 otrok, med njimi veliko predšolskih otrok in tudi rejencev. Večina teh otrok je prvič videla morje. Celotno organizacijo sem sprejela kot taborovodja.

Vas je delo z otroki spodbujalo k boljšim rezultatom in kako?

Delo z otroki me je vedno veselilo in spodbujalo. Želela sem, da učenci dosegajo čim boljše učne in vzgojne uspehe. Vedno sem se veselila njihovih uspehov. Še danes sem srečna, ko mi moji nekdanji učenci povedo, kaj so v življenju dosegli in kako živijo. Vesela sem njihovih voščil za rojstni dan in ob praznikih po facebooku. Sporočajo mi, da so me

spoštovali in imeli radi. To pa je za učitelja največ, kar je dosegel v svojem poklicu.

Kateri so vaši največji uspehi pri vzgoji mladih?

Menim, da sem pri večini učencev dosegla lepe učne in vzgojne uspehe. Vesela sem že tega, da sem kot elementarka naučila učence brati, pisati, dala jim osnovnega znanja iz matematike in vzgojnih predmetov.

Vesela sem, da me nekatere moje generacije vabijo na srečanja ob obletnicah zaključka osnovne šole. Takrat tudi obujamo spomine na šolske dni, ki so bili pred tridesetimi, štiridesetimi ali petdesetimi leti. Spomini ostanejo.

Kako preživljate čas v pokoju? S čim se ukvarjate?

V pokoju sem že 26 let. Nikoli mi ni dolgčas. Delo si organiziram tako, da dan, mesec in leto prehitro minejo. Ker sem mnenja, da mora človek iti s časom naprej, sem si kupila računalnik, naredila kratek tečaj in sedaj veliko časa preživim ob njem.

Rada delam tudi razne ročnodelske izdelke. Nekateri ti izdelki so vidni tudi na moji facebook strani. Hodim k dejavnostim medgeneracijskega centra Šentilj, sodelujem pri zeliščarski sekciji TD Sladki Vrh, sem članica DU Sladki Vrh in Velka. Sem vesela, da še vozim avto, če tega ne bi imela, bi mi veliko teh dejavnosti odpadlo. Hodim na izlete, pohode, vsaj enkrat letno na dopust in dnevne sprehode.

Ob tej priložnosti apeliram na vse upokoјence, naj se ne zaprejo med 'štiri stene', ampak naj grede med ljudi, naj se udeležijo izletov in drugih dejavnosti, kajti čas prehitro mineva.

Kaj bi svetovali staršem za izobraževanje sedaj in vzgojo otrok danes?

Menim, da imajo starši pri vzgoji in izobraževanju svojih otrok glavni pomen. Vem, da ima starši svojega otroka radi, da mu želijo v življenju vse najboljše. Velikokrat pa prav zato pretiravajo. Vsi otroci niso enaki, že doma v družinskem okolju to spoznamo. Velikokrat se to pozna, ko otrok pride v šolo. Nekateri učenci se hitro privajajo delu v šoli, nekateri počasneje. Tu pa je zelo pomembno medsebojno sodelovanje staršev in učiteljev. Učenci in starši ne smejo imeti negativnega odnosa do šole ali posameznega učitelja. Problemi morda kdaj nastanejo; nihče ni nezmožljiv. Vse to pa naj starši rešujejo skupno s šolo in učitelji. Noben problem ni nerešljiv.

V dolgoletni praksi sem s starši zelo dobro sodelovala. Samo dvakrat so pri dveh starših nastopila nesoglasja zaradi uši, a tudi ta problem smo takrat rešili. Danes pa tudi naša zakonodaja ne vpliva dobro na vzgojo otrok. Kaj bo z našimi otroki čez nekaj let? Sedaj še starši ne smejo otroka kaznovati, kaj šele učitelj. Ne vem, kam to vodi. Imejmo se radi, spoštujmo se med seboj, pa bo svet lep za vse ljudi.

Danica Ferk

Učitelji z ravnateljem gospodom Tancerjem.

Učiteljice, kuharica in hišnik na razredni stopnji na Vranjem Vrhu.

50 LET PO KONČANI VALETI

Zlate obletnice valete nikakor nismo želeli zamuditi. Smeha in veselja na dosedanjih srečanjih je bilo vseskozi obilo. Srečevali smo se na vsakih pet let. Prepotovali smo velik del Slovenije. Gradbeni odbor – ups, pripravljalni odbor v sestavi: Boris, Majda, Slavica in Olga je odlično izdelal pravi elaborat za srečanje ob zlati obletnici valete. Čestitamo!

Zbrali smo se ob 8. uri pri cerkvi svetega Egidija v Šentilju. Tam nas je prijazno sprejel župnik Roman in nas povabil v cerkev, kjer smo pokojnim sošolcem poklonili daritev svete maše.

Po maši smo prisluhnili glasnemu ropotanju vozila, ki je prihajalo izza ovinka. Kaj neki pa je to zdaj? Približeval se nam je rdeči avtobus STEYER, letnik 1960. Vozil pa je naš sošolec Boris, tudi sprevodnik Vlado je bil v polni 'bojni' opremi.

Za avtobusom je pripeljal še gasilski kombi PGD Ceršak, ki mu je poveljeval gasilec Drago. Zahvaljujemo se PGD Ceršak, da so nam priskočili na pomoč pri izvedbi tega izleta. Ko smo napolnili obe vozili, se je začelo. Gor in dol, sem in tja nas je metalo, ropotalo pa tako, da smo morali preizkušati glasnost svojih glasilk, če smo se hoteli kaj slišati, a razpoloženja to ni pokvarilo. Med potjo so nam veselo mahali in pozdravljali ljudi iz vozil in ob cesti. Bili smo glavna atrakcija tega dne. Vse to smo doživljali do Lendavskih gor, kjer smo se povzpeli na stolp Vinarium in si ogledali prelepo Slovenijo z višine. Vmes pa je sprevodnik razdelil še vstopnice in jih mastno zaračunal.

Naš zabavljak Pepček je vseskozi jamral, kako je lačen. Utihnil je šele, ko smo za malico dobili bograč in ga tudi primerno poplaknili. Ta dan je bilo kar precej vroče.

Nato smo odropotali v Filovce k lončarjem. Ogledali smo si staro prekmursko hišo in njeno opremo. Spreten lončar nam je izdelal še lično latvico za mleko. Na lončarskem vretenu se je preizkusila tudi Olga. Mi smo ji na veliko pomagali s svojimi

nasveti in jo spodbujali. Joj, kako smo se delali pametne. Korajžna je bila pa samo ona in uspešno ustvarila majhno vazico.

Pot nas je vodila preko Murske Sobote do Gornje Radgone. Vročina je bila velika, žeja pa huda. Pa smo zavili kar v vinsko klet v Gornji Radgoni. Po predstavitvi in ogledu je sledila še degustacija in kmalu je zadonela še prelepa slovenska pesem.

Naše popotovanje smo zaključili na OŠ Rudolfa Maistra v Šentilju v Slovenskih goricah. Sprejeli so nas otroci folklorne skupine pod vodstvom gospe Zdenke in nam podarili nageljne in zaplesali nekaj folklornih plesov. Pozdravila nas je tudi gospa ravnateljica Jelka Weldt. Za naše želodčke so vzorno poskrbele šolske kuharice. Seveda

smo tudi zaplesali, za kar sta se potrudila naša sošolca – brata dvojčka Marjan in Martin s pevko Andrejo.

Vsa naša srečanja so zbrana v posebej natisnjem biltenu 50. OBLETNICA OSNOVNE ŠOLE ŠENTILJ 1967–2017. V njem so zbrane fotografije in opisi vseh naših dosedanjih srečanj in popotovanj po Sloveniji. Vsako je bilo enkratno in vredno največje pohvale.

Za vedno pa ostaja spomin, prelep in drag na vse naše skupne trenutke. Zelo smo se veselili vseh srečanj do sedaj, bilo nam je neizmerno lepo. Želimo si, da se čez dve ali tri leta ponovno srečamo v enakem številu.

Majda Janžek Makovšek in Boris Furlan

Majda Janžek Makovšek in Boris Furlan

DEKANIJSKO SREČANJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV IN SKUPIN

V nedeljo, 4. junija, je župnija Št. Ilj v Slovenskih goricah gostila dekanijsko srečanje cerkvenih pevskih zborov in skupin.

Pri sveti maši, ki jo je daroval msgr. Izidor Veleberi, je tako zadonelo približno 120 glasov, zaradi česar je bil cerkveni obred še toliko veličastnejši.

Za tem je sledila revija vseh pevskih zasedb, ki je z raznolikim in s kvalitetnim programom pritegnila vse ljubitelje glasbe.

Lepo je, da so takšna srečanja vsem nam v veselje in radost, da ne gre za nikakršno tekmovanje ali ocenjevanje, ampak sodelovanje, druženje in ohranjanje tradicije, ki sta jo pod naslovom »Glas srca« leta 1980 prvič organizirala gospod Stanko Roškar in takratni dekan dekanije Jarenina gospod Izidor Veleberi.

Že res, da je za tak dogodek potrebno vložiti kar nekaj dela in časa, a je ves trud poplačan z zadovoljstvom in s pohvalami poslušalcev.

Eva Štraus

SREČANJE S STAREJŠIMI IZ ŽUPNIJE ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH

Župnija Šentilj v Slovenskih goricah ohranja vez s starejšimi sokrajanji, ki jesen svojega življenja preživljajo v Domu starejših. Župnijska Karitas Šentilj in Društvo Antona Ravšla že tradicionalno organizirata obisk sokrajanov v Domu Danice Vogrinec v Mariboru vsaj enkrat v letu.

Srečanje v letu 2017 je potekalo 7. aprila. Letošnjemu obisku so se pridružili člani Društva upokojencev Šentilj in člani KO RK Šentilj ter podžupan Občine Šentilj gospod Vladimir Maher. Druženje so popestrili pevci Mešanega cerkvenega pevskega zbora Župnije Šentilj v Slovenskih goricah ter nastop učenca OŠ Šentilj Reneja Hamerja s harmoniko. Starejše je nagovoril župnik gospod Igor I. Novak, sledil je nagovor podžupana in predsednika Društva upokojencev Šentilj gospoda Ivana Ahmana. Ob domačem pecivu in dobri kapljici se je druženje nadaljevalo ob prijetnem

klepetu, prepevanju pesmi in igranju na harmoniko.

Veseli nas, da lahko starejšim sokrajanom z obiskom približamo utrinke iz domačega kraja. Druženje prerašča v medgeneracijsko srečanje, ki ga dopolnjuje dodana vrednost generacij. Vsako srečanje postaja želja in obveza po prihodnjem srečanju, saj nas ta srečanja medsebojno bogatijo.

Mateja Maček,
Župnijska Karitas Šentilj

Spoštovani,

Želim vam vse dobro v imenu Župnijske Karitas Šentilj in Društva Antona Ravšla ter vas lepo pozdravljam. Kot vidite, smo se odločili, da vas v letošnjem letu obiščemo še enkrat. Razlog našega obiska je, poleg tega, da vam izkažemo naše spoštovanje in prenesemo dobre želje šentiljskih župljanov, ta, da imamo med sabo še dva jubilaranta, ki sta v letošnjem letu praznovala častitljivo obletnico 90 let. Obema želimo božjega blagoslova, predvsem pa zdravja in osebnega zadovoljstva. Vse najboljše!

Našemu obisku se je pridružil tudi gospod Grobler, ki nam je že v uvodu recitiral, in člani Moškega pevskega zbora KUD Mejnik Šentilj, ki nam bodo v nadaljevanju še kaj lepega zapeli. Vsem se prav lepo zahvaljujem, enako tudi gospodu župniku Igorju, ki vabim, da vas tudi sam pozdravi. Prosim.

Marijica: torta (40 EUR), cvetlice (Hofer 3 šopki)
Andreja V.: 2 šopka (30 EUR)
Župnišče: 5 l vina
Frida: 2 plastenki vode, 3 plastenke brezalkoholne pijače

SPOŠTOVANE OBČANKE IN SPOŠTOVANI OBČANI!

Končalo se je tretje leto mojega delovanja v poslanskih klopeh. Moram priznati, da sem v tem času postala bogatejša za mnoge izkušnje, ki so me naredile trdnejšo, odločnejšo in še bolj prepričano, da delam prav. Pred tremi leti so namreč mnogi dvomili v našo ekipo in nas primerjali z muho enodnevnico. Da ni tako, nam danes dokazujejo številni kazalniki, ki se neprestano dvigujejo, čeprav nekateri poskušajo prikazovati nasprotno.

Verjamem, da sprti spremljate dogajanje okoli nas in sami opazate pozitivne posledice našega delovanja: bruto domači proizvod (BDP) je bil v prvem četrletju 2017 za 5,3 % višji, brezposelnost se je ponovno znižala in je na 7,8 %. V prvem četrletju 2017 je bilo 79.000 anketno brezposelnih, to je za 2,5 % manj kot v prejšnjem četrletju.

Neprestano se borimo za nova delovna mesta s ciljem obdržati znanje doma. Lep primer za to je tudi projekt Magna, ki bi v okolje v prvi fazi pripeljal okrog 400 novih delovnih mest. Žal ugotavljam, da kljub temu da se bo zadostilo najstrožjim okoljevarstvenim

pogojem in se zagotavlja dogovor z vsemi vpletenimi, nekdo želi zaradi lastnih interesov ohraniti Štajersko siromašno. Pozivam vse, ki vam ni vseeno in gledate pozitivno, da ne nasedate nepreverjenim informacijam, ki jih nekateri s ciljem škodovati drugim širijo med ljudi. Moramo se zavedati, da če bomo zamudili to priložnost, bomo v regiji za več let zaostali in bo prepozno. Kaj si želimo, da bi naši mladi še dalje odhajali delat v Avstrijo? Enako se dogaja pri načrtovani gradnji drugega železniškega tira med Divačo in Koprom. Z vidika gospodarstva bo vsak evro vložen v drugi tir ustvaril še 1,8 do 2,3 EUR dodane vrednosti v celotnem

gospodarstvu. Da ne bo pomote, velika večina denarja za to progno ne gre iz proračuna. Poleg tega bo po progi potekal tudi potniški promet, s čimer bo zagotovljena ustrezna in sodobna povezava slovenske Istre s preostalo Slovenijo.

To bi bila voda na mlin Italiji in Hrvaški, ki jima ni v interesu močno pristanišče v Sloveniji. Kako bodo tisti, ki so proti, razložili delavcem v Luki Koper, da ne bo drugega tira, da ne bo zaposlitev, da ne bo napredka?

Prav tako si zelo prizadevamo zakonodajo na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja po 24 letih postaviti na pravo mesto. Skrajševanje čakalnih vrst, dolgoročno stabilen zdravstveni sistem, boljša dostopnost zdravstvenih storitev državljanom, večja povezanost in kakovost zdravstvenih storitev so osnovni cilji, ki jih počasi, a zanesljivo dosežemo. Prepričana sem, da se bodo kmalu uredile tudi razmere v Zdravstvenem domu v Šentilju.

Seveda si bom kot poslanka do konca mandata prizadevala, da nekatere odprte projekte v občini Šentilj in tudi v občinah Pesnica in Kungota skupaj z občinskimi svetniki SMC in vodstvom občin tudi uresničimo.

Vesna Vervega,
poslanka Državnega zbora RS

DOGAJANJE V DESUS-U

Občinska organizacija
DeSUS Šentilj

DeSUS ostaja na usmeritvah in opredelitvah programa, sprejetega na 10. kongresu stranke februarja 2017. Smo stranka, ki se zavzema za načela socialne in pravne države, predvsem na pravičnosti, solidarnosti in medgeneracijskem sodelovanju.

Poseben poudarek dajemo usklajevanju pokojnin. Prav tako DeSUS in ZDUS bijeta bitko glede ustanavljanja DEMOGRAFSKEGA SKLADA, ki bi zagotovil dolgoročno stabilnost pokojninskega sistema, ter zagotavljanje dostojne pokojnine za bodoče generacije upokojencev.

Občinska organizacija izvaja aktivnosti v okviru letnega delovnega načrta.

Ob posebnih priložnostih pa še

srečanja s posebno vsebino, kot sta zaključek leta in sprejem članic ob »Dnevu žena«.

Tako smo tudi v tem letu 7. marca v prostorih gasilskega doma v Sladkem Vrhu pripravili sprejem članic ob »Dnevu žena«, se jim zahvalili za njihovo opravljeno delo in pripadnost občinski organizaciji, izročili rdeč nagelj kot simbol tega praznika, jih pogostili in se v prijetni družbi poveselili.

Za 20-letno aktivno delo v občinski

organizaciji DeSUS Šentilj je Demokratična stranka upokojencev Slovenije podelila:

Bronasto plaketo za posebne zasluge pri delovanju in razvoju stranke

Mariji Kocbek, Dominiku Škofu,
Ivanki Polanec.

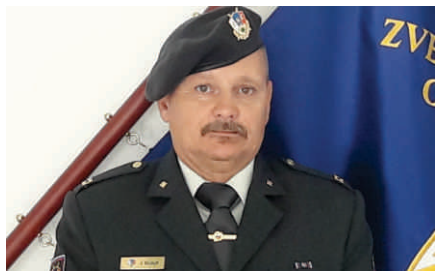
Iskreno čestitamo!

Občinska org. DeSUS Šentilj

**Franc Polanec,
predsednik**

PREDSTAVITEV OBMOČNEGA ZDRUŽENJA SLOVENSКИH ČASTNIKOV OBČIN KUNGOTA, PESNICA IN ŠENTILJ

Poročnik Janko Vujica.

Naš namen predstavitve območnega združenja slovenskih častnikov Kungota, Pesnica in Šentilj v lokalnem okolju, v katerem delujemo, je povečati prepoznavnost predvsem s pojavljanjem na različnih prireditvah lokalnega in širšega pomena. To nam uspeva s svojim programom dela, s svojim praporom, s praporščakoma ter z delegacijami.

Območno združenje Slovenskih častnikov Kungota, Pesnica in Šentilj je prostovoljna, samostojna, stanovska, domoljubna, nestrankarska, interesna vojaško strokovna organizacija častnikov in podčastnikov na območju naših treh občin, ki deluje skladno s statutom društva. Kot društvo v javnem interesu na področju obrambe, zaščite in varnosti, kot pravna oseba zasebnega prava pa deluje kot član krovne zveze slovenskih častnikov Republike Slovenije.

Združenje predstavlja predsedstvo: predsednik por. Janko Vujica, podpredsednik stot. Dušan Janežič, sekretar v. vod. Franc Račel, mag. brig. Vladimir Maher, podpolkovnik Srečko Cehnar in v. š. vod. Zoran Kovačič.

Delujemo skladno z letnimi programi dela, ki so potrjeni na letni konferenci združenja. Za izvajanje programov dela pa je odgovorno sedemčlansko predsedstvo. Pri našem delu sodelujejo in nam svetujejo dejavni

in upokojeni častniki in podčastniki Slovenske vojske. Brez sodelovanja s Slovensko vojsko, kjer smo tudi povezani z domicilno enoto Slovenske vojske 74. pehotnega polka, in domoljubnimi organizacijami, kot so ZVVZ, Sever, društvo generala Maistra in društvo za vrednote NOB, bi naše programe težko realizirali.

Kot dogodek letošnjega leta naj najprej izpostavimo nakup in razvitje našega prapora OZSČ KPŠ in primopredajo našima praporščakoma v. š. v. Zoranu Kovačiču in vod. Vladu Vujici, ki se tudi udeležujeta strokovnih usposabljanj za izvajanje tega pomembnega poslanstva, prapor OZSČ KPŠ pa je navzoč na vseh pomembnejših dogodkih v lokalnem okolju kot tudi na državnih proslavah. To je tudi priložnost, da se zahvalimo donatorjem, ki so nam omogočili nakup prapora: to so občine Kungota, Pesnica in Šentilj, podjetje Paloma, domoljubne organizacije, naši člani ter še kdo. Na letni ravni organiziramo vsaj eno strokovno vojaško predavanje s sorodnimi organizacijami. Predavatelje za te programe povabimo kar iz svojih vrst: mag.

Vojaška strokovna ekskurzija v Pivko.

Podpolkovnik Franc Šrok in pripadnik Slovenske vojske nas seznanja z oborožitvijo Slovenske vojske.

brig. Vladimir Maher ter podpolkovnik Srečko Cehnar. V skladu s programom dela OZSČ KPŠ vsako leto organiziramo vojaško strokovno ekskurzijo, ki se je udeležijo člani našega združenja, ZVVZ, SEVER, društva generala Maistra ter društva za vrednote NOB s soprogami ali spremljevalkami. Na njih si ogledujemo in seznanjamo z enotami SV, obiskujemo zgodovinske in druge kulturne znamenitosti ter obeležja, ki zaznamujejo vojaško tradicijo naših krajev ali pa pomembnejše bitke.

Članstvo je precej aktivno na športno reaktivnih dejavnostih, predvsem na pohodih, kot je 'Spominski pohod na dogodke 91', pri katerem smo soorganizatorji z drugimi domoljubnimi organizacijami. Tradicionalno se pod vodstvom v. š. vodnika Andreja Hadnerja udeležujemo državnega

prvenstva v streljanju in smučanju na Golteh, kjer naša ekipa dosega vidne rezultate – ekipno 3. mesto. Že šestič smo se udeležili spominskega pohoda na Triglav, kjer sta letos v. š. vod. Zoran Kovačič in vodnik Branko Kuzma ponosno razvila pohodniško zastavo naše OZSČ KPŠ. V sodelovanju s SV smo izpeljali zahtevnejšo nalogo s področja vojaško strokovnega usposabljanja. Najprej nam je podpolkovnik Franc Šrok predstavi kratkoceavno in dolgoceavno strelno orožje SV. Slovenska vojska nam omogoča streljanje s strelnim orožjem na strelišču v Apačah, kjer skušamo v to aktivnost vključiti čim več mladih polnoletnih oseb iz lokalnega okolja in odziv je kar uspešen, pri čem nam pomaga klub za taktične igre Paintball klub Pesnica, ki ga vodi Simon Kramberger. Redno se udeležujemo strelskih tekmovanj na Veleniku, ki

ga organizirata OZSČ Maribor ter OZSČ Slovenska Bistrica, in tekmovanja v Trbovljah na strelišču Agnes, ki ga organizira OZSČ Trbovlje pod vodstvom maj. Bojana Šoparja.

Omeniti še moramo, da zelo dobro sodelujemo z domoljubnimi organizacijami, kot so ZVVZ, SEVER, društvoma generala Maistra in vrednote za NOB. Predvsem pa je pomembno, da krepimo vezi med Slovensko vojsko in civilno družbo in smo kolektiv, ki z dobro voljo in aktivnostmi ter s prizadevnimi člani zna in zmora marsikaj.

**por. Janko Vujica ml.,
predsednik območnega združenja
slovenskih castnikov Kungota,
Pesnica in Šentilj**

Spominski pohod na Triglav, višji štabni vodnik Zoran Kovačič in vodnik Branko Kuzma.

LEOPOLD METHANS JE MED PRVIMI VODNIKI INTERPRETORJI Z EVROPSKIM POTRDILOM V SLOVENIJI

Prvi vodniki interpretatorji (Certified Interpretive Guide) iz Slovenskih goric so Leopold Methans, Anton Mlasko in Janez Ferlinc. Evropsko združenje za interpretacijo dediščine (Interpret Europe) izvaja odlično praktično izobraževanje za usposabljanje vodnikov interpretatorjev.

Večina nalog se opravi na delavnicah. Udeleženci morajo po navodilu trenerke **Janje Sivec** pripraviti praktične izdelke – na nov način povedati in predstaviti zgodbe o naravni ali kulturni dediščini z aktivnim vključevanjem obiskovalcev. Dela se na zabaven način v skupinah ali dvojicah. Tema usposabljanja je neverjetno zanimiva in vsak mora sodelovati z vsemi. **Snov za vodnika interpretatorja je namenjena vsem, ki želijo ohranjati in interpretirati našo bogato naravno in kulturno dediščino. Turističnim organizatorjem in turističnim vodnikom zelo priporočam obisk 40-urnega usposabljanja za vodnike interpretatorje.**

Osnovni cilj usposabljanja je spodbuditi interpretatorje, da

delujejo kot organizatorji interpretacije, ki vzpostavljajo podporne mreže za interpretacijo dediščine in posledično trajnostni razvoj. Drugi osnovni cilj pa je usposobiti in certificirati vodnike interpretatorje, ki bodo doživetjem dediščine dajali smisel in to delili z obiskovalci.

Vodniki interpretatorji postanejo ambasadorji svetovne dediščine. Cilj vsake interpretacije je navdušiti obiskovalce nad globalno razsežnostjo naše dediščine in jim omogočiti doživetje posebnih lokalnih značilnosti. Pojave in objekte spreminjajo v doživetja, poudarjajo njihovo edinstvenost in iščejo smisel in pomen. Orodje vodnika interpretatorja je osebni pristop, navdih in ne zgolj učenje.

Poznati, opisati ali odigrati mora različne vloge. Vedno se interpretator prilagaja željam in potrebam obiskovalcev. Dovzeten pa mora biti za samokritiko in kritiko z odpravljanjem slabosti. Po načelih interpretacije dediščine je vzorčno predstavljen turizem občine Benedikt v zborniku Obiščite Benedikt, ki je tudi na strani Turističnega društva Atlantida Benedikt <http://atlantidaraj.slave.si/images/publikacija/Publikacij/aObisciteBenedikt.pdf>

Evropsko združenje za interpretacijo dediščine je bilo ustanovljeno med 11. in 13. julijem 2010 v Sloveniji v Dvoru Jezeršek v Cerkljah na Gorenjskem. Na ustanavljanju združenja so s predstavitvijo dediščine in turizma Slovenskih goric sodelovali ZD Slovenske gorice, LAS Ovtar in Methansova hiša. Evropsko združenje za interpretacijo dediščine združuje poklicne interpretatorje – strokovnjake za interpretacijo, načrtovalce, predavatelje, kakor tudi tiste, ki se z interpretacijo ukvarjajo ljubiteljsko na strokovnih temeljih kakovostne interpretacije. Vsi vodniki interpretatorji smo člani tega evropskega strokovnega združenja.

Usposabljanja vodnikov interpretatorjev se bodo nadaljevala jeseni 2017 in več informacij lahko dobite pri Klavdiji Gornik (Mariborska razvojna agencija): klavdija.gornik@mra.si ali 02 333 1 308.

Druga skupina vodnikov interpretatorjev v Mariboru ob stari trti spomladi 2017 z vodniki interpretatorji: Leopold Methans, Janez Ferlinc in Anton Mlasko (od leve proti desni).

Janez Ferlinc

4. TABOR GASILSKE MLADINE PGD PALOMA SLADKI VRH IN PRIJATELJI

Tako kot lani je tudi letos v Sladkem Vrhu potekal mladinski gasilski tabor, ki ga je organiziralo PGD Paloma Sladki Vrh.

Tabor je potekal štiri dni, in sicer od četrta 10. 8. 2017 do nedelje 13. 8. 2017. Letos se ga je udeležilo 59 otrok iz PGD Paloma Sladki Vrh, DVD Breznički Hum (HR) in Wasserrettung Graz (A). Skupaj z otroki, mentorji in tehničnim osebjem ter gosti nas je vsak dan v taboru prebivalo do 90 ljudi. Tabor smo izvedli v okolici gasilskega doma, kjer smo imeli šotore za prenočitev, prostor za počitek, prostor za prehrano, dodatne sanitarije, večerni kino, sveže kokice ...

V tem času so dejavnosti potekale po načrtanem planu, z nekaj manjšimi korekturami in zamenjavami, ki so bile posledica vremenskih nevšečnosti. Pa vseeno smo na koncu izvedli vse točke programa, ki smo si jih zadali, in ugotovili, da bi tabor lahko bil še za kak dan daljši. Po sprejemu v tabor je sledila namestitve v šotore ter druženje ob raznih igrah (košarka, nogomet, odbojka, karte, šah ...). Vsak dan smo za otroke organizirali 3 tople obroke in 2 malici, še posebej so bili veseli palačink ter peciva, ki so ga prinesli starši. Vsako jutro je po bujenju sledila jutranja telovadba, nakar je bilo treba pospraviti šotore. Da je bilo v tem času zanimivo in poučno, smo mentorji pripravili tudi razne igre na temo gasilstva. Pripravili

smo spretnostni poligon, na katerem je bilo treba na slepo – s prevezanimi očmi opraviti spajanje C-sesalnega voda od sesalnega koša do male Tomos motorke. Tako se je za vsakega našlo nekaj.

V petek smo se odpravili v Avstrijo na jezero Röcksee, kjer smo se preizkusili v spustu s pomočjo vrvne tehnike z vrha stolpa Murturm (višina 27 metrov). Mladini je bila najbolj všeč vožnja s čolnom Wasserrettung Graz po reki Muri. Poseben doživljaj je bil tudi obisk avtolestve s košaro iz PGD Maribor mesto. Vsak, ki je želel, se je lahko z lestvijo povzpel do 30 metrov v višino in ni ga bilo junaka, ki si tega ne bi želel. Vsi smo bili navdušeni nad razgledom.

V soboto popoldan smo tradicionalno pripravili igre brez meja, v katerih so sodelovali vsi prisotni. Mešane ekipe so sestavljali otroci iz vseh treh držav. Tudi jezik ni bil ovira. Ena izmed ekip je bila posebna – spremljevalci in mentorji iz Avstrije, ki so vidno uživali. V igrah so vsi tekmovalci morali pokazati veliko različnih spretnosti, iznajdljivosti in športnega duha. Med drugim so se morali preizkusiti v vožnji z intervencijskima voziloma, v metanju

različno velikih reševalnih vrvi v tarčo, premagovanju poligona z vodnimi baloni na žlički, zbijanju tarč z vodnimi baloni, lovljenju vodnih balonov, v hoji po »ledenih ploščah« in skakanju z vrečami.

Zadnji dan smo po zajtrku pospravili svoje stvari in jih pripravili za odhod. Nato smo se še preizkusili v različnih igrah, med drugim tudi v XXL Twister. Kot že veleva tradicija, smo priredili zaključek tabora z organizacijo kosila za vse udeležence tabora in starše otrok. Iz prakse vemo, da je zadnji dan najtežji, otroci se od novo pridobljenih prijateljev poslovijo vsaj za eno leto. Pogosto si želijo, da bi tabor trajal še vsaj en dan več, kar pa je za društvo težko izvedljivo.

Vodstvo tabora ugotavlja, da je bil tabor kljub slabemu vremenu zelo uspešen, saj nismo zabeležili nobene poškodbe in so se vsi otroci zdravi vrnili domov. Na tem mestu bi se zahvalili vodstvu društva za podporo in razumevanje ter seveda staršem za njihovo zaupanje, mladini pa za njihovo celoletno delo. Še posebej se zahvaljujemo članom, ki so na taboru delali in se trudili po svojih močeh. Največja zahvala pa gre namestnici predsednika in poveljniku, to sta zakonca Ošlovnik, ki sta motor tabora.

HVALA IN NA POMOČ!

**Mladinska komisija in mentorji
PGD Paloma Sladki Vrh**

RIBIŠKA DRUŽINA MURA PALOMA LOV NA SULCA JE RIBIŠKA UMETNOST

V ribiški družini Mura Paloma se v zadnjih treh sezonah pojavljajo kapitalni ulovi sulcev, popolnoma drugače, kot je to bilo še pred desetletjem, ko se je sulca ujelo le poredko.

Andrej Kristl in njegov sulca.

Oliver Čepek s sulcem velikosti 90 cm.

Kljub temu da v naši reki živi 65 različnih vrst rib, velja sulca za kralja voda in je med ribiči najbolj cenjen in po ulovu tudi večinoma vrnjen v vodo. Sulca je poleg kralja voda dobil tudi vzdevek riba tisočerih metov. Kaj to pomeni, prekaljeni suličarji že vedo, tisti, ki tega še ne, bodo z leti kaljenja spoznali tudi izvor vzdevka. Dober stalež te vrste postrvi, smo uspeli ohraniti in popraviti v dobršni meri s stalnim trudom naše ribiške družine in vlaganjem sulca v naše vodotoke.

Tako smo letos z dobro reklamo slik ujetih sulcev v tej sezoni 11. februarja priredili že drugi sulčelov na reki Muri, ki se ga je udeležilo 31 ribičev iz celotne Slovenije. Na dogodku smo ujeli tudi enega sulca, prav tako kot leto prej. S tem smo izpolnili cilj in dokazali, da sulca kraljuje v naših vodah in ne velja, kot navajajo nekateri viri, da je skoraj popolnoma izumrl. Treba je vedeti, da ima sulca varstveno dobo od 15. februarja do 30. septembra ter da se obnaša glede na spremembo vremena,

vodostaj, lunine mene in še bi lahko naštevati. Velik pomen imata tudi pravilna oprema in vaba, zato nas veseli dejstvo, da smo dve leti zapored na dogodku sulca dobili domačini, kar pomeni, da dobro poznamo zgoraj omenjene faktorje, teren in skrivališča te prečudovite ribe.

V ribiški družini Mura Paloma smo

bili tudi dogovorjeni, da bomo ves izkupiček, ki ga bomo pridelali na sulčelovu, namenili za vlaganje novih sulcev v naša dva revirja, in sicer reko Muro ter kanal. Tako smo 24. februarja 2017 kupili in vložili 40 sulcev v reko Muro na lokacijah Brod-Vranji Vrh, Sladki Vrh in Ceršak, 20 Sulcev pa v Ceršaku v spodnji kanal za elektrarno. Postopek vlaganja je potekal po pričakovanjih in udeležilo se ga je veliko naših članov, predvsem pripravnikov.

Da bo sulca tudi v naslednjih letih lahko kraljeval v naši Muri, bo odvisno od vseh, ne samo ribičev, saj sulca ogrožajo elektrarne, onesnažene vode, kormorani in drugi uplenitelji. Zato vsem, ki se boste kadarkoli odpravili na sulca, želimo dober prijem in naj velja misel: NAJ PLAVA KRALJ MURE!

Oliver Čepek

David Žižek, zmagovalca sulčelova 2017.

ZGODOVINSKA PRIDOBITEV

Letos aprila smo po 84 letih našega delovanja prejeli svoje prve prostore.

Kje smo vadili vse do danes?

Prve vaje začetne godbe so potekale kar po domovih godbenikov. Ko se je takratna godba leta 1933 organizirala kot društvo, so bile vaje razumljivo v starem župnišču v Šentilju. Po sporu s takratnimi Orli je kot gasilska godba delovala v starem gasilskem domu nasproti današnjega Medgeneracijskega centra v Šentilju. Nekaj časa so vaje potekali tudi v Dimnikovi dvorani, krajši čas pred vojno pa v Sladkem Vrhu.

Po prestanih vojnih viharjih so se godbeniki ponovno zbirali na vajah v stari osnovni šoli v Šentilju, v upravnih prostorih žganjarne (prostori so bili kasneje podjetje Apis), tudi v klubu – v kleti današnjega Kulturno-prosvetnega doma Vlada Pipana Šentilj in ponovno v starem gasilskem domu.

Na pobudo takratnega direktorja tovarne lepenke Ceršak, gospoda Leona Pogleja, se je godba leta 1959 preselila v Ceršak, kjer so vaje najprej potekale v začasni dvorani v dodelavi lepenke in starem kegljišču, kasneje v kulturnem domu, kjer je

danes avtomatsko kegljišče. Ko so ta dom namenili za šolo, se je godba ponovno selila v vas Ceršak, v večjo sobo socialistične zveze, kjer je bila do pred kratkim pošta.

Leta 1978 je bil v Ceršaku zgrajen današnji Dom krajanov, v katerem smo vadili vse do aprila tega leta.

Kot vidimo, se je godba skozi

zgodovino velikokrat selila in prilagajala danim možnostim koriščenja raznih objektov in prostorov za samo delovanje. Zato smo neizmerno veseli in počaščeni, da smo po 84 letih našega delovanja prejeli naše prve prostore, ki so zvočno narejeni po zgledu primernih akustičnih dvoran. S to dvorano bo godba lahko dodatno pridobila na sami kvaliteti igranja in verjamemo, da bo pritegnila tudi kakšnega godbenika več.

Za to se želimo zahvaliti predvsem gospodu županu, mag. Štefanu Žvabu, celotni občinski upravi, predsednici in članom KS Ceršak ter vsem, ki ste kakor koli pripomogli k uresničitvi naših dolgoletnih sanj.

S to pridobitvijo se bomo še z večjim veseljem trudili za nadaljnji razvoj naše glasbene tradicije in tako promovirali našo Občino Šentilj po Sloveniji in izven nje.

**Godbenice in godbeniki
Pihalnega orkestra občine Šentilj -
Paloma**

HUDA URA - NEURJE V KRAJEVNI SKUPNOSTI SLADKI VRH

V četrtek, 10. 8. 2017, nas je okrog 20. ure presenetilo hudo neurje s točo in z vetrom, ki je odkrivalo strehe in lomilo drevesa, kar je onemogočalo dostope do domov naših krajanov.

Zaradi neurja na širšem območju in preobremenitve ReCo ter izpada električne energije je bil otežen klic na pomoč. A ko je prispel prvi poziv, so se pozivi kar vrstili. Razvrstili smo se v več skupin in se odpravili na teren, a kljub temu se nismo mogli odzvati na vse pozive hkrati. Tako so krajanji sami pričeli odstranjevati posledice (drevesa s ceste) in s tem nam olajšali dostop do tistih, ki so našo pomoč nujno potrebovali. Kljub dopustniškem času ter času organiziranega gasilskega tabora se je na poziv odzvalo 32 gasilcev PGD Paloma Sladki Vrh, ki smo posredovali z vsemi 4 vozili. Na pomoč so prišli tudi tovariši iz PGD Ceršak. V noči

na petek smo pomagali na 12 lokacijah, a najhuje je bilo v kraju Vranji Vrh, kjer je odkrilo več streh. Priskrbeli smo les in strehe prekrili s folijo tako, da smo preprečili nadaljnjo škodo in zamakanje. Opazili smo, da je odkrilo tudi del strehe na Osnovni šoli Sladki Vrh. Sredi noči smo se vrnili v garažo, vsi mokri in utrujeni, a počitek je bil zelo kratek, saj so nas pozivniki zgodaj zjutraj ponovno dvignili.

V petek, 11. 8. 2017, je tako 26 gasilcev ves dan odpravljalo posledice neurja na 10 lokacijah. Ponovno smo prekrivali strehe in s hiš in hlevov odstranjevali podrtu drevje. Ko smo že mislili, da je delo končano, so nas pozno popoldan

predstavniki Elektra Maribor prosili za pomoč. V centru Sladkega Vrha pri stari pošti je velika vrba poškodovala električno napeljavo, se naslonila na drog in kable. Vrbo je bilo treba strokovno odstraniti in s pomočjo delavcev Elektra smo to tudi storili, da bi lahko krajanji, ki so bili v petek zvečer še vedno brez električne energije, to tudi čim prej dobili.

Hvala vsem gasilcem za požrtvovalno delo in krajanom za njihovo strpnost.

NA POMOČ!

**Poveljstvo PGD Paloma
Sladki Vrh**

80 LET GASILSTVA V SLADKEM VRHU

Organizirana gasilska dejavnost v Sladkem Vrhu ima izjemno bogato tradicijo. 80 let požrtvovalnega dela kaže na to, da so bili gasilci v Sladkem Vrhu vedno pripravljene reševati ogrožene ljudi, živino in premoženje, tako podnevi kot ponoči in v vsakem vremenu in letnem času. Nekaj tega je ostalo zapisano, mnogo pa žal pozabljenega.

Naši člani so bili delavci Sladkogorske tovarne papirja. Ti delavci so bili pripadniki tovarni, svojemu kraju in gasilskemu društvu. O tej pripadnosti so zgovorni arhivski podatki. Kažejo o številu reševalnih akcij, o pomoči ljudem v stiski in nesrečah.

Zgodovinski viri nam povedo, da je v tovarni trikrat gorelo, preden se je v njej organizirano pristopilo k reševanju premoženja:

- leta 1895 je po 12 letih obratovanja popolnoma pogorela,
- leta 1929 je strela zanela požar v sušilnici lepenke,
- v letu 1936 je požar popolnoma uničil skladišče pri žični.

Iz vseh teh slabih izkušenj so tedanji lastniki uvideli, da se je treba organizirano upreti požarnim stihijam, zato se je v letu 1937 ustanovila prva gasilska enota. Nabavila se je ročna črpalka, nato še prva motorna brizgalna črpalka »Rosenbauer«.

To pomembno letnico štejejo v Sladkem Vrhu za začetek organiziranega delovanja gasilstva v Sladkem Vrhu.

Tedaj je bilo v tovarni zaposlenih 170 delavcev, izmed katerih so izbrali najboljše ter jih poučili o ravnanju z razpoložljivo tehniko. Tako so se organizirano uprli požarnim stihijam, ki so pustošile in ljudem uničevale premoženje.

V letu 1953 je bil sprejet Zakon o ustanavljanju društev. Tako je bilo leta 1954 v Sladkogorski tovarni uradno ustanovljeno Industrijsko

prostovoljno gasilsko društvo Sladki Vrh, ki je razvilo svoj prapor. Društvo ni imelo gasilskega vozila, zato smo se na požare vozili s tovarniškim traktorjem, kasneje s tovornjakom. Leta 1971 je društvo dobilo od takratnega nabavnega sektorja kombi IMV, ki je bil predelan v gasilsko vozilo.

Leta 1973 je ob 100. obletnici Sladkogorske tovarne papirja gasilsko društvo od tovarne prejelo kombinirano vozilo TAM 5500 DE. To je bila izredno velika pridobitev za gasilstvo. S tem so gasilci Sladkega Vrha postali bolj mobilni in učinkovitejši na operativnem področju.

Za opravljanje vseh nalog v Sladkogorski tovarni papirja in v KS Sladki Vrh ni zadostovalo eno samo gasilsko vozilo. Zato se je takratno vodstvo odločilo za širšo akcijo zbiranja sredstev članov društva, delavcev Sladkogorske tovarne papirja in krajanov. Prispevali sta tudi Gasilska zveza Maribor in KS Sladki Vrh. Tako je bilo julija 1979 nabavljeno orodno vozilo IMV 2200D, naslednje leto pa še tako težko pričakovana gasilska avtociстerna TAM 110. Da smo jo res potrebovali, dokazujejo podatki v času, ko še ni bilo izgrajeno vodovodno omrežje v občini in okolici, nas pa je pestila suša. Avtociстerna je določene dni opravila tudi po 30 prevozov pitne vode občanom.

Požari v Sladkogorski tovarni papirja

Spomnimo, kdaj je v Sladkogorski

tovarni papirja v preteklosti večkrat zapel rdeči petelin:

- leta 1965 požar na zaganjaču PS3,
- leta 1968 požar v dodelavi papirja zaradi iskre na elektromotorju,
- leta 1969 požar v konfekciji rolic zaradi iskre pri varjenju,
- leta 1970 požar v nedograjenem skladišču gotovih izdelkov,
- leta 1981 požar na ostrejšu hale PS6 pri ventilatorju,
- leta 1984 požar v konfekciji serviet zaradi rezanja kovinskih cevi.

Največji požar v Sladkogorski tovarni papirja je bil 30. marca 1988, ko je zaradi kratkega stika elektro omarice ob 21.15 prišlo do požara v skladišču polgotovih izdelkov. V akciji gašenja je sodelovalo 252 gasilcev, 23 članov CZ in 15 vojakov s skupaj 40 gasilskimi vozili.

Tovarna je utrpela škodo v višini 1 milijarde takratnih dinarjev. Gasilska intervencija gašenja skladišča polgotovih izdelkov je bila kljub temu uspešna, saj so pri tem obvarovali vse objekte tovarne, predvsem skladišče tehničnega materiala in rezervnih delov, ki je bilo v sklopu skladišča.

V tovarni je bilo veliko začetnih požarov, ki so jih pogasili delavci sami ali dežurni gasilci. V istem letu so nabavili sodoben gasilski avto TAM 190 T15 B6, ki je bil predviden za gašenje s peno in vodo preko vodnega topa.

Med največje pridobitve šteje naše društvo izgradnjo našega prvega gasilskega doma. Izgradnja je potekala s spontanimi prostovoljnimi akcijami naših članov, članic in

mladine PGD Paloma in tudi ob pomoči delavcev Sladkogorske, ki so opravljali razna obrtniška dela. Gasilski dom je bil svojemu namenu predan leta 1992.

Nagel razvoj gasilstva in tudi tehnološki napredek in zastarelost voznega parka sta narekovala nadaljnjo modernizacijo in zato smo v letu 2003 kupili kombinirano gasilsko vozilo GVC MAN 16/25, naslednje leto pa za prevoz moštva še GVM-1. Za nabavo se zahvaljujemo Občini Šentilj in družbi Paloma, d. d., ki sta omogočila, da smo še bolj mobilni pri opravljanju gasilske službe.

V teh letih je bilo opravljenih več kot 10.000 prostovoljnih ur na področju operativne dejavnosti ob klicu »Na pomoč!«: požari, poplave, neurja, plazovi, podrta drevesa, prometne nesreče ...

V zadnjem času je vse več tehničnih

reševanj in AED. Društvo redno izvaja gasilske vaje. Aktivnosti so še posebej v mesecu požarne varnosti – oktobru.

Izgradnja novega gasilskega doma

V letu 2011 je prišlo do uresničitve naših želja in dolgoletnih sanj – novi gasilski dom, ki pa je namenjen tudi za društvene dejavnosti v Sladkem Vrhu. Društvena dejavnost je zelo uspešna in razgibana na vseh področjih. Mnogokrat smo bili organizatorji občinskih in regijskih tekmovanj gasilskih enot papirne industrije Slovenije. Na mednarodnem nivoju smo bili skupaj z GZS organizatorji Srečanja gasilske mladine Slovenije, Hrvaške in Avstrije.

Vodstvo društva daje poseben poudarek vzgoji mladine. Naše osnovno načelo je **»Gasilsko društvo brez mladine je kot drevo brez korenine.«**

Zelo smo ponosni, da nas je zares

veliko, kar pomeni, da je naše društvo z zelo dobrimi koreninami. Za začetek delovanja gasilske mladine v Sladkem Vrhu beležimo ustanovitev prve pionirske desetine leta 1951. Njen vodja in ustanovitelj je bil Janez Kaučič st.

PGD Paloma Sladki Vrh šteje:

- 25 veterank in veteranov, od tega dve častni članici in tri častne člane
- 29 operativnih članic
- 45 operativnih članov
- 60 mladih članov (pionirke, pionirji, mladinke in mladinci)

PGD Paloma Sladki Vrh bo 80. letnico gasilstva v Sladkem Vrhu praznovalo v soboto, 23. septembra 2017, ob 14.uri. Vljudno vabljeni!

Na pomoč!

**Franc Polanec,
UO PGD Paloma
Sladki Vrh**

ELY MAGOS RAZSTAVLJA V METHANSOVI HIŠI

V "Methansovi hiši" na Zgornjem Dražen Vrhu smo 4. avgusta 2017 v soorganizaciji Likovnega društva Gornja Radgona odprli zanimivo razstavo avstrijskega umetnika **Ely Magosa** z naslovom "Telesa duše". Po uvodnem pozdravu umetniku in številnim obiskovalcem iz različnih držav nam je o umetniku spregovorila predsednica omenjenega društva Tatjana Mijatovič.

V kulturnem programu so nastopili fantje iz folklorne skupine iz Sv. Ane v Slovenskih goricah.

O gostujočem umetniku je Tatjana Mijatovič zapisala:

„Ely MAGOS – avstrijski umetnik, slikar in kipar, danes živi v Gleichenbergu v sosednji Avstriji. Že od rane mladosti v svojih delih upodablja svoja razmišljanja in odnos človeka v okolju. Velik del svojega življenja je preživel na Bližnjem vzhodu, v Ameriki in v Franciji, kjer je spoznal številne likovne tehnike, ki jih do danes neguje in nadgrajuje. Prepoznaven je po močnih barvno izraznih abstrahiranih portretih, v katerih upodablja predvsem ženske, ki jih je srečeval na svoji bogati

življenjski poti. V njih zaznavamo igro svetlob in senc, kakor tudi breziluzorni odnos do realnosti. Posamezne slike z naprej določeno temo tvorijo cikle slik, zato pri Magosovih delih govorimo o epičnem slikarstvu.

Centralni motiv v njegovih delih je ilustracija človeka v fazah osame in iluzije. Posveča se predvsem individuumu, manj ga zanimajo družbeno politična vprašanja.

Osrednja tema njegovih del je ženska. Dela so tako rekoč študija ženske psihe, ki je ujeta v svojem telesu in hrepeni po bližini in varnosti, pri čemer pa umetnik seksualnosti ne postavlja v ospredje in opazovalca pušča v

negotovosti. Kako vidi Ely Magos medčloveške odnose, najbolje opiše izrek Hermana Hesse: »Če so ljudje še tako močno povezani, zmeraj obstaja med njimi brezno, ki jo premostimo z ljubeznijo, pa še to preko zasilne brvi.«

Na sploh umetnik posega v simbolno klasično slikarstvo, čeprav interpretirano na svoj način. Prizori iz narave (morje, nebo, svetloba) so redki in se pojavijo takrat, ko so potrebni za razlago duševnega stanja upodobljene figure.

Na razstavi zasledimo tudi kiparska dela iz recikliranih materialov, ki so dobili novo podobo in tudi uporabno vrednost s tem, ko jim je dodal umetno luč.

Na svoji bogati umetniški poti je dela predstavil na številnih razstavah v Avstriji, vključno v Muzeju moderne umetnosti na Dunaju, kakor tudi na tujem - v Londonu, Jeruzalemu, na Itaki in v Washingtonu. Njegova dela so v lasti številnih galerij in zasebnih zbirk po svetu, med drugim v lasti Narodnega muzeja - Nova galerija v Gradcu, predsedniškega urada republike Avstrije (dr. Wolfgang Schussel), kraljevske družine v Londonu.“

Razstava bo na ogled do 5. septembra, ogled je možen po predhodni najavi na telefon 041 916 316.

Leopold Methans

MAVRICA OBČUTIJ V MEDGENERACIJSKEM CENTRU ŠENTILJ

Medgeneracijski center Šentilj deluje dve leti. V obdobju 2016/2017 smo zabeležili več kot 3.000 obiskov. Izvedli smo več kot 50 dogodkov z različnimi vsebinami.

Prostovoljci, ki so v Centru izvajali aktivnosti, so opravili preko 350 ur prostovoljnega dela, v to je vključeno tudi prostovoljno udejstvovanje učencev OŠ Sladki Vrh in OŠ Rudolfa Maistra Šentilj. Najbolj obiskani dogodki so bili: Jutranja telovadba 1000 gibov, Računalniško opismenjevanje, Kreativne delavnice, Počitniške dejavnosti za otroke, Mislim, torej sem in različni rekreativni pohodi.

Zanimalo nas je mnenje uporabnikov in izvajalcev. Povprašali smo jih: Kaj je Medgeneracijski center prinesel dobrega, novega, zanimivega v njihovo življenje? Kako se počutijo v Medgeneracijskem centru? Zakaj so se odločili za sodelovanje v centru? Odgovorili so:

»MCŠ mi daje možnost druženja z ljudmi. Tukaj se počutim zelo dobro in marsikaj koristnega naredim zase. Slabo voljo mi takoj odpravi naša koordinatorica Barbara. Za sodelovanje v MC sem se odločila zaradi zdravja in zadovoljstva, da lahko s svojimi izkušnjami pomagam še komu, zato sem pri jutranji telovadbi 1000 gibov iz svojih lastnih izkušenj dodala vaje iz različnih vrst telovadbe, ki so najbolj učinkovite za vse. Da pa telo deluje, moramo ob mišicah in sklepkih poskrbeti tudi za naš računalnik – možgane. Že naš pozdrav 'Dobro jutro, zdravo jutro' je dober začetek dneva, saj se ljudje niti pozdravljamo ne več.« **Suzana, 45 let (prostovoljka, vodja programa Jutranja telovadba 1000 gibov)**

»Vsekakor sem bil presenečen, koliko starejših se je odzvalo na tečaj uporabe informacijskih tehnologij in kakšna je bila njihova zavzetost za nova znanja. Hitro smo se ujeli in verjamem, da danes lažje, bolj varno in predvsem z manj strahu in odpora

uporabljajo sodobno tehnologijo. Ponosen sem nanje. Največja pridobitev zame pa je spoznanje, kaj smo sposobni narediti skupaj, če imamo iste cilje, smo proaktivni in pripravljeni pomagati drug drugemu. Priznam, da sem se prav veselil časa našega druženja, saj smo imeli prijetne in hkrati zelo delovne urice. Z nekaterimi od »mojih učenk in učencev« smo še v stiku, včasih tudi za kakšno majhno pomoč pri nastavitvah telefona ali računalnika ali pa gremo preprosto na kavico in klepet. Do sodelovanja v MCŠ je prišlo na povabilo vodje programa Lidije in ni mi žal, da sem lahko svoje znanje in izkušnje pri uporabi informacijskih tehnologij prenesel na udeležence.« **Marcel (prostovoljec, vodja Računalniškega opismenjevanja)**

»V Medgeneracijski center Šentilj sem se vključila na povabilo Lidije Breznik. V prvem letu po upokojitvi je bila to zame dobrodošla in koristna življenjska izkušnja. V MCŠ sem bila vključena kot prostovoljka in kot uporabnica. Kot prostovoljka sem imela priložnost nekaj svojega strokovnega znanja deliti z ljudmi, ki so želeli moj nasvet in podporo. To mi je bilo v veliko zadovoljstvo. Nekako sem imela možnost nadaljevati svojo poklicno pot na bolj sproščen način. Če vso svojo poklicno kariero delaš z ljudmi in za ljudi, je ob upokojitvi težko postati pasiven, še zlasti, če imaš ljudi rad, jih spoštuješ in pri njih iščeš predvsem dobre lastnosti ter pomoč ljudem doživljaš kot življenjsko poslanstvo. Kot uporabnica pa sem v MCŠ začutila sprejetost, bila sem sprejeta kot upokojenka Adela in dana mi je bila možnost, da sem odkrila nekatere svoje sposobnosti, za katere sem mislila, da jih nimam. Dobila

sem spodbudo, da sedaj adventni venček napravim sama, čeprav sem prej mislila, da jaz tega ne znam. Pa še zelo lep in drugačen je vsako leto. Predvsem sem uživala ob druženju z uporabniki Varstveno delovnega centra Polž v Enoti v Šentilju, kjer sem doživela veliko neposredne človeške topline in sprejetosti, ki je žal med ljudmi primanjkuje.« **Adela (uporabnica in prostovoljka, vodja Svetovalnice za starejše)**

»V medgeneracijski center Šentilj sem prišla na povabilo gospe Lidije. Ker me z njo povezuje zanimanje za področje socialne gerontologije, sem dogajanje v medgeneracijskem centru sledila tudi preko elektronskih medijev (facebooka). Uporabniki MCŠ so pokazali zanimanje za računalniško opismenjevanje, zato sem z njimi kot prostovoljka z veseljem delila svoje znanje in izkušnje. Prav tako pa sem od njih in gospe Janje tudi sama veliko naučila. Navdušile so me predvsem njihova vedoželjnost, veselje, odprtost za pridobivanje novih znanj in komunikacijo, dobrosrčnost, odzivnost in ljubezen do lokalne skupnosti. V medgeneracijski center sem se vedno rada vračala, saj sem se v njem dobro počutila, bila zelo dobro sprejeta in se bogatila ob navdušenju starejših, ki so pripravljene na vseživljenjsko učenje in komunikacijo tudi z mlajšimi generacijami. Ob zaključku tečaja sem bila vesela, da sem lahko s tečajniki delila del tega, kar sem v preteklih letih na različne načine prejemale tudi od starejših generacij. Vsem, ki si prizadevajo za rast in razvoj MCŠ, želim še naprej obilo uspeha, kreativnih idej in zavzetosti za dobro vseh občanov. Vsem mojim "bivšim" tečajnikom pa, da pogumno

napredujejo v pridobivanju novih računalniških in drugih znanj.«

Mateja, 39 let (prostovoljka, vodja Računalniškega opismenjevanja)

»V MCŠ prihajam od ustanovitve naprej. Moram reči, da je to za Šentilj velika pridobitev. Smo hvaležni občini, da je podprla ta projekt. Tudi osebje v tem centru je v redu. Mislim, da znajo prisluhniti vsem generacijam. Trenutno jih zelo pogrešam, zato jih obiščem in jih pozdravim, čutim, da so moj drugi dom. Vse lepo in dobro želim, da MCŠ še naprej deluje tako pozitivno.«

Marija (uporabnica programov Računalniško opismenjevanje, Kreativne delavnice, Mislim, torej sem)

»Z veseljem prihajam v MCŠ, kjer v dobri družbi in prijetnem vzdušju ustvarjamo vedno kaj novega.«

Andreja (uporabnica programa Kreativne delavnice)

»V MC rada prihajam, ker se malo sprostim. Delo, ki ga opravljamo, me

nekoliko spominja na otroška leta, saj sem se tudi takrat družila s prijateljicami. Barbara vedno poskrbi za dobro glasbo, tako da si včasih tudi kaj zapojemo.«

Vera, 60 let (uporabnica programa Kreativne delavnice)

»Rada hodim v MC, ker je zanimivo in delamo stvari, ki smo jih nekoč. Jaz sem sicer trenutno odsotna zaradi bolezni in jih hodim obiskovat. Želim jim mnogo uspehov.«

Erika, 75 let (uporabnica programa Kreativne delavnice)

»V MCŠ se počutim kot ptiček v zraku.«

Vlasta (uporabnica programa Jutranja telovadba 1000 gibov)

»Rada prihajam v MCŠ na delavnice, se malo družimo, si dostikrat zapojemo in imamo se lepo.«

Marija, 61 let (uporabnica programa Kreativne delavnice)

»Počutim se dobro, spoznavam nove prijatelje in vzamem si čas samo

zase. Tako imam dovolj energije za preostanek dneva.«

Laura, 59 let (uporabnica programa Jutranja telovadba 1000 gibov)

»Da si vzamem trenutek zase, dobila sem nove prijatelje, zamenjala TV za nova znanstva.«

Angelca, 62 let (uporabnica programa Jutranja telovadba 1000 gibov)

»Zadovoljna, da sem našla dejavnost, pri kateri naredim nekaj zase in se družim s takimi, ki so pozitivni in imajo enake interese.«

Zdenka, 65 let (uporabnica programa Jutranja telovadba 1000 gibov)

»Kar prevečkrat si vzamemo čas za otroke, prijatelje, znance, nase pa pozabimo. Nimamo časa zase. Vzemite si čas, obiščite MCŠ in si izberite dejavnost, ki vam je pisana na kožo. Med drugim se lahko na vse zgodaj razgibate, popijete kavico in poklepetate ter greste polni energije in z občutkom, da ste naredili nekaj dobrega za svojo dušo, domov.

Pridite in poskusite. Izgovor, da nimate časa, ne pride v poštev. Delo počaka.« **Majda, 65 let (uporabnica programa Jutranja telovadba 1000 gibov)**

»Počutim se zelo lepo. Rada hodim v MC. Tukaj izdelujemo stvari in hodimo na sprehode.« **Larisa, 11 let (uporabnica programa Jutranja telovadba 1000 gibov)**

»Odlično. Zelo rada hodim sem. Ustvarjamo zelo veliko izdelkov. Šli smo na Plački stolp.« **Tilen, 13 let (uporabnik programa Počitniške dejavnosti za otroke)**

»Počutim se odlično. Rad hodim v MC. Izdelujemo različne stvari in se igramo. Spoznal sem nove prijatelje. Rad hodim na igrišče.« **Marsel, 9 let (uporabnik programa Počitniške dejavnosti za otroke)**

»Zelo v redu se počutim v MC. Zelo rad hodim sem. Tukaj se igramo, ustvarjamo, hodimo na izlete ali na pohod. Spoznal sem veliko novih prijateljev.« **Marko, 24 let (uporabnik programa Počitniške dejavnosti za otroke)**

»Rada hodim v MCŠ. Hodimo na igrišče, na sladoled. Počutim se veselo. Barbaro imamo radi. Igramo razne igre, smo zunaj, zjutraj telovadimo, je veliko otrok, izdelujemo punčke, zadnji dan smo se polivali z vodo.« **Aneja, 9 let (uporabnica programa Počitniške dejavnosti za otroke)**

»V MC se počutim v redu. Imamo se fajn, šli smo na stolp, na igrišče, v dolino pod Berlogom in hodimo na sladoled. V MC izdelujemo, rišemo in se igramo. Barbaro imamo radi in je ne damo.« **Isabel, 11 let (uporabnica**

programa Počitniške dejavnosti za otroke)

»Vodenje Medgeneracijskega centra je v moje življenje prineslo dragocena nova spoznanja o sodelovanju in potrebnem razumevanju generacij, sprejemanju in podpori, ki jo lahko nudimo drug drugemu. V Centru spoznavam, da je vsak dogodek enkratni trenutek, tako kot ljudje, s katerimi se ob tem srečujem, kar bogati moje življenje. Dragi uporabniki in izvajalci, hvala za vse dosedanje trenutke, ki smo jih preživeli skupaj. Se veselim novih.« **Lidija, 54 let (strokovna vodja Centra)**

Dejavnosti centra so objavljene na spletni strani občine Šentilj in Facebook strani Centra.

Vljudno in pristržno vabljeni!

DELOVANJE MEDGENERACIJSKEGA CENTRA ŠENTILJ

V tem dopisu bi želela predstaviti delovanje Medgeneracijskega centra Šentilj (MCŠ), kjer sem delala kot koordinatorica dejavnosti. V letu od februarja 2016 do februarja 2017 sem bila zaposlena v programu javnih del. Pred tem enoletnim obdobjem pa več kot šest mesecev kot prostovoljka po prostovoljski pogodbi in prav v tem času smo zastavili začetne temelje za delovanje našega MCŠ.

Ustanoviti podoben center ali zavod v naši Občini Šentilj je bila moja dolgoletna želja. Ta ideja se mi je porodila že med študijem za organizatorja socialne mreže na VSŠ Doba, kjer sem 2012 diplomirala kot diplomantka generacije vseh smeri tega letnika. Naslov mojega diplomskega dela je Izboljšanje kakovosti bivanja oseb z invalidnostjo srednje starostne skupine v domovih za starejše pod mentorstvom mag. soc. dela Stanije Ivajnsič. Da bodo moje dosedanje več kot desetletne

delovne izkušnje in delo na socialnem področju v prihodnosti podkrepljene z uspešno opravljen strokovnim izpitom na Socialni zbornici Slovenije, se v nadaljevanju veselim udeleževanja tega mojega osebnega izziva in doprinosu za vse, s katerimi bom sodelovala v prihodnje.

Priložnost ustanoviti takšen center se mi je tako ponudila decembra 2014, kjer sem na pobudo župana Občine Šentilj mag. Štefana Žvaba predstavila svoj začetni koncept podjetne ideje ustanovitve takšnega centra v Šentilju. Takrat so se tako v tistem trenutku združili pomembni faktorji, kot so pobuda in podpora Občine Šentilj (OŠ), dolgoletna potreba pa takem centru v OŠ, moja želja po ustanovitvi takega centra in vsesplošni trend razvoja takih centrov v Sloveniji ter širše. Zaradi vse večjega naraščajočega demografskega staranja prebivalstva in izboljšanja kakovosti življenja te

populacije, kar je vsesplošni trend po vsej Sloveniji, Evropi in svetu, vidim tudi na tej relaciji možnost podpore za prihodnje delovanje centra.

V nadaljevanju delavnic projektne skupine za izdelavo strateškega dokumenta Razvoj in trženje Občine Šentilj do leta 2020 z usmeritvami do 2030 pod mentorstvom dr. Tanje Lešnik Štuhec smo zastavili začetne usmeritve in vizije na področjih kakovosti življenja OŠ (v naši delovni skupini za področje izobraževanja, kulture, sociale in športa). Na tej delavnici se nam je pridružila gospa Lidija Breznik, mag. soc. geront., ki je v nadaljevanju prevzela vlogo direktorice in strokovne vodje MCŠ.

Organiziranost centra tako izvajamo v okviru Zavoda Alojja (Zavod za dolgotrajno pomoč Maribor), katerega direktorica in lastnica je gospa Lidija Breznik. Večinska finančna podpora MCŠ se izvaja s

strani proračuna OŠ, delno ZRSZZ in seveda tudi prostovoljnih prispevkov občanov in donatorjev. Celotnega finančnega konstrukta v tem kontekstu ne bom opisovala, ker želim izpostaviti druge aspekte delovanja.

Uradna otvoritev MCŠ je bila septembra 2015 in v začetni fazi smo na podlagi mojega dela po prostovoljni pogodbi in omejenih denarnih sredstvih za delovanje dejavnosti izvajali trikrat tedensko. Dejavnosti v tem začetnem obdobju so bile: kreativne delavnice tradicionalnih izdelkov, računalniško opisovanje starejših, bralni kotiček, telovadba in vsakotedenska strokovna predavanja različnih tematik, ki jih izvajajo prostovoljno ali volontersko strokovno usposobljeni izvajalci na različnih področjih zdravstva, farmacije, duševnega zdravja, raznih potopisnih predavanj itd.

Posebej bi v tem začetnem obdobju izpostavila tudi možnost individualne svetovalnice, ki jo je izvajala Adela Postružnik, univ. dipl. soc. del., ki je s svojo strokovnostjo in dolgoletnimi delovnimi izkušnjami uporabnikom nudila pomoč pri osebnih, družinskih in številnih drugih upravno-pravnih ter socialnovarstvenih področjih vsakdanjika. Tudi gospa Postružnik je to delo opravljala kot prostovoljka in bila nam vsem v teh začetnih fazah postavljanja temeljev delovanja MCŠ v zelo veliko strokovno in osebnostno podporo.

Z mojo zaposlitvijo v okviru programa javnih del za obdobje enega leta in ob podpori finančne konstrukcije proračuna s strani OŠ smo lahko dejavnosti MCŠ razširili na celotedensko delovanje in širili aktivnosti, sodelovanje in povezovanje v lokalni skupnosti ter širše. Tako smo prej navedenim že ustaljenim dejavnostim v nadaljevanju delovanja dodali še delavnice Zdrav življenjski slog pod okriljem ZD Adolfa Drolca Maribor, ki jih izvaja Nataša Vidnar, dipl. m. s. dipl. org., ustvarjalne delavnice za vse generacije, delavnice z učenci prostovoljci OŠ Sladki Vrh Mislim, torej sem! pod mentorstvom mag. spec. in rehab. ped. Smiljane Valcl,

delavnice z učenci OŠ RM Šentilj, ki pomagajo pri računalniškem opismenjevanju starejših, zeliščarsko-hortikulturno dejavnost pod mentorstvom dr. Silva Kodra, mag. farm. spec., vodeno jutranjo telovadbo na prostem 1000 gibov pod okriljem Šole zdravja, potopisna predavanja učencev prostovoljcev OŠ RM Šentilj, vsakotedenske pohode po OŠ in seveda vsakodnevna druženja na individualnih in skupinskih pogovorih ob kavici ali čaju.

Na podlagi tega, da se je število uporabnikov oz. obiskov v času delovanja MCŠ povečevalo, smo lahko delovanje razširili tudi izven naših prostorov na Slovenski ul. v Šentilju. V nadaljevanju bi tako opisala nekaj zelo uspešnih sodelovanj, ki smo jih izvedli na nivoju širjenja medgeneracijskega sodelovanja in druženj. V lokalni skupnosti se povezujemo tako že od začetka delovanja z VDC POLŽ Šentilj. Tako se skupno družimo na vsakomesečnih ustvarjalno-kreativnih delavnicah in skozi vse leto organiziramo izmenoma tematske učne in rekreativne pohode, kot so predstavitve naše zeliščarske zasaditve, iskanje skritega zaklada, pohodi po Šentilju itd. Z otroki vrtca Šentilj smo organizirali skupno srečanje naših kreativk tradicionalnih izdelkov, otrok in njihovih dedkov ter babic, kjer smo izdelovali košarice iz rafije. V času Miklavža so naše uporabnice pripovedovale in prebirale otrokom zgodbe iz preteklih časov tega obdobja. Z učenci OŠ Sladki Vrh smo v decembru pekli božične medenjake in izdelovali punčke iz blaga. Vse izdelke so učenci potem uporabili za božično-novoletno obdarovanje. Vsako leto se udeležujemo tudi vseh večjih prireditvev, ki jih organizirajo obe osnovni šoli, vsa DU OŠ, TD Brod in druga društva v občini. V našem MCŠ smo tudi že gostili obiskovalce drugih podobnih centrov: »Društva optimisti« iz Ptuj, DCA Marjeta na Dravskem polju, Razvojne agencije LAS OVTAR, telovadke Šole zdravja - Koroška vrata in druge. Zelo uspešno se povezujemo in obiskujemo tudi DS IDILA (v sosednji Občini pesnica), kjer se družimo na

kreativnih delavnicah, raznih predavanjih in testiranjih na področju fizioterapije ter se udeležujemo tudi drugih njihovih prireditvev. Vsak tak obisk naši uporabniki MCŠ tako lahko hkrati izkoristijo, da obišejo številne sorodnike, prijatelje in znance, ki stanujejo v tem domu.

Večina programov v MCŠ se izvaja s prostovoljskimi pogodbami primerno usposobljenih strokovnih izvajalcev. Pri čemer dajemo posebno podporo razvoju tega segmenta aktiviranja prebivalstva, da lahko predstavljajo svoja znanja in kompetence in tako tudi sebe opolnomočijo ter prispevajo velik doprinos za uspešno raznolikost dejavnosti. Zelo veliko ur dela in aktivnosti tudi izven in v MCŠ pa se opravlja tudi volontersko za dobrobit vseh in splošen razvoj centra.

Prav posebno pozornost ob vseh raznolikih dejavnostih posvečamo vsakodnevni telovadbi naših uporabnikov. Vsesplošno zdravstveno stanje občanov OŠ (po podatkih NIJZ) je po različnih parametrih raziskave na zaskrbljujočem slabem nivoju. Zato se še posebej trudimo, da bi se tudi ta ranljiva skupina starejših občanov animirala, aktivirala in opolnomočila, tako da se pridruži našim raznolikim dejavnostim. Posebej bi tukaj izpostavila tudi razvijanje pristnih medčloveških odnosov, kjer so vsi medsebojno sprejeti v skupini in hkrati lahko izražajo svojo individualnost kot doprinos za vse udeležence. Zelo pomembno je, da v vsakem individualnem pristopu do članov te ranljive skupine starejših občanov zaznamo tisti pravi trenutek individualne stiske, ko potrebuje posameznik podporo. Čeprav je to samo, da se prisluhne njegovi trenutni stiski ali izpovedi njegove življenjske izkušnje. Tako se krepi tudi ta socialni aspekt širjenja človekove socialne mreže starejših oseb, ki ga je ta oseba z upokojitvijo, izgubo parterja, vplivom staranja ... v številnih primerih opustila ali celo popolnoma pretrgala. Zato je še tako zelo pomembno, da starejše opolnomočimo, da bodo lahko čim dlje kakovostno živeli v svojem

domačem okolju z najboljše možnim zdravstvenim, psihofizičnim in materialnim stanjem. Tako je tudi naša aktivnost povezovanja starejših z mlajšimi generacijami v kontekstu pomoči in medsebojnega predajanja znanj, veščin ter spretnosti, še posebej poudarjena in ima v nadaljevanju trend širitve. V današnjem času je prav to medgeneracijsko povezovanje v primarnih družinah zaradi drugačnega življenjskega stila zelo stagniralo in se v številnih družinah celo pretrgalo. Tukaj vidim tako zelo velik potencial, da mlajšo in starejšo populacijo zopet povežemo in približamo, da bodo vsi medsebojno začutili željo in potrebo po skupnem druženju. V MCŠ vedno prisluhnemo tudi vsem pobudam vseh občanov, ki bi želeli

kakorkoli prispevati v sooblikovanju in kreiranju delovanja MCŠ. Tako so vsi dosedanja uporabniki zelo zadovoljni z našim programom dejavnosti. V ta namen to zadovoljstvo vseh prisotnih vsakič za vse dejavnosti preverjamo z anketnimi vprašalniki, rezultate anket pa uporabimo za izboljšanje delovanja. Vseh evidentiranih obiskov v MCŠ od odprtja centra septembra 2015 pa do 31. 12. 2016 je bilo do sedaj 2577. Na to število obiskov smo vsi zelo ponosni in si v nadaljevanju delovanja želimo obisk s skupnim delom in trudom še povečati. Potencialnih uporabnikov, ki bi se nam še lahko pridružili, je v naši občini še zelo veliko. S primernim pristopom in strategijami se bomo trudili, da bodo tudi drugi spoznali

naša prizadevanja za vsesplošno dobro in izboljšanje kakovosti njihovega in vsesplošnega življenja vseh občanov Občine Šentilj.

Uporabnikom Medgeneracijskega centra Šentilj, občanom Občine Šentilj in ostalim, ki so kakorkoli v času mojega delovanja v MCŠ dodali svoj doprinos za tako uspešno postavitve temeljev delovanja, se srčno zahvaljujem z vsem spoštovanjem. Posebej se zahvaljujem mag. Štefanu Žvabu, da mi je ponudil priložnost in omogočil ter verjel vame, da sem lahko dodala svoj doprinos za uresničitev svojega osebnega projekta – ustanovitve takega centra za dobrobit vseh »Šentiljčanov«.

Janja Hercog, org. soc.

KRAJANI SMO SAMI ZAVIHALI ROKAVE

Več kot 10 let smo si na Tratah prizadevali, da bi v našem kraju postavili table, ki bi pravilno označevale, kje se naš kraj začne in kje konča. Kdor koli je obstoječe oznake pred leti odstranil, je tedaj napačno namestil le dve, ki sta kazali, da se Trate začnejo pred mostom v Cmureku in končajo za mostom – v razdalji okoli 150 m. Ne le napačno, tudi zavajajoče!

Apelirali smo na bivšega župana, na različne svetnike, predsednike krajevne skupnosti, na vse predstavnike, za katere smo ocenili, da bi problem lahko rešili. Vsakič je bila obljuba in potem čez nekaj časa odgovor, da se žal nič ne da narediti. Problem smo predstavili tudi novemu županu, ki je stopil v stik s pristojnim ministrstvom in nam kasneje posredoval odgovor, da so preverili stanje na terenu in da je vse, kot mora biti. Torej v najlepšem redu.

Zadeva bi spet obležala v predalu, če ne bi krajanji vzeli stvari v svoje roke. Sami smo se obrnili neposredno na pristojno ministrstvo, natančno smo

opisali situacijo, obrazložili razmere, s katerimi se dnevno srečujemo, še zlasti v poletni sezoni, ko je gost tranzitni promet. In presenetljivo hitro smo dobili odgovor, da se bodo oglasili na Tratah in si ogledali teren. Na ogled, na katerem so bile prisotne vse pristojne službe, so povabili tudi krajanje, ki svoj kraj in razmere v njem najbolj poznamo. Prisluhnili so domačinom in zadevo dokončno uredili. Tako se danes Trate spet ponašajo z rumenimi napisi, ki vas pozdravljajo, ko se pripeljete k nam bodisi iz Lenarta, Sladkega Vrha, Gornje Radgone ali sosednjega Cmureka.

Podobno zgodbo so doživeli tudi krajanji Velke, v bližini hišnih števil 2–5, ki živijo neposredno ob cesti. Ničkolikokrat so občinske predstavnike prosili, da bi poskrbeli za znižanje omejitve hitrosti s prenevarnih 70 km/h na 50 km/h. Cesta s Trat, ki izza ovinka pripelje proti Velki, se začne spuščati in se zarine med hiše. Po hribu navzdol vozniki nepremišljeno pospešujejo in niso redki, ki med hišami pospešijo

tudi čez 90 km/h. Enkrat je le za las ušlo, da bi voznik traktorja, ki je zaradi hitrosti izgubil kontrolo nad vozilom, zbil vso družino, ki je pravilno stala na pločniku pred hišo. Prebivalci teh hiš živijo v stalnem strahu, da bodo žrtve prometne nesreče – toda njihovih prošenj ni slišal nihče. Tudi v tem primeru smo krajanji ukrepali sami. Svojo zahtevo smo naslovili neposredno na pristojno ministrstvo in po večmesečnih dopisovanjih dobili sklep, da je znižanje omejitve hitrosti s 70 km/h na 50 km/h utemeljeno in upravičeno. V avgustovskih dneh so nove table za kraj že postavljene. Sedaj pa le še apeliramo na voznike in voznice, naj upoštevajo cestno prometne predpise in spoštujejo naša življenja.

Vsem občanom in občankam pa sporočamo: Ne verjemite, ko vam trdijo, da ni mogoče! Kadar imate težavo, zavijajte rokave in jo skušajte rešiti skupaj s sosedi. Mi smo dokaz, da je mogoče!

Franc Bezjak in Pavla Hedl

DOMIŠLJIJA, IGRA, JAHANJE IN KONJI PRI ZELENI HIŠKI, CERŠAK

Zavod Konji pri zeleni hiški uspešno nadaljuje s svojim delom in s svojo dejavnostjo otrokom omogoča nepozabno druženje s konji in edinstvene jahalne izkušnje.

To pa ni vse. V zavodu so letos ponovno v sodelovanju s ŠD Branka ter ob podpori Občine Šentilj izvedli tekmovanje Mali Cirbeški Chef. Z okraševanjem vafeljev se je tokrat več kot trideset otrok potegovalo za naziv. Otroci so se ponovno prepustili domišljiji pri okraševanju in izbiri imen za vafle ter se po koncu tekmovanja posladkali z njimi.

V začetku junija so letos že drugo leto konji odprli vrata štale. Na zabavno popoldne so povabili otroke in njihove starše ter za njih pripravili brezplačne zabavne in poučne delavnice, ki so bile konjeniško obarvane. Otroci so tako na zabaven način spoznali tekmovanja v dresuri in preskakovanju, si med drugim ustvarili vsak svojega konjička in z njim »odjahali« domov.

Zavod Konji pri zeleni hiški deluje na področju razvoja konjenišstva s poudarkom na jahanju za otroke ter ustrezni reji športnih konj. V slovenski prostor so in bodo še naprej s svojimi aktivnostmi vpeljevali dobre prakse predvsem iz tujine. Lea Jakoš je v juliju v Avstriji uspešno zaključila trimesečno izobraževanje za jahalno pedagoginjo. Tako je postala prva v Sloveniji s tovrstnim certifikatom. V Sloveniji žal na tem področju ni možno pridobiti ustreznega znanja,

zato je po tovrstno znanje treba v tujino. V zavodu bodo lahko s pridobljenim certifikatom kot edini v Sloveniji izvajali jahalno pedagogiko za otroke, ki je v Avstriji priznana tudi s strani pristojnega Ministrstva in njihove konjeniške zveze, ter se s kratico imenuje FEBS (Fantasie/domišljija, Erlebnis/doživetje, Bewegung/gibanje, Spiel/igra). Nove programe in vsebine, ki jih v zavodu neprestano dopolnjujejo, bodo redno objavljali na njihovi spletni strani, kjer se lahko prijavite tudi na njihove novice ter boste tako o vsem sproti obveščeni.

Ob jahalnih doživetjih, ki jih otroci v zavodu doživljajo v skupinah ali posamezno, so v poletnih mesecih pripravili kar sedem Poni tednov. Z njimi so otrokom iz okolice Maribora in tudi iz Bosne in Hercegovine omogočili nepozabne, poučne in zabavne poni počitnice. V sodelovanju z Muzejem norosti iz Trat so v sklopu Poni tednov otroke popeljali tudi v čas Turkov in Sulejmana Veličastnega ter v parku gradu Trate z otroško domišljijo poiskali zgodbe.

Da v zavodu Konji pri zeleni hiški delajo s srcem, iščejo načine, kako konjeniški šport in druženje s konji ter za otroke ustrezno jahalno pot omogočiti večjemu številu otrok, so opazili tudi mediji. Tako je častnik Večer v svoji prilogi objavil prispevek o Dnevu odprte štale. V času tretjega Poni tedna pa je otroke in ostale prebivalce zelene hiške in njihove štale obiskala ekipa RTV SLO. Posneli so odlični prispevek za oddajo O živalih in ljudeh in otrokom na Poni tednu popestrili počitniški dan.

Konji pri zeleni hiški skupaj z otroki pišejo nepozabne zgodbe in doživetja ter z jahalno pedagogiko omogočajo, da je jahalna pot otrok pestra, razgibana in njihovemu razvoju primerna.

V času prvih šolskih dni Konji pri zeleni hiški vabijo otroke k vpisu v jahalne programe, ki jim bodo med letom omogočili pridobivanje bogatega znanja s področja konjenišstva in jahanja. Ob tem se bodo prepustili domišljiji, gibanju in igri v naravi Selnice ob Muri.

Lea Jakoš

Foto: Arhiv zavoda Konji pri zeleni hiški

KDAJ BOMO NA VRSTI MLADI?

V življenju se nam dogajajo vzponi in padci, tako bi lahko preslikali tudi zgodovino naše občine. So bila leta, ko je občina imela proračun, ki je presegal njene zmožnosti, in leta, ko je bilo nujno zategovati pas. To slednje smo doživljali v zadnjem obdobju, ko je bilo treba konsolidirati občinske finance zaradi zadolževanja v preteklosti.

Zdajšnji občinski svet se po svojih močeh trudi, da bi bil proračun kar se da utemeljen. Denar v občinsko proračunsko vrečo pa prispevamo vsi občani po zakonskih predpisih. Veseli me, da imamo skoraj vsako leto v občini registriranih več podjetij in upam, da bomo znali ustvariti še boljše pogoje za njihovo delovanje, da bodo ustvarjala več in da bodo novi zasebniki še prihajali. Čeprav smo podeželska občina, še vedno prevladuje večje število gospodarskih družb kot kmetijskih gospodarstev. Pri vsakoletnem sprejemanju proračuna je veliko usklajevanja potreb, ki po mojem mnenju traja predolgo. V proračunu se moramo ob tekočih obveznostih dotakniti ranljivih skupin, ki jih obravnava področje sociale, socialno ogroženih in starejših. Poseben pomen ima v proračunu tudi področje komunale, ki je pomemben faktor na teh obronkih Slovenskih goric, čeprav smo tukaj večkrat žrtev nestrokovnega dela v preteklosti.

V vseh letih svojega političnega dela v občini opažam, da se zapostavljajo področja, na katerih so na prvo mesto postavljeni mladi. Mladi ne glede na status – delavci, kmetje, podjetniki ... V tem mandatu smo uredili štipendiranje dijakov in študentov in s tem pomagamo posameznikom, ki si to zaslužijo. Statistično gledano pa

so najbolj ranljiva skupina mladih tisti v trenutku osamosvajanja, ko se išče prva zaposlitev ali se rešuje prvi stanovanjski problem. Za to skupino mladih nismo namensko pripravili nobenih možnosti. Številne občine vlagajo sredstva za ohranitev mladih na podeželju skozi priložnosti, ki jim jih neko lokalno okolje daje. V skoraj dvajsetih letih proračunov smo razdelili približno milijon evrov nepovratnih sredstev, od tega je bilo večino sredstev razdeljenih med kmetijska gospodarstva. Ne razpolagam s podatki, da bi vedel, koliko novih produktov smo s tem denarjem lansirali na tržišče, koliko delovnih mest se je s tem denarjem ohranilo in koliko novih smo ustvarili. Dejstva kažejo, da je bila večina denarja porabljenega za nakup strojev in opreme, ki pa seveda ne predstavljajo dodane vrednosti v družbi.

Po zgledu drugih občin po Sloveniji bi lahko pri nas omogočili številne prednosti za mlade družine pri nakupu poceni gradbenih in komunalno urejenih zemljišč. Pomoč mladim kmetijskim prevzemnikom, kar spodbuja tudi država, in ustvarjanju dobrih pogojev mladim podjetnikom, ki iščejo svoje mesto za ustvarjanje v občini Šentilj. V tem mandatu se nam obeta izgradnja dolgo pričakovanega optičnega omrežja, za katerega

smo v preteklosti že iskali možnosti.

Dotakniti bi se želel tudi dejstev, ki jih navaja Inštitut za javno zdravje Republike Slovenije, ki nas je uvrstil med manj zdrave občine. Preveril sem, kaj delajo občine, ki na področju zdravja spadajo med vzorne v Sloveniji. V primerjavi z našo občino vlagajo 10- do 20-kratni relativni delež svojega proračuna v področje športa oziroma za aktivnosti občanov. Preventiva na področju zdravja bi se morala najbolj aktivirati prav med mladimi, ko je po sredi še poleg ležernega življenja tudi nezdrava prehrana. Današnja mladina se bo lahko z leti srečevala s številnimi zdravstvenimi težavami, ki jih bomo lahko reševali samo kurativno.

Življenje v občini se je skozi njeno zgodovino spremenilo, sedaj se srečujemo z drugačnimi problemi kot pred dvajsetimi leti. Želim si, da bi tudi občinski proračuni sledili današnjim vrednotam in potrebam. Menim, da danes ne bi smel biti več pomemben nek nov stroj ali tehnologija, temveč naše zdravje in pogoji, ki nam jih daje naše lokalno področje, da se v njem dobro počutimo, da smo lahko ustvarjalni.

Viktor Vajngerl,
svetnik občine Šentilj

STE BILI KDAJ ZAVISTNI?

Na vprašanje bi lahko odgovorili na kratko z DA ali z NE. Ne vem, če obstaja kdo na svetu, ki ni bil nikoli vsaj malo zavisten. V današnjem svetu, ko so razlike med ljudmi vedno večje, ko nimamo vsi enakih ali primerljivih možnosti, se ljudje med seboj pogosto primerjamo, zato je razlogov za zavist najverjetneje veliko, torej ni nekaj nevsakdanjega.

Kaj je zavist? Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi, da je zavist »občutek velikega nezadovoljstva, da kdo ima, je deležen česa, kar si osebek želi: ob njegovem bogastvu, uspehu ga obide, prevzame zavist; grize, razganja, razjeda, tare, žre jih zavist; njena lepota vzbuja zavist; zavist ob uspehu, nad uspehom tekmeča; pokati, pozeleneti, razpočiti se od zavisti ...«

Zavist je negativno čustvo oz. stanje nekega nezadovoljstva zaradi tega, ker nekdo ima nekaj, kar bi tudi mi želeli imeti. Opazimo jo že pri majhnih otrocih. Pojavi se v najzgodnejšem življenjskem obdobju in se odraža v odnosu do staršev, bratov, sester, vrstnikov ... V kolikor medsebojni odnosi v tem zgodnjem obdobju niso ustrezni, lahko le-to negativno vpliva na kasnejša življenjska obdobja. Zato je izjemnega pomena, da starši oziroma skrbniki takrat, ko ugotovijo, da otok drugemu nekaj zavida, ustrezno odreagirajo in mu jasno povedo, da ga imajo radi, da je za njih nenadomestljiv, skratka

zelo pomemben, ne glede na to, ali neko stvar ima oziroma je nima.

In kako je pri odraslih. Pričakovali bi, da se z zavistjo lažje soočamo in jo tudi lažje obvladujemo. Pa velikokrat temu ni tako. Ko smo zavistni, imamo občutek, da je druga oseba neupravičeno deležna nekih dobrin, ugodnosti, privilegijev, občudovanja ..., prepričani smo, da si vse to enakovredno, če ne še bolj, zaslužimo tudi mi. Zaradi tega lahko postanemo brezvoljni, razdražljivi, nezainteresirani, do druge osebe celo sovražno naravnani. Skratka, počutimo se slabo. Torej, ker se počutimo slabo, slabo delamo v prvi vrsti sebi. Zato se vprašajmo, kaj je tisti razlog, ki nas žene, da se prevečkrat primerjamo z drugimi in se ne znamo veseliti njihovega uspeha? Ko bomo to ugotovili, se bomo z zavistjo lažje soočali oziroma bomo naša delovanja lažje spremenili.

Že Aristotel je povedal: "Kadar nekoga občudujemo, počnemo to

z razdalje. Kadar pa nekemu zavidamo, si sami sebe slikamo na njegovem mestu.« Torej, zamislimo se in si skušajmo odgovoriti na vprašanje: Kaj je za nas zares pomembno? Odgovori bodo različni, tako, kot smo različni mi. Dejstvo pa je, da se vsi želimo počutiti dobro. Zato zavist raje zamenjajmo s kakšnim drugim pozitivnim čustvom, na primer z iskrenim odobravanjem, priznavanjem uspehov, morda tudi z občudovanjem. Ko bomo to počeli večkrat, se bo tudi naše razpoloženje izboljšalo, postali bomo bolj optimistični, motivirani za pozitivne dejavnosti, ki tudi nam lahko pomagajo priti do uspeha. Vse dobro in prav boste rekli, kaj pa ustrezna in argumentirana kritika? Mar je res primerno, da se z vsem strinjamo, da odobravamo milo rečeno »lumparije«. Ne, absolutno, ne! Konstruktivna kritika je v družbi zelo zaželena, upravičena in nujna. Ampak, to ni več zavist, to je konstruktivna kritika.

Ljerka Podhostnik

RASTLINE ZA ZELENO GNOJENJE NA VRTU

Letošnje poletje je bilo za nas, živali, rastline pa tudi za zemljo izredno naporno.

Vse te hitre temperaturne spremembe, ki so se končevale z nalivi, so poškodovale tudi strukturo zemlje, ne samo škodile nam in vrtninam. Prav tako pa celo na podeželju vrtničarji in večji pridelovalci vrtnin vse pogosteje namesto pravih domačih organskih gnojil (gnoj, kompost) uporabljajo dehidrirana organska gnojila (po domače brikete). Ta seveda so organska, ne škodijo zemlji, dajejo hranila rastlinam, a ene zelo pomembne funkcije pa ne opravljajo. Ne rahljajo zemlje oz. ne zalagajo zemlje s trajnim humusom. Le-ta je v zemlji dogovoren za rahljanje tal in hranjenje mikroorganizmov. Tega v tleh pustijo rastlinski ostanki v kompostu ali nastilj v gnoju.

Da si bo zemlja »opomogla« po vseh poletnih naporih (uporabniki kupljenih organskih gnojil pa ta nasvet tako morajo upoštevati vedno), svetujem, da se v drugi polovici avgusta ali v začetku

jeseni, v rastlinjakih pa vse do sredine novembra, poseje čim več prav posebnih rastlin, ki jim najpogosteje rečemo rastline za zeleni podor, zeleno gnojenje, prekrivne rastline ...

Kaj je značilno za rastline, ki jih uporabljamo za zeleni podor

Rastline za zeleni podor so tiste rastline, ki jih ne pojemo, uporabimo za krmo ali kako drugače spravimo z vrta (njive). Vso maso zakopljemo v tla. Poleg tega, da zemljo obogatijo s trajnim humusom, imajo še več različnih vlog. Med drugim mnoge s svojim globokimi in močnimi koreninami globoko prerahljajo zemljo, predrejo posebno zbito plast v globini, ki ji rečemo plazina. Ta pogosto nastane, če gredice redno obdelujemo s prekopalnikom (frezo), ki reže vedno na isti globini. Zato tam nastane neprehodna plast, kjer se ob večjih padavinah zadržuje voda. Zato korenine pogosto gnijejo, pa sploh

ne vemo, zakaj.

Rastline za zeleni podor so lahko popestritev ozkega kolobarja, predvsem v rastlinjakih. Pri tem je nujno upoštevati, da so tudi same del kolobarja. Tako sta bela gorjušica in oljna redkev križnici, prezimni križnici sta tudi repica in ogrščica. Težko jih je torej sejati v kolobarju, kje pridelujemo veliko zelja, cvetače, brokolija ..., oljna redkev in bela gorjušica pa sta čudoviti rastlini, ki zelo pomagata pri pridelovanju krompirja (in paradižnika, paprike ...) v ozkem kolobarju. Imata izredno negativen vpliv na nematode v tleh, rahljata zemljo in v zemlji za njima ostaja veliko hranil, ki so potem na razpolago omenjenim vrtninam.

Omenila sem že eno lastnost križnic za zeleni podor. Imajo negativen vpliv, torej zmanjšujejo število talnih škodljivcev v tleh. Predvsem nematod je vidno manj v tem primeru, ob pravem ravnanju pa lahko z belo gorjušico zmanjšujemo tudi število strun v tleh.

Neprezimne rastline za zeleni podor

Poznamo veliko rastlin, ki jih v ta namen lahko uporabimo, navedla bom le nekatere. Vsaka ima svoje prednosti, pa tudi slabosti.

Bela gorjušica in oljna redkev sta križnici, ki ju sama zelo priporočam. Posebej v letošnjem letu bosta ti dve rastlini izredno koristni za rahljanje, ponovno vzpostavljanje strukture v tleh. Njuna edina slabost je, da nastanejo težave, če imamo v kolobarju veliko križnic (kapusnic). Po setvi teh dveh križnic vsaj tri leta na isto mesto ne smemo saditi zelja, cvetače, ohrovta, repe, kolerabe ali redkve.

Ajda

Obe rastlini imata močne, globoke korenine, ki odlično prerahljajo zbito, težko, grudasto zemljo. Zato sta enkratni pionirski rastlini, ki ju posejemo tudi povsod, kjer preoravamo travnike ali zelenice ali krčimo trajne nasade. Ko zemljo na novo prekopljemo, preorjemo, je namreč zelo zbita, struktura pa slaba. Setev bele gorjušice (in/ali oljne redkve) bo sicer vzela dva meseca, a vredno je počakati. Sta odlični predhodnici vseh korenovk in gomoljnic, pa tudi plodovk. Zastirka iz zelenih delov bele gorjušice pa varuje posevek tudi pred polži. Še nekaj svetujem. Obe rastlini naj zacvetita, saj sta tudi primerna čebelja paša, vendar ju v tla zadelajte ali vsaj pokosite pred koncem cvetenja, da ne bosta naredili semena. Drugače sta lahko tudi zoprni plevel. Ob pozni setvi (september) ju lahko pustimo tudi premrzni, suhe dele potem spomladi lažje zadelamo v tla.

Zelo zanimiva in uporabna rastlina za zeleni podor je tudi ajda. S svojimi koreninskimi izločki namreč uniči del banke semenskih plevelov, ki jo imamo v zemlji. Hitro raste, naredi veliko zelene mase, lepa je v cvetenju, pa še čebelja paša je, del mase lahko tudi posušimo in uporabimo v zdravilne namene. Njena največja prednost pa je ravno v tem, da ni v sorodu z drugimi vrtninami, zato je lahko del katerega koli kolobarja, naredi veliko mase, pomaga v boju proti plevelom, njeno seme pa ni zelo drago. Nikar pa je ne pustite semeniti, saj je kot plevel med vrtninami moteča.

Ena izmed najlepših rastlin je seveda facelija. Ravno tako ima negativen vpliv na talne škodljivce, naredi veliko mase, ki je krhka in v tleh hitro razpada, ima globoke korenine, ki rahljajo zemljo in ni v sorodu z nobeno vrtnino. Njen lep moder cvet je tudi okras na vrtu ali njivi in krasna čebelja paša. Ima le eno slabost. Modra barva cvetov je zelo privlačna tudi za tripse oz. resarje pa tudi pršice. Zato je spomladi ne sejemo. V jeseni pa ti

škodljivci ne predstavljajo več večje težave.

Kot rastline za zeleni podor lahko sejemo tudi mnoge enoletne detelje, kot sta na primer lepo dišeči aleksandrijska ali perzijska detelja. Pazite, detelje so v sorodu s stročnicami, zato na isto mesto ne sejemo fižola in njegovega sorodstva vsaj dve leti. Detelje so odlična predhodnica kapusnic, saj le te odlično izkoristijo dušik, ki ga detelje pustijo v tleh.

Prav letošnje leto boste s setvijo teh enoletnih cvetočih rastlin, ki so vse tudi medonosne, reševali čebele pred jesensko in zimsko lakoto. Domačim čebelarjem bodo že pomagali čebelarji, v naravi pa je tudi veliko njihovih divjih sorodnic, ki bodo letošnjo zimo imele velike težave. Pomagamo jim lahko tudi tako, da na majhnem kotičku zemlje posejemo nekaj cvetočega zanje, koristilo pa bo vsem.

Prezimne rastline

Najbolj znane so seveda prezimne metuljnice: črna in bela detelja, nokota, medena detelja, inkarnatka in lucerna. Sejemo jih od konca junija pa vse do konca septembra. Še vedno pa predstavljajo odlično zimsko varstvo praznih gredic. Ob zgodnjih setvah jih kosimo, pokošeno maso pa uporabljamo kot zastirko okoli sosednjih vrtnin. Spomladi v aprilu pa rastline zadelamo v tla. Za njimi se bodo odlično počutile kapusnice pa tudi plodovke ali sladka koruza. Še ena prednost metuljnic za zeleni podor, razen tega da ravno tako zelo prerahljajo in oživijo prst, povečajo humus v tleh in za sabo pustijo veliko dušika za naslednjo vrtnino. Če jih posejemo v juliju, mednje posejemo še prezimne sorte radiča, najpogosteje sta to verona ali tržaški solatnik. Spomladi se bomo sladkali z rozetami ali glavicami radiča, ki v detelji odlično prezimi.

Poleg metuljnic lahko za zeleni podor uporabimo tudi ogrščice, repice, pa tudi prezimne grašice. V rastlinjaku pa tudi na prostem se mi zdi uporabna tudi setev žit. V

zadnjih letih so plodovke na vrtu zelo dolgo, v rastlinjaku pa še dalj, zato je težko posejati druge rastline. Žita lahko uspešno sejemo še v novembru. Do pomladi bodo naredila veliko mase, predvsem pa bodo neporabljena hranila zadržala v setveni plasti zemlje, spomladi jih pa najkasneje v aprilu pokopljemo. Takrat že naredijo veliko mase, v kateri je tudi veliko hranil za naslednjo vrtnino.

Še nekaj navodil za konec

Delo s prezimnimi rastlinami je težje, saj jih v tla najlažje pokopljemo ob »štihanju« ali frezanju. Nekateri pa tega ne marajo, tisti se bodo držali neprezimnih rastlin, jih pustili premrzni, suho maso pa se da v tla zadelati tudi brez prekopavanja, obračanja zemlje.

Rastline za zeleni podor so zelo koristno dopolnilno organskim gnojilom na vrtu. Pazite samo na to, da jih v kolobarju uvrščate tako, da za njimi ne bodo rasle njihove sorodnice. Zanje vam bo zelo hvaležen ves podzemni živi svet in tudi mnoge žuželke, ki v jeseni ne najdejo več veliko hrane zase, na prvem mestu so to seveda čebele. Vendar tudi mnoge druge koristne žuželke, kot so muhe trepetavke in tenčičarice, živijo od cvetnega prahu in medicine. V jeseni je cvetenja malo in te rastline bodo odlična jesenska paša zanje.

Nova dognanja pa kažejo, da setev treh ali več rastlin nima več negativnega vpliva na kolobar. Zato posejte raje mešanico prej naštetih rastlin kot le eno samo. Tudi mešanica neprezimnih in detelj je zelo uporabna, saj detelje sicer poleti v senci hitreje rastočih enoletnic ne bodo uspešne, bodo pa tla prekrile pozimi in spomladi. Vsekakor pa svetujem, da si vsaj v rastlinjaku vedno najdete vsaj en del prostora tudi za setev teh rastlin. Kolobar v rastlinjakih je zelo ozek, tudi obdelava tal ni prava in tam bodo te rastline še bolj koristne, kakor na prostem.

Miša Pušenjak

ŠJAMA GROBELŠEK, DOBITNICA ŽUPANOVEGA PRIZNANJA ZA POSEBNE DOSEŽKE

Šjama Grobelšek iz 2. a Osnovne šole Sladki Vrh je letos dobila županovo priznanje za izjemne dosežke, na kar smo na šoli izjemno ponosni.

Župan mag. Štefan Žvab ji je

podelil nagrado ter se ji zahvalil za prispevek k širjenju dobrega imena občine Šentilj in njene prepoznavnosti.

Šolski novinarji

Župan mag. Štefan Žvab in Šjama Grobelšek.

MEDNARODNI PROJEKT ZNANJE MNOŽIMO, ČE GA DELIMO

Z nestrpnostjo smo štirje osmošolci Gašper, Aljaž, Marisa in jaz pričakovali dan, ko smo se skupaj z učiteljicami Lidijo Jug, Lidijo Grubelnik, Jelko Veit in ravnateljico Andrejo Košti odpravili na pot proti glavnemu mestu Srbije – Beogradu na izmenjavo, ki poteka na naši šoli že peto leto.

Po šestih urah vožnje smo prispeli v dvomilijonsko mesto Beograd na OŠ Stevana Sindelića, kjer smo se spoznali z učenci, ki so bili ves teden naši gostitelji. Sledilo je kosilo, kjer smo že takoj začutili izredno gostoljubnost in prijaznost.

Sledil je zanimivosti in aktivnosti

poln teden. V družbi srbskih učencev in učiteljev ter vodiča smo si ogledali kar nekaj znamenitosti, kot so: največji park Kalemegdan, muzej Nikole Tesla, Novi Sad ...

Učenci smo v družbi naših gostiteljev zelo uživali, tudi jezik ni bil noben ovira. Zdelo se nam je, da se poznamo že od nekdaj. Tudi te urice so bile polne krasnih doživetij.

Prijateljstva so se tkala cel teden in slovo je bilo zelo težko. Kljub temu smo se v petek dopoldan morali posloviti. V poznih popoldanskih urah smo prispeli v Sladki Vrh, kjer smo ponovno doživeli občutek, da se je lepo vrniti domov.

Preživeli smo čudovit teden in izmenjava med OŠ Stevana Sindelića in OŠ Dragolja Dudića je bila več kot uspešna.

Zelo smo veseli in ponosni, da smo lahko sodelovali v tej izmenjavi. Komaj čakamo, da nam bodo učenci vrnili obisk. Ob tem obisku pa smo spoznali tudi, da imamo v naših šolah v primerjavi z njihovimi izjemen standard in da živimo v zelo urejeni in lepi državi, ki pa je zagotovo ne cenimo dovolj.

**Danaja Krajnc, 8. b,
OŠ Sladki Vrh**

ZBOROVSKI BUM

Kar 5500 mladih glasov je v torek, 13. 6. 2017, na stadionu Ljudski vrt Maribor prepevalo znane operne arije skupaj z znanimi slovenskimi opernimi pevci in ob spremljavi simfoničnega orkestra SNG Maribor. Prireditev je spremljalo

veliko znanih gostov, med njimi tudi predsednik države Borut Pahor in Andrej Fištravec, župan Mestne občine Maribor. Mlade pevce je navdušil tudi nastop fantov iz skupine Wildart, ki sta zmagala v oddaji Slovenija ima

talent. Med množico pevcev iz celotne Slovenije je prepeval tudi mladinski pevski zbor iz OŠ Sladki Vrh.

Šolski novinarji

ZAKLJUČNA PRIREDITEV VRTCEV SLADKI VRH IN ZGORNJA VELKA

V sredo, 14. 6. 2017, smo v vrtcu v Sladkem Vrhu z druženjem na zabavnem popoldnevu zaključili še eno šolsko leto. Mesec junij se je namreč izteklo in nastopile so počitnice. Prireditve ob zaključku so se udeležili otroci in starši vrtca Zgornja Velka in vrtca Sladki Vrh.

Družinsko gledališče Kolenc je med nas pripeljalo gusarja Toneta, ki je bil za zaklad, ki se je skrival v Anini skrinjici, pripravljen storiti marsikaj. Otroci so ves čas v napetem pričakovanju sodelovali, se zabavali in gusarju pomagali s petjem in plesom. Skratka, bilo je smeha in veselja toliko, da se je naš vrtec v hipu spremenil v poletno gledališče.

Tako smo se poslovili od leta, ki je minilo, kot bi se razblinil milni mehurček. Imeli smo se lepo, seveda je bila tu in tam potočena kakšna solzica, ko je mamica zjutraj prehitro odšla ali preprosto ni bil pravi dan. Vendar smo se strokovne delavke vrtca trudile upravičiti zaupanje staršev, saj smo s svojo strokovnostjo in ljubeznijo kar najbolj

odgovorno poskrbele, da so dnevi v vrtcu bili prijazni otrokom. Počeli smo marsikaj: raziskovali svet, prepevali, plesali, se igrali, poslušali pravljice, risali in še bi lahko naštevati. Skupaj smo preživeli veliko lepih trenutkov.

Spoštovani starši, tudi v prihodnje se bomo trudile, da bo vašim malčkom med nami lepo in boste tako lahko

brez skrbi odhajali na delo. Zahvaljujemo se vam za zaupanje in sodelovanje. Prav tako se zahvaljujemo ravnateljici Andreji Košti, ki je bila vedno pripravljena podpreti naše želje, nam prisluhniti in nam je vedno stala ob strani.

Andreja Vezjak, Sara Monzalgi in Dušanka Knezoci

VALETA GENERACIJE 2008–2017

15. junija se je na OŠ Sladki Vrh zaključilo osnovnošolsko izobraževanje zelo uspešne generacije 2008–2017. Na svečani valeti, ki so jo pripravili devetošolci in izpeljali z odliko, je ravnateljica Andreja Košti podelila pohvale in priznanja z najvišjimi državnimi dosežki, župan Občine Šentilj mag. Štefan Žvab pa učencem, ki so imeli vsa leta šolanja

najvišje ocene, županove petice. Ti naši 'odličniki' so Pia Kramberger, Lara Krnič, Jana Pohorec, Zala Sande, Andraž Kovačič Pohorec.

Ker pa je bil to zadnji dan v osnovni šoli, so učenci prejeli še svoja zaključna spričevala.

Razglasili smo tudi športnico in športnika generacije, ki sta postala **Sara Kraner** in **Nik Tišler**, ter učenca generacije, ki je **Andraž Kovačič Pohorec**.

Šolski novinarji

VESELO V POČITNICE

In tako smo 22. 6. 2017 na OŠ Sladki Vrh opravili še zadnji tehniški dan, ki je bil vzgojno-športno obarvan. V prvem delu smo imeli namreč priložnost ogleda poučne gledališke predstave pod okriljem Društva za

boljši svet na temo Kar boli svet, boli tudi mene. Predstava je prikazala boljši svet, ki naj temelji na medsebojnem spoštovanju in sprejemanju različnih vrednot ter strpnosti. V drugem delu so se učenci izkazali

tudi na športno-spretnostnem področju in tako na sproščen način zaključili ta prijeten dan in se pripravili na poletne počitnice.

Šolski novinarji

RAZGIBAJMO OSNOVNOŠOLCE!

V okviru projekta RAZGIBAJMO OSNOVNOŠOLCE, ki je nastal v okviru Rotary kluba Lent, je bila tudi OŠ Sladki Vrh deležna poslikave tal

pred šolo z igrami, ki smo se jih igrali nekoč, in tako izgrajevali telo in duha. S tem je omogočeno tudi učencem naše šole, da bodo lahko obudili

skoraj že pozabljene igre in se preizkusili v njih.

Šolsko novinarstvo

ŠPORTNIKA IN UČENEC GENERACIJE

ŠPORTNIK GENERACIJE NA OŠ SLADKI VRH – NIK TIŠLER

Športnik generacije je postal učenec, za katerega bi lahko rekli, da je res vsestranski športnik. Kljub temu da veliko svojega prostega časa nameni treningom in tekmovaljem v izbrani športni panogi, je bil vselej pripravljen in motiviran, da zastopa šolo. Uspešno je nastopal tako v ekipnih športih, kot so košarka, odbojka in nogomet, odlične rezultate pa je dosegal tudi kot posameznik na atletskih tekmovanjih, kjer je osvojil več medalj. Med drugim je letos postal tudi področni prvak v skoku v daljino, hkrati pa je bil udeleženec državnega tekmovanja tudi v štafeti 4 x 100 m. V mesecu juliju se je udeležil tudi mednarodnih iger šolarjev v Litvi.

ŠPORTNICA GENERACIJE NA OŠ SLADKI VRH – SARA KRANER

Športnica generacije je postala učenka, za katero bi lahko rekli, da se dobro znajde na vseh športnih

površinah. Blizu so ji igre z žogo, uspešno je sodelovala na atletskih tekmovanjih, bila pa je tudi udeleženka posamičnega področnega prvenstva v badmintonu. Največ uspehov je dosegla kot članica šolske košarkarske ekipe, s katero se je redno uvrščala med najboljše na področju Maribora in okolice. Vseskozi je zelo aktivno sodelovala tudi pri organizaciji košarkarskih tekmovanj, ki so potekala na naši šoli.

UČENEC GENERACIJE 2008-2017 NA OŠ SLADKI VRH – ANDRAŽ KOVAČIČ POHOREC

Učenec generacije 2008-2017 je učenec, ki je po vrhovih znanja z zlatimi priznanji posegal že v 7. razredu. Vedno je kazal nadarjenost in vedoželjnost. Čeprav je vidne uspehe nizal v naravoslovnih vedah, je svojo mojstrstvo navkljub svojemu branjenju pokazal tudi v jezikoslovju. V materinščini je pisal tako oblikovno kot vsebinsko

dovršeno poezijo, ki jo je dopolnjeval še s svojo glasbeno vedoželjnostjo. Učenca generacije ob vseh sposobnostih krasijo tudi čut za pomoč sovrstnikom, tutorstvo mlajšim učencem in spodbujanje starejših k miselnim dejavnostim.

Andražu želimo, da ohrani in neguje darove, ki mu jih je življenje namenilo. Naj ostane zvest svoji odličnosti, saj bo tako lahko vse življenje stremel k ciljem, ki so mu dosegljivi, in bo navdušen nad svetom, ki ga obdaja.

USTVARJALNO-RAZISKOVALNI TABOR 2017

Uspešno smo zaključili še en, že deveti, tabor za nadarjene in učno uspešne učence na OŠ Sladki Vrh. Tabor je potekal v CŠOD Štrk na Ptuju, kjer smo imeli odlične pogoje za vadbo prostega plezanja, kolesarjenja in spoznavanja bogate slovenske zgodovine.

Učenci od 4. do 9. razreda so se znova pokazali kot ustvarjalni in vedoželjni. Medsebojno so se odlično razumeli in si pri nalogah pomagali. Njihovo vnemo je skozi predstavo občudovala tudi gostja tabora, gledališka igralka Urška Vučak Markež.

Znova se je izkazalo, kako pomembno je ohraniti tovrstne dejavnosti za učence, ki včasih v krogu razreda ne znajo pokazati vseh svojih sposobnosti.

Lidija Grubelnik,
vodja tabora na OŠ Sladki Vrh

PUSTNO IZROČILO V VRTCU IN OŠ SLADKI VRH

Pust je star slovenski ljudski običaj. Od nekdaj se ljudje preoblačimo v maske, s katerimi preganjamo zimo in naznanjamo težko pričakovano pomlad.

V petek, 17. 2. 2017, smo tudi v vrtcu in OŠ Sladki Vrh v okviru pustnega izročila gostili pustno skupino Orači,

ki je k nam prišla iz Jablovca pri Podlehniku. Vodja pustne skupine je bil gospod Ernest Večerič, skupino pa so sestavljali pokači, gospodar in gospodinja, kujuči, sejalec ter koranti, ki so s svojim plesom in glasnim donenjem kravjih zvonov, ki so jih imeli okrog svojih pasov, preganjali zimo, klicali toplo pomlad ter bogato letino.

Na naše igrišče so najprej stopili pokači, ki so z glasnimi poki privabili otroke vrtca in šole na igrišče. Po ljudskem običaju je tudi ta dan do nas stopil sejalec in vprašal, če bomo dali orati za debelo repo in za dobro letino. Po pritrdilnem odgovoru nas vseh so kujuči s plugom zaorali po igrišču, sejalec pa

je zasejal seme. Po končanem opravilu so koranti še zaplesali veseli ples, sejalec pa nam je vsem skupaj zaželel dobre letine. Otroci šole in vrtca so z velikim zanimanjem opazovali dogodek na šolskem igrišču in se veselili dneva, ko se bodo tudi sami preoblekli v svoj pustni kostum.

V torek, 28. 2. 2017, smo v našem vrtcu gostili še korante iz Jakobskega Dola in ves dopoldan namenili pustnim norčijam. S pustno povorko po kraju, plesom in petjem pa smo tudi sami pripomogli, da nas je zima vsaj za to leto zapustila.

Andreja Vežjak

UČENCI OŠ SLADKI VRH NA SLADKIH 6

V soboto, 24. junija 2017, se je v našem športnem parku in njegovi okolici odvijala velika športna prireditev PALOMA BODI FIT, v okviru katere je potekal tudi tradicionalni 6-urni tek Sladkih 6. Letos so se prvič lahko uveljavljenim ultramaratoncem pridružili tudi tisti, ki v prostem času radi tečejo, med njimi tudi 15 otrok. Na njihovo veliko veselje se jim je na startu pridružil

naš trenutno najboljši smukač Boštjan Kline in skupaj z njimi pretekel 2,16 km dolg krog po novo urejeni progi. Po končanem teku jim je Boštjan podelil tudi spominske medalje in se slikal z njimi. Verjamem, da jim bo ta dogodek ostal v najlepšem spominu, za tiste, ki so bili med gledalci, pa morda spodbuda, da se nam pridružijo v naslednjem letu.

Marjetka Koražija

SKRBIMO ZA ŠOLSKI VRTIČEK

V okviru pouka naravoslovja učenci OŠ Sladki Vrh redno skrbijo za šolski vrtiček tako v Sladkem Vrhu kot Velki. Zgodaj spomladi smo ga očistili odmrlih rastlin, prekopali in zasadili nekaj sadik solate, peteršilja in zelene. Od prejšnje jeseni nam je ostal motovilec, ki smo ga z veseljem pojedli za malico. Solata in zelišča nam dobro obrodijo in jih sproti

porablamo v šolski kuhinji, s čimer bogatimo naš jedilnik. Semena, ki smo jih prejeli v dar za šolsko vrtilnico, smo že porabili: posejali smo novo solato, paradižnik, papriko, redkvice, rdečo peso in cvetlice. Spomladi so obilneje obrodile še jagode, ki so nam za nagrado za pridno delo na vrtu.

Učiteljice naravoslovja

JEZIKOSLOVNA EKSKURZIJA V LONDON

V šolskem letu 2016/2017 so se učenci 8. in 9. razredov OŠ Sladki Vrh udeležili strokovne jezikoslovne ekskurzije v sklopu nadstandardnega programa za učence, motivirane za učenje tujega jezika. Prav to potovanje v prestolnico kulture, zgodovine in modnega ter športnega duha je omogočil nadarjenim učencem za tuj jezik življenjski vpogled v svet angleščine, s katerim smo obdani na vsakem koraku, ter hkrati nepozabno izkušnjo in doživetje, ki ga lahko nudi to veličastno mesto.

Ekskurzija je potekala v pomladnem času 2017, in sicer od 18. do 22. 5. 2017.

Simon Dragšič

OSNOVNOŠOLSKA DRŽAVNA PRVAKINJA IN MLADINSKA DRŽAVNA ŠAHOVSKA PODPRVAKINJA – ŠJAMA GROBELŠEK

Po odlični uvrstitvi na klubskem državnem šahovskem tekmovanju, kjer je drugošolka **Šjama Grobelšek** iz Osnovne šole Sladki Vrh postala državna podprvakinja, je svojo odlično formo potrdila še na državnem osnovnošolskem tekmovanju, ki je bilo

Državna mladinska podprvakinja D8.

22. 4. 2017 v Kranju, saj je dosegla 1. mesto in s tem naslov **državne šahovske prvakinje** v kategoriji deklet do osem let.

Mlada šahistka igra šah dve leti in v tem času je dosegla že veliko odličnih rezultatov:

1. mesto, državna prvakinja – Posamično državno osnovnošolsko prvenstvo D 7, 10. 4. 2016, Otočec

1. mesto, državna prvakinja – Posamično državno osnovnošolsko prvenstvo D 8, 22. 4. 2017, Kranj

1. mesto – Regijsko šahovsko prvenstvo D 8 2017, Maribor

1. mesto – Regijsko šahovsko prvenstvo D 7 2016, Maribor

1. mesto – Področno šahovsko posamično prvenstvo osnovnošolcev D 9, 2016/2017

1. mesto – 6. turnir Štajerska kadetska liga 17. 3. 2017 2016/2017, Maribor, Srednja gradbena šola

2. mesto – 7. turnir Štajerska kadetska liga, 31. 3. 2017, Maribor, Srednja gradbena šola

Državna šolska prvakinja D8.

2. mesto – Državno mladinsko šahovsko prvenstvo, Ptuj, 25. 2.– 3. 3. 2017

2. mesto – Področno ekipno prvenstvo v šahu D 12, 2015/16, Maribor

3. mesto – Področno ekipno prvenstvo v šahu za učenke U 12

3. mesto – Državno mladinsko prvenstvo v pospešenem šahu, D 8, Ptuj, 2017 ...

Šjama je učenka Osnovne šole Sladki Vrh, v šolskem letu 2016/2017 je obiskovala 2. razred in je članica Železničarskega kluba Maribor, vsekakor pa s temi uspehi zastopa tudi Občino Šentilj.
FIDE Chess ID 14635720
SLO ID 1023857

Mentorica Lidija Jug

GIMKO - GIMNASTIČNO DRŽAVNO TEKMOVANJE

V soboto, 13. 5. 2017, ko so se učenci OŠ Sladki Vrh pridno razgibavali na športnem dnevu, se je 10 učencev udeležilo državnega prvenstva v gimnastiki Gimko 2017, ki je bilo v Kopru.

Učenci so se z drugimi slovenskimi šolami pomerili ekipno in posamično. Gimnastični elementi, v katerih so se pomerili, so bili: skoki na mali prožni ponjavi (skok stegnjeno, skok skrčno, skok raznožno, skok s pol obrata) in vaje na parterju (preväl naprej, preväl

nazaj, stoja na rokah in premet v stran).

Dosegli so naslednje rezultate: DEKLICE ekipno 3. mesto (ekipo so sestavljale: Nastja Germ, Maja Jančič, Sara Kristl, Lija Serk in Lana Lara Pomperger)

DEČKI posamezno 3. mesto ROK DVORŠAK

DEČKI ekipno 1. mesto (ekipo so sestavljali: Rok Dvoršak, Tim Friš, Urban Maček, Rok Godler Kozlan in

Patrik Šipek)

Medalje jim je podelil zelo znan slovenski telovadec Aljaž Pegan. Učiteljema Danijelu in Sebastijanu Štrausu se za vso podporo in pomoč iskreno zahvaljujemo, tekmovalcem pa čestitamo.

Vesna Godler

KULTURNA PRIREDITEV "NAJ DONI DO NEBA"

V torek, 30. 5. 2017, se je ob 17.30 v kulturnem domu v Sladkem Vrhu odvijala kulturna prireditev, kjer so se predstavile vse kulturne skupine Osnovne šole Sladki Vrh, vključno z vrtcema in podružnično šolo.

Gospa Franja Senčič, predsednica izpostave JSKD občin Pesnica, Kungota in Šentilj, pa je najbolj vztrajnim učencem 9. razredov s področja kulture podelila priznanja Mladi ustvarjalec.

Prireditev se je zaključila s prečudovito pesmijo Dan ljubezni, pri kateri so se s petjem pridružili tudi vsi obiskovalci, in verjamemo, da tudi kakšna solza.

Devi Grobelšek

FINALE DRŽAVNEGA POSAMIČNEGA TEKMOVANJA V ATLETIKI - ŠPORTNI CENTER ŽALEC

V sredo, 7. 6. 2017, se je najboljših 20 tekmovalcev v državi pomerilo v različnih atletskih disciplinah. Med predstavniki državnega posamičnega tekmovanja je bilo tudi 6 učencev OŠ Sladki Vrh. Tekmovali so: Matej Dvoršak na 600 metrov, Žan Danko v suvanju krogle, Nik Tišler v skoku v daljino in štafeti, Nejc Kos v skoku v višino in štafeti, Timotej Šauperl v štafeti, Jan Jančič v štafeti.

Uspešno so zastopali šolo, saj je Matej Dvoršak prejel srebrno medaljo, Nejc Kos pa je zasedel 5. mesto, vsi ostali pa so se enakovredno kosali z nasprotniki.

Vsem udeležencem čestitamo in si želimo še več takšnih športnikov.

Saša Majcenič

BRATISLAVA – 10. MEDNARODNO ZBOROVSKO TEKMOVANJE

Mladinski pevski zbor OŠ Sladki Vrh se je udeležil 10. mednarodnega zborovskega tekmovanja, ki je potekalo v Bratislavi, in sicer od 20. aprila do 22. aprila 2017.

Pod strogim "ušesom" mednarodno priznane strokovne komisije smo zapeli štiri pesmi in navdušili komisijo, saj smo v svoji kategoriji osvojili najvišje število točk in prejeli srebrno priznanje.

S tem tekmovanjem pa se za nas tekmovanja niso končala, saj nas je čakalo še regijsko tekmovanje, ki je bilo konec maja. Za vse številne in zahtevne nastope med šolskim letom in odlično uvrstitev na mednarodnem tekmovanju vsem pevcem in mentorici Jelki Veit čestitamo.

Lalita Grobelšek

DVE ZLATI PRIZNANJI NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU IZ »LOGIČNIH POŠASTI«

V preteklem šolskem letu smo se učenci OŠ Sladki Vrh ponovno udeležili tekmovanja, ki razvija veščine logičnega razmišljanja – Logične pošasti. Tekmovali so učenci prve in druge triade, ki so obiskovali ure logike v okviru obogatitvenih dejavnosti na šoli. Najprej so se pomerili na šolskem tekmovanju, najboljšim pa se je uspelo uvrstiti na državno tekmovanje, ki je potekalo v soboto, 20. maja 2017, na OŠ Toneta Čufarja v Mariboru. Udeleženci državnega tekmovanja so bili Žak Kurnik, Jaša Unger, Šjama Grobelšek, Tim Friš,

Mitja Vavkan, Devi Grobelšek in Anej Černič ter s podružnične šole Anja Jakob, Teo Triler in Tamara Vajngerl. Učenki, in hkrati tudi sestri, Osnovne šole Sladki Vrh **Šjama Grobelšek** iz 2. razreda in **Devi Grobelšek** iz 5. razreda sta dosegli odlične rezultate, saj sta obe osvojili zlato državno priznanje.

Namen tekmovanja je razvijanje veščin logičnega mišljenja preko razvedrilnih nalog in problemov s poudarkom na matematični logiki.

Mentorica Lidija Jug

Sestrski duo Šjama in Devi Grobelšek.

40 LET PODPISA LISTINE O POBRATENJU

Letos je minilo 40 let, odkar je bila med OŠ Sladki Vrh in OŠ Milana

Blagojevića iz Lučan v Srbiji podpisana listina o pobratenju.

V spomin na ta dogodek smo v sredo, 29. 3. 2017, pripravili krajšo prireditev prav v ta spomin.

Na proslavo smo povabili goste iz Lučan, podpisnice in podpisnike listin, ki so na naši šoli 8. 2. 1977 prevzeli to pomembno nalogo, učiteljico, ki je bila na izmenjavi

največkrat, in učiteljici, ki sta bili z učenci v Srbiji nazadnje. Vabilu pa se je odzval tudi župan Občine Šentilj.

V kulturnem programu so devetošolci predstavili razvoj svojega literarnega ustvarjanja od 1. do 9. razreda, šolski ansambel pa je zaigral in zapel. Druženje je potekalo v prijetnem vzdušju.

Šolsko novinarstvo

NAJ RAZRED NA OŠ SLADKI VRH

Tudi v tem šolskem letu smo na OŠ Sladki Vrh izbirali NAJ RAZRED šole. To je na podružnici Velka postal 2. c, na centralni šoli pa sta to 2. a in 5. a. Nagrada, ki so si jo učenci prislužili s

svojim odnosom do šolskega dela, učnimi uspehi, sodelovanji na prireditvah in tekmovanjih ..., je bila igranje bowlinga v Lenartu. Tja so se učenci zmagovalnih razredov

odpravili ob koncu šolskega leta in se sprostili ter obljubili, da se bodo tudi v prihodnje tako trudili.

Šolski novinarji

AKTIVNE POČITNICE

V okviru projekta Zdrav življenjski slog so se na OŠ Sladki Vrh v tednu od 26. 6. 2017 do 30. 6. 2017 izvajale počitniške aktivnosti za prijavljene učence in učenke. Otroci so se lahko prijavi na:

- rolanje in družabne igre,
- pohod do kopalnišča in kopanje,
- kolesarjenje,
- tenis in
- športni ribolov.

Z dejavnostmi, na katere so se otroci lahko prijavi, se je poskušal doseči »premik« v glavah otrok, da je gibanje lahko prav tako zabavno kot v današnjem času aktualno igranje računalniških igravic, le da z gibanjem naredimo dobro telesu, s sedenjem in ležanjem pa mu le škodujemo. Dejavnosti, kot so pohodi, rolanje, družabne igre in še druge, so dejavnosti, ki so velikokrat med mladimi pozabljene, aktualne pa postanejo šele takrat, ko mladi začnejo dozorevati tudi v glavah in se začnejo zavedati posledic slabega načina življenja, kar pa zdaleč ni samo pomanjkanje gibanja. S ponujenimi dejavnostmi smo otrokom pokazali, da se prosti čas da preživljati koristno. Ni pa nujno, da korak k spremembi naredijo le učenci osnovnih šol, ampak je pomembno, da se tega zavedajo tudi starši otrok kot tudi vsi ostali ljudje in s tem pripomorejo k boljšemu načinu življenja in ozaveščanja mlajših o pomembnosti aktivnega preživljanja prostega časa.

Ker so se aktivnosti izvajale v dopoldanskem času, v času, ko je

večina staršev v službah, je tudi udeležba bila manjša, kot smo želeli. Težavo vidimo predvsem pri prevozu otrok na prizorišče izvajanja aktivnosti. Kljub temu da se je večina aktivnosti izvajala v okolici OŠ Sladki Vrh, otroci niso imeli prevoza od doma, saj so prevozi otrok že v času rednega pouka v neki meri urejeni s prevozi šolskih kombijev in z avtobusi, ki pa v času šolskih počitnic ne vozijo.

Vsak dan je potekala po ena aktivnost. Zaradi lažje organizacije je bila vsaka aktivnost omejena z razredom, ki ga otrok obiskuje. Pri

rolanju smo z učenci na asfaltiranem šolskem igrišču izvajali različne gibe na rolerjih, preskakovali različne ovire, se držali v kačo in se na koncu igrali na rolerjih. Nato smo rolerje sezuli in se igrali še družabne igre. Pri šoli na tleh so namreč na novo narisana polja za igranje (twister, avion ...). V torek smo se z učenci odpravili na pohod od OŠ Sladki Vrh do kopalnišča v sosednji Avstriji in se tam potem kopali. V vodi smo plavali, se lovili, si podajali žogo, izvajali pa smo tudi raznorazne skoke v vodo. Kolesarjenja so se lahko udeležili le otroci, ki imajo kolesarski izpit. Spet je bila naša točka odhoda in prihoda OŠ Sladki Vrh, kolesarili pa smo po Avstriji, kjer so ceste bolj prijazne kolesarjem. Tenis so otroci lahko igrali v bližini OŠ Sladki Vrh, prav tako pa so se športnega ribolova udeležili pri ribniku v bližini šole.

Učenci so bili z aktivnostmi zelo zadovoljni. Njihovi obrazi so bili nasmejani, v očeh pa je bilo zaznati veselje. Mislim, da se bodo otroci naslednjih počitniških aktivnosti z veseljem udeležili tudi v prihodnjem šolskem letu.

Tjaša Rakuša

SHEMA ŠOLSKEGA SADJA IN ZELENJAVE

Osnovna šola Rudolfa Maistra Šentilj je v šolskem letu 2016/2017 v okviru Evropske sheme šolskega sadja in zelenjave s finančno podporo Evropske unije učencem delila sadje in zelenjavo. Namen tega ukrepa je ustaviti trend zmanjševanja porabe sadja in zelenjave in hkrati omejiti naraščanje pojavnosti prekomerne telesne teže in debelosti pri otrocih. Slednja namreč povečuje tveganje za nastanek številnih bolezni sodobnega časa. Sadje in zelenjava sta se delila učencem enkrat tedensko med dopoldanskimi odmori kot dodatni obrok. Prejeli so jabolka, jagode, sveže češnje, suhe krljice kakijev, sveže marelice, hruške, orehova jedrca in belo grozdje ter eko korenje.

agode. Foto: Lesjak, M. 2017

Zelenjava pridelana na šolskem vrtu. Foto: Lesjak, M. 2017

Na podlagi določb Uredbe o začasnih izrednih ukrepih na trgu s svežim sadjem in zelenjavo so se učencem in otrokom, ki so obiskovali vrtec, razdeljevala jabolka v mesecu februarju, marcu in aprilu. V tem šolskem letu se je otrokom razdelilo več kot 2000 kg sadja. Vse sadje je bilo pridelano na območju Republike Slovenije.

Izvajal se je tudi sistemsko organiziran spremljevalni ukrep Šolski vrt v Šentilju in Ceršaku. Spomladi so učenci skupaj z mentoricami posadili in posejali različne vrste zelenjave in vrtnin. Spremljali so rast rastlin, odstranjevali plevel, pravilno skrbeli za nego tal in vlago. V mesecu maju in juniju so učenci vrtnine pobrali, očistili in si pripravili zelenjavni obrok.

V šolskem letu 2017/2018 bo nova Šolska shema nadomestila Shemo šolskega sadja in zelenjave. V okviru nove Šolske sheme bodo šole, ki jim bo Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja odobrila finančno pomoč, učencem lahko razdeljevale sadje, zelenjavo in mleko ter mlečne izdelke.

Marija Lesjak

Zelenjava, pridelana na šolskem vrtu. Foto: Lesjak, M. 2017

BRANJE NE POZNA MEJA

Četrtošolci OŠ Sladki Vrh so v okviru mednarodnega projekta Branje ne pozna meja/Čitanje ne poznaje granice obiskali učence OŠ Antuna Nemčiča Gostovinskega iz hrvaške Koprivnice.

Z različnimi dejavnostmi so predstavili knjigo Čudovite dogodivščine vajuca Hlapiča, ki

so jo v ta namen prebrali.

Gostitelji so bili nad prikazanim navdušeni, pripravili so nam tudi krajši kulturni program in športne igre, pri katerih so se učenci obeh šol družili in med drugim krepili tudi medsosedske odnose.

Šolski novinarji

ZAKLJUČEK TEKMOVANJA ZA ČISTE ZOBE OB ZDRAVI PREHRANI

zobke učencev. Na OŠ Rudolfa Maistra Šentilj je v tekmovanju za čiste zobe ob zdravi prehrani med slovenskimi osnovnošolci zmagal 4. a.

Zaključna prireditev je bila v kinu Maribox v Mariboru, kjer so si ogledali nagradno kino predstavo Mali šef. Na prireditev so bili povabljeni tudi učenci ceršaške šole.

Vsi učenci so bili nad risanko navdušeni. Ta dan jim bo še dolgo ostal v lepem spominu.

Zdravi in lepi zobje so predpogoj za splošno zdravje in zadovoljstvo vsakega učenca. Toda ni lepega nasmeha brez veliko vloženega truda in časa. Skozi vse šolsko leto je medicinska

sestra Rosita Stojković skupaj z medicinskimi sestrami zdravstveno-vzgojne in preventivne dejavnosti v zobozdravstvu ZD dr. Adolfa Drolca Maribor pregledovala

Alenka Paulič Golič,
razredničarka
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

DRŽAVNA PRVAKINJA IZ VESELE ŠOLE

V soboto, 3. junija 2017, je Zala Goričan Podbrežnik iz OŠ Rudolfa Maistra Šentilj pod mentorstvom učiteljice Petre Kasalo prejela je zlato priznanje iz Vesele šole, kar je najvišje priznanje tega tekmovanja.

Čestitamo!

ZLATO PRIZNANJE NA KVIZU O RUDOLFU MAISTRU

V soboto, 20. 5. 2017, so se osmošolke Naja Ariana Cehtl, Nika Gorjup in Marisa Purgaj udeležile kviza iz znanja o življenju in delu Rudolfa Maistra. Tekmovanje je potekalo v vojašnici v Mariboru v organizaciji Muzeja Narodne osvoboditve Maribor. Med konkurenco številnih šol in dvanajstih trojk so z združenimi močmi osvojile najvišje število točk (osemnajst od osemnajstih) in za znanje prejele zlato priznanje. Čestitamo.

Mentorica Polonca Tomažič, OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

VALETA OSNOVNE ŠOLE RUDOLFA MAISTRA ŠENTILJ

V sredo, 14. 6. 2017, je na naši šoli potekala valeta učencev, ki so prvič sedli v šolske klopi leta 2008. Učenci so v razgibanem in zanimivem programu, ki so ga v celoti pripravili sami, pokazali svoje številne talente, ki so jih uporabili že med pripravami na valetu, še posebej je prišla do izraza njihova kreativnost.

Ravnateljica Jelka Weltdt je učencem podelila priznanja za dosežke, ki so jih dosegli na veliko različnih področjih, od jezikov in naravoslovja do geografije ter zgodovine. Veliko

učencev je aktivno sodelovalo pri raznih bralnih značkah, prav tako so izredne uspehe dosegali na športnem področju. Na tem področju velja še posebej izpostaviti dosežek Ane Dajčman, ki je osvojila naslov državne prvakinje v kategoriji nelicenciranih posameznic ter se lahko pohvali z osvojenim prvim mestom na področnem posamičnem tekmovanju iz badmintona, za kar je dobila priznanje za športnico leta.

Prireditve se je udeležil tudi župan mag. Štefan Žvab, ki je kar devetim

učenkam, Maruši Hrnčič, Klari Kebrič, Lari Nipič, Daneji Loreli Polc, Anemarii Potrč, Evi Rošker Breg, Naji Šef, Evi Škerget in Živi Švajncer, podelil »ŽUPANOVO PETICO« za odličen uspeh skozi vsa leta osnovnošolskega izobraževanja.

**Razredničarka Jana Vrbnjak,
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj**

TEDEN RDEČEGA KRIŽA

Teden RDEČEGA KRIŽA, od 8. 5. do 15. 5., je čas, ko na naši šoli pripravimo slovesnost in drugošolce sprejmemo med mlade člane Rdečega križa.

»Ker nam je mar. Povsod in za vsakogar.«

S to mislijo smo letos 11. maja predstavniki že nekajletnih mladih članov z našo mentorico začeli krajšo slovesnost za 34 drugošolcev naše šole ob sprejemu med naše vrste. Vsem novincem je čestitala tudi

ravnateljica Jelka Weltdt in jim namenila nekaj spodbudnih ter prijaznih besed. Predstavniki mladih članov RK smo skupaj s predsednikom gospodom Stanislavom Žebelo in tajnico gospo Mileno Strnad iz KO RK Šentilj »novopečenim« mladim članom svečano podelili tudi članske izkaznice ter praktična darila. Slovesnost je popestril otroški pevski zbor Pedenped pod vodstvom zborovodkinje Bojane Črepinko. Ob koncu je sledila še slastna

pogostitev. Drugošolci so pred sprejemom izdelali še plakate, na katerih so predstavili svoje dolžnosti, ki jih bodo kot člani pridno izvajali.

**Predstavniki mladih članov RK
z mentorico Mileno Rošker,
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj**

NOČ V VRTCU

Tretje leto zapored smo v šentiljskem vrtcu za otroke najstarejših dveh skupin organizirali nočitev v vrtcu. Preden smo prenočili, pa smo doživeli prijeten večer.

Najprej smo v spomladanski likovni delavnici izdelali lutke zajčke. Ko je

nastopila tokrat zelo pričakovana tema, smo se s svetilkami napotili po bližnjih ulicah. To je bil vsekakor najzanimivejši del, ki smo ga zaključili z iskanjem »zajčkovega« presenečenja na vrtčevskem igrišču, seveda v temi. To je bilo doživetje! Otroci so bili prijetno utrujeni, tako

da nihče ni imel težav s spanjem. Bili so tako navdušeni, da niso utegnili pogrešati staršev.

Noč je bila mirna, jutro pa polno lepih vtisov prejšnjega večera.

Petra Kašman Jelenko

TRETJE LETO ZAPORED MEDALJI IN POKAL NA DRŽAVNEM OSNOVNOŠOLSKEM TEKMOVANJU V BADMINTONU

Vse to so ponovno dosegli naši učenci, člani badmintonskega krožka.

Tudi v tem šolskem letu, ki je bilo glede dosežkov eno najuspešnejših, smo se že v septembru začeli pripravljati na področno tekmovanje v Mariboru s ciljem, da se z dobrimi rezultati uvrstimo na državno tekmovanje, kar nam je tudi uspelo.

Najprej smo se 25. 1. 2017 udeležili področnega posamičnega tekmovanja, na katerem so naša "vražja" dekleta, Ana Dajčman, Klara Kebrič in Eva Rošker Breg, "pometla" s konkurenco. V nelicencirani skupini so v tem vrstnem redu osvojila prva tri mesta, ki so vodila na državno tekmovanje.

Februarja smo se prijavi na področno ekipno tekmovanje, kjer

smo v nelicencirani skupini osvojili 2. mesto in se uvrstili na državno tekmovanje. Uvrstiti se na državno tekmovanje pomeni, da moraš trenirati še več, saj tudi konkurenca ne počiva, vsi si pa želimo zmagati. Tako smo od januarja do aprila trenirali tudi ob sobotah. Treningom se je priključil naš prvi državni prvak Matej Labaš, ki je ekipi pomagal s svojim badmintonskim znanjem in tekmovalnimi izkušnjami. Predvsem dekleta so v dvoboju z Matejem bila prisiljena igrati »po moško«.

Dodatni treningi so se izredno obrestovali, saj so tudi na državnem tekmovanju, ki je 8. 3. 2017 potekalo v športni dvorani Stopiče pri Novem mestu, dekleta dosegla izjemne rezultate. Ana Dajčman je v nelicencirani skupini v konkurenci 28 tekmovalk premagala vse nasprotnice in postala državna prvakinja. Uspeh je s 3. mestom dopolnila še Klara Kebrič.

Tudi na ekipno državno tekmovanje smo se intenzivno pripravljali, trenirali smo predvsem igro ženskih, moških in mešanih dvojic. Priprava različnih kombinacij in taktik se nam je obrestovala, saj je dan pred tekmovanjem zbolela ključna igralka v dvojicah Eva Rošker Breg.

8. 4. 2017 smo se žal ekipno oslavljeni odpeljali v športno dvorano v Medvodah, kjer pa so že prve tekme pokazale odlično pripravljenost naših igralcev. Predvsem Ana in Klara sta blesteli v vseh igrah in do polfinala ostali neporaženi. V polfinalu smo izgubili proti nasprotni ekipi 2 : 3, nato pa v igri za 3. mesto

nasprotnike premagali s 3 : 2.

Lepo je bilo slišati, da pokal za 3. mesto v nelicencirani skupini, kjer je tekmovalo 16 najboljših ekip s področnih tekmovanj, ponovno prejme ekipa naše šole (Ana Dajčman, Eva Rošker Breg, Klara Kebrič, Andrej Labaš, Lan Malek in Rene Dominik).

Ponosna sem na naša dekleta, saj so naše ženske dvojice že tretje leto zapored na vseh tekmovanjih premagale vse nasprotnice.

Na poti domov je bilo v kombiju veselo, hkrati pa sva z Matejem že kovala načrte za nadaljnje delo z novo generacijo, saj se naša zlata generacija deklet žal poslavlja. Hvala vam za vaš trud in uresničitev ciljev.

Mentorica badmintonskega krožka Anica Majer, OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

ŠPORTNI DOSEŽKI

Tudi v šolskem letu 2016/2017 so učenci uspešno tekmovali na športnem področju. Pod mojim vodstvom so nastopali v nogometu in košarki, in sicer v kategorijah starejših in mlajših dečkov.

STAREJŠI DEČKI

Starejši dečki so na tekmovanju osnovnih šol v košarki dosegli tretje mesto na prvenstvu obmariborskih šol ter prvo mesto na prvenstvu občin Pesnica, Šentilj in Kungota. V nogometu so na istem prvenstvu

osvojili tretje mesto, na šolskem pa izpadli v predtekmovanju.

MLAJŠI DEČKI

Mlajši dečki so letos dosegli izjemen uspeh v košarki, saj so se uvrstili celo

v polfinale državnega prvenstva. Sodelovali so na petih turnirjih in pri tem pokazali izjemno borbena in kvalitetno igro. Gre za največji uspeh naše šole do zdaj na področju šolske košarke.

V nogometu so se na uvodnem turnirju po dveh zmagah uvrstili v četrtfinale področnega prvenstva, kjer so izgubili šele v polfinalu. Fantje so nato premagali vrstnike iz OŠ Selnica ob Dravi in osvojili končno tretje mesto.

Vsem učencem iskrene čestitke!

**Mentor košarke in nogometa Sašo Zemljič,
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj**

JEZIKOVNA ŠOLA NA KRKU 2017

V soboto, 27. 5. 2017, smo se ob 8. uri s prijatelji iz Gamlitza in Arnfelsa odpeljali proti Krku. Ustavili smo se v Postojni, kjer smo si ogledali Postojnsko jamo. Najzanimivejša je bila vožnja z vlakcem.

Pozno popoldan smo prispeli na cilj. Dnevi so potekali po točno določenem urniku. Vsak dan so bile organizirane različne dejavnosti (pouk, kohanje, izlet, potapljanje, vožnja s kanuji, vožnja z ladjico ...). Pri pouku smo bili razdeljeni v tri skupine. Vsaka se je enkrat peljala s kolesi proti Malinski.

V ponedeljek smo se vozili s kanuji, kar nas je izredno zabavalo. V torek smo se z ladjico odpeljali na otok Cres. Zasedrali smo se v kraju Beli, kjer je plaža, na kateri smo se kopali. Lahko smo se povzpeli tudi na hrib, s katerega smo imeli izjemen razgled. Isti dan popoldne smo imeli nadzorovano potapljanje. Pod vodo smo videli veliko rib, saj je bila voda zelo čista. V sredo popoldan smo odšli v mesto Krk in se okopali na blatni plaži. V četrtek dopoldne smo imeli zelo zabavno vožnjo z banano, popoldne pa ogled akvarija v Baški. Zadnji dan smo se pred dolgo potjo do doma

odpravili še na plažo.

V teh šestih dneh smo zbrali veliko novih izkušenj, novega znanja, novih prijateljev in lepih spominov. Če bi lahko, bi vse skupaj ponovili.

**Nika Gorjup, 8. a, Ajda Mulec, 8. b,
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj**

RAZSTAVE

V letošnjem šolskem letu smo v šoli in mežnariji na pobudo ravnateljice Jelke Weldt pripravili več razstav.

Prva razstava je predstavila življenje Sv. Ilije, zgodovino Šentilja in zgodovino šole v Šentilju. Pri pripravi so sodelovali OŠ Rudolfa Maistra Šentilj, župnik, gospod Igor Novak, in Društvo Antona Ravšla. Fotograf gospod Günter Simmerl je pripravil kopije vitražev za okna in fotografije.

Pred prazničnimi dnevi smo v mežnariji pripravili razstavo, v kateri smo zajeli vse praznike od Miklavža do svečnice. Del razstave pa je bil namenjen predstavitvi Rdečega križa in Karitas.

Razstava o Muri je bila nadgradnja

strokovne ekskurzije k izviri Mure. Fotografije za to razstavo so posneli učenci OŠ Rudolfa Maistra Šentilj, gospa Anita Kirbiš in gospod Günter Simmerl.

V mesecu marcu smo v šoli pripravili razstavo na temo formule 1. Fotografije je razstavljal gospod Franz Hütter, z likovnimi izdelki pa so sodelovali naši učenci. Hkrati je bila v mežnariji na ogled razstava na temo velike noči. Razstavljeni so bili izdelki vrtčevskih otrok in učencev šentiljske in ceršaške šole.

Zadnja letošnja razstava v šoli in mežnariji je bila na temo 300-letnice rojstva Marije Terezije. Fotografije so posneli Smiljan Pušenjak, Günter Simmerl, Franz Hütter, z likovnimi

izdelki so sodelovali učenci, ki so ustvarjali v okviru OPB in kulturnega dne.

Razstave so vzbudile veliko zanimanja in pohval krajanov.

**Koordinatorica razstav
Gabrijela Koležnik,
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj**

ŠPORT ŠPAS – DAN DRUŽENJA TREH GENERACIJ

V soboto, 13. 5. 2017, smo se učenci naše šole skupaj s starši, starimi starši, tetami, strici, sestrami, z brati in drugimi člani družine kot vsako leto zbrali na igrišču v Šentilju, kjer nas je po uvodnem pozdravu ravnateljice Jelke Weldt in nagovoru župana Štefana Žvaba učenka Lana Vouk razgibala in pripravila na naporno, a zanimivo sobotno dopoldne.

Zbralo se nas je največ do sedaj, rekordnih 605 udeležencev.

Zaradi neugodne vremenske napovedi, ki je botrovala odpovedi kolesarjenja ob reki Muri, smo se vsi odpravili na pohod. Pot ni bila dolga, a je bila prijetna. Ustavili smo se tudi v mežnariji, kjer smo si ogledali razstavo ob 300-letnici rojstva Marije Terezije, ki smo jo v

okviru Šport špasa tudi obeležili. Po ogledu smo pohod nadaljevali proti šoli, kjer je bil program malce drugačen kot prejšnja leta, saj smo si ogledali šolsko razstavo ob 300-letnici rojstva Marije Terezije, se slikali s silhuetama Marije Terezije in Štefana I. Lotarinškega, se preizkusili v sabljanju, jahali konja in se vozili s kočijo. Predstavili so se tudi gasilci in frizerska šola, ki je poskrbela za urejene pričeske. Prav tako smo bili deležni meritve srčnega utripa in krvnega tlaka ter merjenja sestave telesa.

Ob koncu smo razglasili najštevilčnejšo družino, družino Podbrežnik, najmlajšo udeleženko, Kajo Klampfer Okrogelnik, in najstarejšega udeleženca, Slobodana Smerduja. Za nami je še en zanimiv Šport špas, ki se je zagotovo za zmeraj vtisnil v naš spomin.

Nika Gorjup, 8. a

NOČ BRANJA

V letošnjem šolskem letu so učenci prve triade v mesecu aprilu prvič prespali v šoli, saj smo za njih pripravili noč branja. Učenci so v petek, 7. 4. 2017, ob 19. uri prišli v šolo, si z največjo vneto pripravili svoj spalni prostor kar v učilnicah, nato ustvarjali knjižne kazalke in barvali spominske kamenčke, po večerji, na kateri so se razveselili pice, pa so se prepustili medvrstniškemu branju in druženju, dokler niso utrujeni zaspali. Naslednje jutro so vestno pospravili učilnice in se pred bogatim zajtrkom preizkusili še v jogi. Z dopoldanskim branjem raznovrstnih knjig se je prva noč v šoli, polna otroškega navdušenja, ob 9. uri tudi zaključila.

Zabavno je bilo, ko smo izdelovali in brali.

Fedja Potisk, 1. a

Najbolje je bilo, ko smo spali.

Simon Kolonjak, 1. b

Najboljši mi je bil zajtrk, ker sem lahko izbral med različno hrano, od kosmičev do hrenovk.

Mateo Gunjič, 2. a

Večerja je bila izredno dobra, saj smo jedli pico. Pred spanjem so nam učiteljice brale pravljice.

Alina Malek, 2. a

Zelo me je veselilo, da sem lahko drugim otrokom brala pravljico.

Zabavno je bilo geslo za vstop v učilnico, ki so si ga morale zapomniti tudi učiteljice. Še nikoli se nisem imela tako lepo.

Zoja Velički, 3. a

Noč branja mi je bila tako všeč, da bi morala biti vsak petek.

Til Harc, 3. a

Zanimiva je bila joga, saj smo bili zelo tiho, zelo všeč so mi bile vaje in celotno sproščanje.

Tei Novakovič Gorjup, 3. a

Všeč mi je bilo, kako smo si pripravili učilnice za spanje. V lepem spominu mi je ostalo barvanje kamenčkov, a tudi šepetanje med spanjem, saj nisem mogel zaspati.

Theo Krajnc, 3. b

Eva Matejek,

OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

MAJHNO JE VELIKO

Za nami je še eno šolsko leto. Na podružnični šoli v Ceršaku smo bili delavni, ustvarjalni, uspešni, predvsem pa smo vse delali z veliko mero dobre volje in zagnanosti. Sodelovali smo s starši in krajani, predvsem pa smo se trudili, da prav vsi otroci na šoli

pokažejo vse, kar znajo. Pripravili smo različne delavnice, prireditve, razstave, odkrivali zanimivosti kraja in Slovenije, gradili na prijateljstvu ter pri tem neizmerno uživali. Seveda pa smo vsi nestrpnost čakali na počitnice, da spet napolnimo baterije za naslednje šolsko leto.

Kljub majhnosti smo veliki in delamo velike korake v našo prihodnost. Kot vsako leto pa smo spet dokazali, da se v naši majhnosti skriva nekaj velikega.

Nina Januš,

OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

NAPORNA, A USPEŠNA PEVSKA POT

Pevci mladinskega pevskega zbora letošnje šolsko leto uspešno zaključujemo s številnimi nastopi in pohvalami. Nastopi pa niso potekali le na domačih tleh, saj smo svoje magične glasove ponesli tudi čez mejo in velikokrat zapeli v sosednji Avstriji.

Že takoj septembra smo s svojim prvim nastopom na simpoziju slikarjev ob čezmejni slikarski razstavi v Ehrenhausenu z zapetimi skladbami otvorili dolgo serijo nastopov. Že teden kasneje smo čas krajšali številnim krvodajalcem na svečani predstavitvi in blagoslovu avtobusa za odvzem krvi na terenu.

Ker smo se naveličali vaj v glasbeni učilnici, smo jih za dva dni prestavili na Pohorje, v Dom Miloša Zidanška.

Novembra smo se za prireditev v spomin Rudolfu Maistru naučili njegovo pesem Kazen in jo tudi zapeli.

Naš drugi nastop v sosednji Avstriji je potekal v začetku decembra na

gradu Spielfeld na božičnem sejmu. Kot vsako leto smo tudi letos zapeli ob ledenih jaslicah v Gradcu. Teden dni pozneje smo v Župniji Maribor - Košaki izvedli tradicionalni božično-novoletni koncert naših pevskih zborov v sodelovanju s partnersko šolo iz Arnfelsa.

Kmalu po novoletnih počitnicah, ko smo se že vrnili v šolske klopi, smo sodelovali na božičnem koncertu pevskih zborov iz Šentilja v župnijski cerkvi Sv. Ilja v Šentilju, nato pa smo si privoščili dvodnevno strokovno ekskurzijo na cesarski Dunaj.

Po februarškem premoru smo na prvi pomladni dan, 21. 3. 2017, na šolski prireditvi Pozdrav pomladi zapeli in pozdravili prihajajoč letni čas. Dan za tem smo bili povabljeni, da zapojemo na Bezirksjungendsingen 2017 v Gleinstättenu v Avstriji. Nastopili smo samostojno, z zborom iz Arnfelsa in še z orkestrom.

Aprila nas je čakal še en, tokrat pomladni, koncert, ki smo ga izvedli skupaj s partnersko šolo iz Arnfelsa

na Novi srednji šoli Arnfels. Na koncertu smo zapeli 12 skladb v treh jeziki. Dva tedna kasneje pa nas je čakal eden najpomembnejših nastopov v letu, nastop na območni reviji pevskih zborov, ki je letos potekala v Šentilju. Zaradi odličnega nastopa nas je strokovna spremljevalka predlagala za nastop na regionalni ravni.

Revija pa ni bil zadnji nastop. Zadnji šolski dan smo zapeli na proslavi ob dnevu državnosti. Nato smo se tudi pevci odpravili na zaslužene počitnice.

**Naja Ariana Cehtl in Nika Gorjup, 8. a,
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj**

MLADI VRTNARJI NA ŠOLI V CERŠAKU

Že tretje leto zapored je na naši šoli veliko zanimanje za vrtnarjenje. Učenci sejejo, sadijo, opazujejo spremembe v rasti, okopavajo in čistijo gredice. Ker so njihovi prstki zelo spretni in marljivi, se to obrestuje na koncu šolskega leta, saj večino pridelka, ki zraste na teh gredicah, tudi pripravijo in pojedjo.

**Mentorica Vera Lorber,
OŠ Rudolfa Maistra
Šentilj**

IZ ŠOLSKEGA RAZREDA V POSLOVNI RAZRED

V kraju Veghel na Nizozemskem je od 29. 3. do 31. 3. 2017 v okviru programa Erasmus+ potekalo strokovno srečanje na temo projekta SC2BC (From School Class to Business Class – Iz šolskega razreda v poslovni razred).

Srečanja so se udeležili predstavniki z Nizozemske (Fioreti College, Anmelin in Reflexion), Islandije (Center Starfsendurhæfing Norðurlands), iz Bolgarije (ECQ), Italije (Centro Villa Montesca) in Slovenije (Zavod Prava poteza). Glavni koordinator je bil gospod Joost Thissen, koordinatorica za Slovenijo pa gospa Tanja Kocjan Stjepanovič.

Slovenijo sta zastopali OŠ Rudolfa Maistra Šentilj in Srednja šola za oblikovanje Maribor. OŠ Rudolfa Maistra Šentilj sem zastopala sama, saj pod mojim vodstvom že dve leti

sodelujemo v projektu podjetništva. Iz Srednje šole za oblikovanje Maribor so se srečanja udeležili dijaki: Jure Zorman, dijak programa medijski tehnik; Atena Bošnjak, dijakinja programa tehnik oblikovanja, modul grafično oblikovanje; Julija Koželj, dijakinja programa tehnik oblikovanja, modul modno oblikovanje; Valeria Natja Umek, dijakinja programa tehnik oblikovanja, modul oblikovanje uporabnih predmetov, in Rene Vršič, dijak programa frizer. Spremljevalci so bili: Boštjan Petučnik, učitelj strokovnih predmetov trženja, kakovosti in ekonomije v vseh treh programih; Bojana Galič, učiteljica

prakse v programu frizer, in Dejan Paska, učitelj strokovnih predmetov v programu medijski tehnik in koordinator projekta za to šolo.

Cilji projekta so zgodnje spoznavanje podjetnosti in preizkušanje prednosti ter slabosti sveta podjetništva v lastnih projektih. Spodbujanje učencev in dijakov, da odkrivajo pot od ideje do njene realizacije. Oblikovanje poslovne ideje poteka ob pomoči sodobnih, praktično orientiranih gradiv, učiteljev in mentorjev z izkušnjami iz podjetništva. Učenci in dijaki s svojo domišljijo ustvarijo svoje lastno podjetje in spoznajo, kaj je treba narediti, da bo podjetje uspešno. Eden pomembnejših ciljev je tudi ta, da ustvarjajo izdelek po lastnih idejah (analize, ankete, tlorise, oglase, spletne strani, logotipe, videoposnetke ...), se učijo delati v timu, izražati in sprejemati mnenje ter narediti prve korake do samostojnega podjetništva.

Vsako leto nam prinese nove izzive in nove poslovne poti. S programi podjetništva v osnovnih in srednjih šolah spodbujamo učence za poklicno izobraževanje, dijake pa za samostojno podjetništvo. Sama spodbuda pa je premalo, zato jih moramo na tem področju izobraziti in jim podjetništvo približati.

Šentilj Jelka Weldt,
ravnateljica OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

UMETNOST VZGOJE ODGOVORNIH, SAMOSTOJNIH IN ZDRAVIH OTROK

Andrej Pešec

Vsak se navadno trudi najboljše, kar zna. Razumevanje in posodabljanje znanja o tem, kako ravnati z otroki v različnih starostnih obdobjih, pa nam lahko kvaliteto življenja ponese na bistveno višji nivo. V vzgoji in pri delu z mladimi je treba poleg dejstva, da je lasten zgled edina zares učinkovita metoda vzgoje, vedeti še marsikaj, kar otrokom lahko pomaga dozoreti v čudovite posameznike. Najbolj trpimo, ko trpijo naši otroci; kje pa so naše največje rezerve?

Otrok že v maternici ve in čuti, ali je dobrodošel na tem svetu ali ne, kar se kasneje jasno odraža v njegovem zdravju, delovanju in razmišljanju, tako se je treba zavedati, da vse, kar doživlja in zaužije mati, vpliva na psihofizično zdravje otroka. Če je prestrašena, izkoriščana ali osamljena, bo telo otroka šibko. Tak otrok ima navadno težave s samopodobo in samozavestjo. Če pa je mirna, srečna in zadovoljna, bo to prav gotovo vidno tudi na otroku. **Pameten možki, ki ve, kako pomembno za srečo in zdravje zveze in otrok je, da je ženska mirna in zadovoljna, bo za družino poskrbel v vseh pogledih in**

ne bo dopuščal tega, da bo ona zgolj zaradi denarja delala v okolju, ki ji nikakor ne ustreza, če seveda sama ne želi drugače. Samo v tem primeru lahko računa na to, da bo ženska sposobna dati svoj neprecenljivi doprinos v odnosih in vzgoji.

Prvih pet let je ključnih, da je z otrokom ves čas nekdo z velikim srcem, ki mu lahko posveča vso svojo pozornost. Daleč najbolje je, če je to mati. Odločilno za zdravo dozorevanje je, da sta tako mati kot otrok v prvih nekaj letih absolutno preskrbljena z vsem, kar potrebujeta.

Otrok bo navadno v takšni zavesti, v kakršni je mati. Zato je zelo pomembno, da je ambient doma (ali v vrtcu) kar se da prijeten in miren, saj mali otrok ne absorbira besed, ampak čustva iz okolice. V odnosu do otroka je mnogo pomembnejši od besed ton in motiv, s katerim se mu obračamo.

Starša se nikdar ne smeta prepirati v pričo otroka, posebej, ko je majhen. Otrok mora čutiti absolutno varnost, največ, kar pa lahko starša storita za otroke, je, da se imata rada. Zelo pomembno je tudi, da razumeta in uvidita resnične potrebe otroka. Starši pogosto 'tlačijo' hrano v dojenčkova usta, ne glede na to, ali takrat otrok potrebuje hrano ali pa morda le mir, spanec ali objem. Ko ti dojenčki odrastejo, se nato ob vsaki težavi, s katero se srečajo, postavijo pred odprt hladilnik in si govorijo: »Ne vem, kaj bi sploh rad(a).«

Prvih nekaj let otroka tudi ne smemo neprimerno sankcionirati, saj njegov razum še spi in ne more razumeti sankcij ter razlike med tem, kdaj je napačno dejanje in kdaj je slab on(a). V tem času otrok potrebuje le ljubeznivost, naklonjenost in pozornost staršev, saj se takrat razvija njegova čustvena inteligenca. Če ga že tedaj strogo kaznujemo, obstaja velika verjetnost, da bo imel

otrok ogromno strahu in zelo nizko samopodobo, če pa bo rasel ob ljubeči mami in odgovornem očetu, bo odrasel v krasnega posameznika. Samo pomislite, v kakšno izjemno osebnost je zrasel recimo Buda, ki je bil prvih nekaj let zaščiten pred negativnimi vplivi iz okolja. Nikakor ne trdim, da je treba otroka vzgajati v iluziji, seveda ne. Treba pa je vedeti, kako delujeta psihologija in um otroka v različnih starostnih obdobjih.

Z otrokom je v treba prvih pet let ravnati zelo ljubeznivo – kot s princem, naslednjih deset let ga vzgajate strogo, po 14. oz. 15. letu pa z otrokom iz klasičnega odnosa starš – otrok nujno preidite v spoštljiv prijateljski odnos, kjer pa se vseeno vedno ve, kdo je oče/mati in kdo sin/hči. Zelo pomembno. Po teh letih otrok nikar ne skušajte po svoje usmerjati, saj si boste s tem uničili odnose.

V takšni luči, kot bomo videli otroke, in tako, kot se bomo do njih vedli, takšni bodo postali. Otrok se navadno vidi v takšni luči, kot ga vidijo njegovi starši. **Otroke vzgajajte, kot da so vam jih v začasno varstvo oddali daljni sorodniki.** Tako boste zanje skrbeli še bolj ljubeče, tolerantno in odgovorno, brez iluzije o absolutni avtoriteti in lastništvu nad njimi. **Otrokom nikdar ne pogojujte ljubezni, vedno pa jim jo izražajte na pravičen način.**

Najbolje je, da prvih pet let življenja tako z majhnimi dekletki kot s fanti ogromno časa preživi mati, ko pa je fant star 5 let, z njim naj postopno vse več časa preživi oče, mati pa s hčerko. Mati se naj rahlo umakne nazaj v odnosu s sinom, saj bo v primeru, če ne prekine nezdrave močne navezanosti, fant postal sicer dobrosrčen, a šibek in neodločen, kasneje pa bo iskal dekle, ki mu bo bolj mati in ne žena. Obstaja nevarnost, da ne bo sposoben skrbeti zanjo, ker bo želel predvsem, da ona skrbi zanj. Kadar otroka vzgoji ljubezniva in sočutna mati, kasneje na ženske ne gleda kot na objekte za izkoriščanje. Podobno je z očetom in s hčerko.

Dejanje

Goethe je zapisal: »Ravnaj z ljudmi, kot da so, kar bi lahko bili – tako bodo to lažje postali.« V ravnanju z otroki se zavedajte, da bodo to nekoč odrasle osebe in jih primerno pripravite na življenje.

Starši so dolžni otroka naučiti zdrave komunikacije in izražanja, to pa se otrok najlažje nauči tako, da starša odpirata srce in um en drugemu. Otroci navadno oponašajo mamino vedenje do očeta. Razen v izobraževalne namene ne smeta starša nikdar kritizirati drugih, saj bodo v tem primeru otroci nemotivirani. Z lastnim zgledom morajo v otroku vzbuditi sposobnost v vsem in vseh videti le najboljše. Ena od ključnih lastnosti otrok je globoko spoštovanje vseh, še posebej starejših.

V delu z družinami in šolami pogosto naletim na tendenco po prelaganju odgovornosti, ki se je radi izogibajo tako starši kot učitelji. Da pa se temu izognemo, se je dobro zavedati nečesa: **za vzgojo otrok so 100 % odgovorni starš, 100 % učitelji in 100 % vsak, ki na kakršenkoli način sodeluje pri vzgoji, otroci pa sami postanejo odgovorni šele nekje po 14. letu.** Vsak odrasel človek odgovarja za vse, kar naredi, in tudi za to, česar ne naredi. Kazanje s prstom in prelaganje odgovornosti na druge je znak velike nezrelosti in slab

zgled mladim. Odgovorna vzgoja, pri kateri otroke vzgajajo kvalificirani učitelji in ljubeči starši, mora postati ena glavnih družbenih prioritet.

Vzgoja reda in discipline ter sankcioniranje se začne šele po 5. letu, otroka pa naj primerno, iz ljubezni in nikoli iz jeze, sankcionira oče in ne mati. Moški smo v teh časih pri vzgoji pogosto preveč mehki, ženske pa so nagnjene k temu, da so preveč stroge. Oče (ali učitelj) mora biti posebej med 5. in 15. letom do otrok ljubeč, strog, a ne grob, mati pa nežna in ljubezniva. Oba morata vedno učiti enako, sicer bo otrok zmeden, sčasoma pa bo pogosto sprl starša, ker bo enkrat stopil na stran enega, drugič pa na stran drugega; tako nastane domači ljubezenski trikotnik. Če starša nimata enakih standardov vzgoje, bo otrok odrasel v oportunistu.

Ko in če je to treba, mora – iz ljubezni in nikoli jeze – sankcionirati oče in ne mati, sicer otrok težko razvije zdrava čustva in samozavest. Glede sankcioniranja v vzgoji otrok obstaja pravilo: pokaži palico, a je nikdar ne uporabi.

Kadar fanta vzgoji ljubezniva in mila mati, kasneje na ženske ne gleda kot na objekte za izkoriščanje; enako velja za dekleta, ki so rasla ob

zglede očetu. Odnos z mamo se odraža na odnosu do vseh ostalih žensk, odnos z očetom pa na odnosu do avtoritet in vseh ostalih moških. Močno disfunkcionalna, a duhovno siromašna družina, ki je lahko materialno zelo premožna, lahko vodi tudi v to, da otrok do katerega od staršev goji tako hude zamere, da je lahko (poleg drugih dejavnikov) to povod za hude depresije, odvisnosti in tudi homoseksualnost.

Starši majhnim otrokom ne smejo kazati svojega obupa ali nemoči in razen v izobraževalne namene nikdar kritizirati drugih, saj bodo v tem primeru otroci nemotivirani, spremljal pa jih bo občutek žrtve, tako ne bodo mogli razviti svojega potenciala. Z lastnim zgledom morajo v otroku vzbuditi odgovornost, navdih in sposobnost v vsem in vseh videti le najboljše. V pričo otrok ne bi smeli nikdar kritizirati učiteljev, saj se v tem primeru otroci od učiteljev ne bodo mogli učiti, učitelji pa otrokom ne bi smeli govoriti slabo o starših.

Odgovornost je najlepše darilo samemu sebi.

Če želite, da bodo vaši otroci delavni in kreativni, je treba za to poskrbeti tako, da doma ustvarite ambasado učenja in razvoja, sicer otrok ne bo imel želje in motivacije za to. Če sami redno posedamo po kavarnah, pred televizijo in/ali živimo na račun države ali drugih, ne moremo pričakovati, da bodo otroci znali in želeli živeti drugače.

Več kot polovica sodobnih otrok ni bilo spočetih kot plod spolnosti, katere cilj je spočetje, kar je žalosten povod za to, da se z otroki danes dela vse bolj neodgovorno. Številnim staršem predstavljajo breme, kar se vidi na samopodobi otrok. Zelo pomembno je tudi, v kakšni zavesti starša spočneta otroka, saj stara modrost uči, da je zavest otroka zelo podobna zavesti staršev v času spočetja.

Pravi izziv je vzgajati otroke v času sodobne tehnologije in materializma. Otrokom ničesar ne prepovedujte (televizija, računalnik ...), saj bo slej ko prej tako ali drugače prišel do njih.

Raje kot to jih vse naučite smiselno uporabljati in/ali jim ponudite boljšo alternativo. Vsaka stvar se da odlično uporabiti ali pa zlorabiti. Pred leti je kenijski atlet postal celo zmagovalec svetovnega prvenstva, veččin meta (in celo lastne izdelave) kopja pa se je naučil preko youtube. Računalnik se da odlično uporabiti, le znajti se je treba in opazovati, kaj resnično veseli otroka ter tako združiti prijetno s koristnim.

Spomnim se, kako so mi starši med filmi pogosto z rokami prekrivali oči, da bi me zaščitili pred negativnimi impresijami. Nikakor pa malim otrokom ne dovolite, da gledajo neumnosti, saj vse, kar vidijo ali slišijo tako ali drugače vpliva na njihovo zavest.

Starši, vzgojitelji in učitelji otrok ne bi smeli kategorizirati na dobre in slabe ali obetavne in brezupne, saj tako diskreditirajo sami sebe. Otrok nikdar ne primerjajte z drugimi otroki. Spomnim se, kako so me starši dobronamerno primerjali z izjemnimi sošolci (danes je doktor matematike ...), meni pa ta veda nikdar ni bila zares blizu. Razumeti je treba, da ima vsak močne in šibke točke, nihče pa ni genij v vsem. Ko sem pri delu na eni izmed šol s posebnim programom opazil, kako čudovit izdelek pri tehničnem risanju na računalniku je napravil fant, ki to

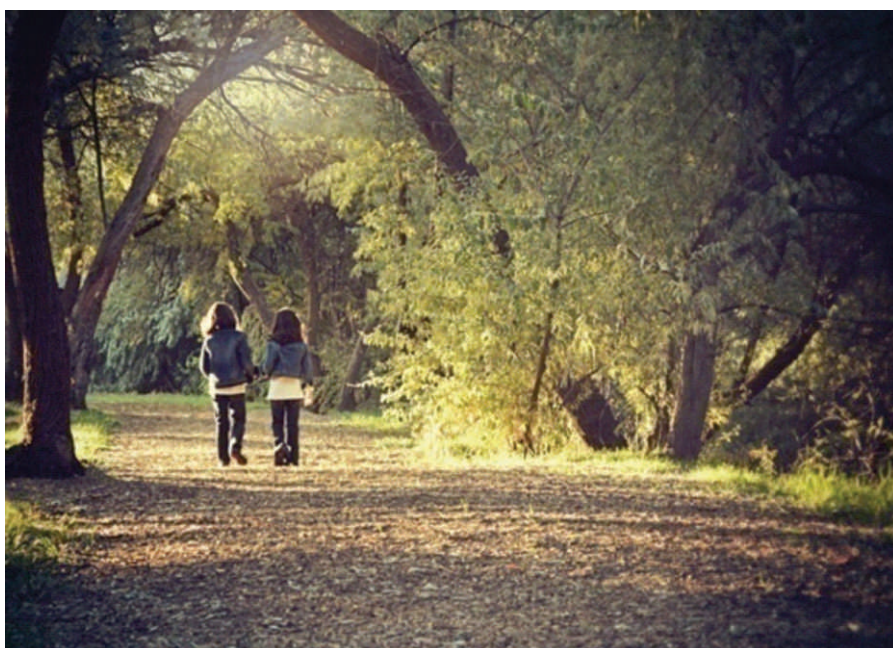
šolo obiskuje, sem dojel, da bi bil v primeru, da bi bila sposobnost tehničnega risanja eden od glavnih kriterijev za to, kdo obiskuje prilagojeni program in kdo v njem uči, jaz učenec, ta fant pa moj učitelj.

Življenje vsakemu preverjeno omogoči, da dela to, kar res rad dela, če je pripravljen plačati ceno za to s tem, da si za to iskreno in vztrajno prizadeva ter deluje za absolutno dobrobit vseh in ne le zase.

Kjer že imamo dve roki, tretja ne bo zrasla. Zelo pomembno za otroka je, da išče in najde to, kar ga zares veseli. Študij in delo na področju, ki te zares veseli, je eno najboljših preventiv proti odvisnostim in nezadovoljstvu. Vsak od nas potrebuje srečo in užitek, v službah pa preživimo skoraj tretjino življenja. Če sreče nismo deležni skozi delo in izražanje, bomo to potrebo skušali zadovoljiti na nezdrave in nesmiselne načine.

Ena od dilem, ki najpogosteje skrbi in muči otroke, je: »Kaj naj naredim z ambicijami svojih staršev, ko pa me moje želje vlečejo v povsem drugo smer?«

»Nekateri starši pričakujejo srečo s strani njihovih otrok in ves svoj trud vložijo v skrb zanje v pričakovanju,

da bodo otroci v prihodnosti odplačali ta dolg. Nekateri otroci tako ostanejo pri svojih mamah vse življenje, nekateri otroci pa so se odločili, da bodo živeli svoja življenja, tako so bili označeni za sebične in nevhvaležne. Številni moški in ženske so preživeli vse življenje s svojimi mamami kot edinim lastnim virom sreče, to pa ni zdrav scenarij, saj je naloga vsakega otroka povrniti staršem tako, da postane srečna oseba s srečno družino in otroki. Otroci niso dani staršem kot njihov vir sreče; otroci so priložnost učenja nesebičnosti.« Julia Gonaway

V otroku iščite znanje in talente ter mu jih pomagajte razviti, pri tem pa mu pomagajte razviti čudovit značaj, ki je okras vsakega človeka. Nikar ga ne usmerjajte v smer, v katero ne želi iti.

Študij in delo na področju, ki te zares veseli, je eno najboljših preventiv proti odvisnostim in nezadovoljstvu. Vsak od nas potrebuje srečo in užitek, v službah pa preživimo skoraj tretjino življenja. Če sreče nismo deležni skozi delo in izražanje, bomo to potrebo skušali zadovoljiti na nezdrave in nesmiselne načine. Odkar imam jasne, smiselne cilje v življenju in delam to, v čemer zares uživam, ni več nobene potrebe po alkoholu, kajenju, igrah na srečo in marihuani, ki so danes vir zadovoljstva toliko mladim.

Otrok nikar ne usmerjajte v določene poklice zgolj zaradi višine plače ali potreb na trgu. Zaupajte jim in jim stojte ob strani na poti, po kateri želijo hoditi, sami pa poskrbite za to, da odrastejo v delovne, odgovorne in poštene ljudi.

Takšni ljudje so dobrodošli povsod, še posebej, če hkrati razvijajo strokovne sposobnosti, ki jim lahko pomagajo postati mojster svojega področja. Ne glede na to, kako temu rečete, življenje (vesolje, Bog) vsakemu preverjeno omogoči, da dela to, kar res rad dela, če je pripravljen plačati ceno za to s tem, da si za to iskreno in vztrajno prizadeva ter deluje za absolutno dobrobit vseh in ne le zase.

Dobro je, da otroci vedo nekaj o vsem in vse o nečem, z ljubeznijo pa lahko raziskujejo le nekaj, kar jim je naravno blizu. V šolah se naučimo veliko koristnega, glavni fokus vzgoje pa ne sme biti več toliko pridobivanje pogosto dokaj nepraktičnega informativnega znanja, ampak predvsem odkrivanje inklinacij, razvoj značaja in življenjskih veščin (odnosi, komunikacija), delovnih navad, življenjske modrosti in ljubezni do vseh ter vsega. Ne zapirajte otrok v epruveto, dovolite jim, da se sami učijo tudi na svojih napakah in tako okrepijo krila, ki morajo biti močna, če želi mala gosenica kmalu postati krasen metulj.

Sam sem bil pred leti kar jezen na starše, ker so mi (želeč dobro) skoraj vedno dali vse, kar sem si želel, na račun tega pa nisem bil dovolj dobro pripravljen na resnično življenje, saj sem bil navajen dobiti veliko za malo dela. Vemo, da služba in partner zahtevata veliko truda, vztrajnosti in potrpežljivosti, tako je posebej fante treba vzgajati v duhu odrekanja, najbolje je, če gredo čim prej na svoje, dekleta pa najbolje zorijo, ko so glede vsega preskrbljena. Danes se dogaja obratno: dekleta so kmalu samostojna, fantje pa še pri 25 odraščajo na maminem krilu.

Pretirano razvajanje otrok velja za eno od sodobnih oblik zlorabe otrok.

Starši, ki otroka razvajajo, namesto da bi ga poučili in mu okrepili krila ter ga pripravili na življenje, bolj kot otroka dejansko ljubijo svoje »uživanje«, saj prava ljubezen in vzgoja zahtevata veliko lastnega odrekanja, discipline in potrpljenja. Tisti otroci, ki jim v mladih letih družina in/ali šola ne predata tega razumevanja, zelo težko usvojijo lekcijo, da ima vse na tem svetu svojo ceno in da nikdar ne moreš imeti vsega.

Najbolje je, da med 12. in 15. letom nimajo preveč časa za relaksacijo in da so še posebej, ko gredo skozi revolucionarno obdobje upora in hormonskih sprememb, zaposleni z nečim koristnim ter s tem, kar radi delajo, naj bo to umetnost, šport ali

delo. Dekleta vzgajamo v »dame«, fante pa v »gentleman«. Fant se navadno najbolje razvija, ko se čim prej nauči skrbeti zase in za druge, dekleta pa najlaže dozori, če ima vedno vse, kar potrebuje. Ne vsega, česar si želi, ampak vse, kar potrebuje. Še posebej v času pubertete je najbolje, da dekleta več časa preživijo z žensko (dekliško) družbo, fant pa z moško (fantovsko).

Nedavno me je poklicala gospa, učiteljica s Primorske, in rekla takole: »Kaj naj naredim s sinom? Noče delati, nima punce ...« Najprej sem jo vprašal, koliko pa je ta vaš sin star. Odgovorila je: »36 let ...« Vzgoja po 14. letu je zamujena, saj tedaj ego mladostnika sebe smatra za samostojno, odraslo osebo, mi pa smo mu/ji dolžni to omogočiti, tako da otroke do takrat dobro pripravimo na življenje.

Poskus spreminjanja karakterja odrasle osebe na silo je enak zaletavanju z glavo v zid v upanju, da ga bomo razbili, navadno pa se zgodi obratno; poškodujemo si glavo, zid pa ostane takšen, kakršen je. Če otrok potem, ko odraste, ravna zelo nerazumno, je odnos najbolje prilagoditi tako, da se rahlo oddaljimo od njega/nje in spoštujemo njegovo odločitev. **Tisti, ki jih v mladih letih družina in/ali šola ne pripravita do vloge odrekanja in discipline, zelo težko usvojijo lekcijo, da ima vse na tem svetu svojo ceno in da nikdar ne moreš imeti vsega.**

Otroke je treba poučiti tudi, da se njihova telesa nenehno spreminjajo. Nujno jih je na primeren način seznaniti s spremembami na njihovem telesu, ki so še posebej intenzivne ob prihodu v puberteto, in pripraviti nanje. V času, ko se prebujajo hormoni in spolna želja posameznika, jih je treba učiti kontrole čutov in razumevanje znanosti družinskih odnosov.

Od otrok ne morete pričakovati nečesa, česar ne počnete tudi sami. Če otroku rečeš, da boš nekaj naredil, moraš to zagotovo storiti, če pa od otroka nekaj zahtevaš, moraš to

zahtevati tudi od sebe.

Sam sem imel kljub temu da me zanimajo znanja z različnih področij velike težave pri motivaciji za učenje, saj nisem videl smisla slediti poti, v katero nas usmerja sodobna mentaliteta, kjer niso srečni niti izobraženi niti manj izobraženi, tako se v takem okolju inteligentnemu otroku učenje zdi nesmiselno.

Življenje brez smisla in višjega cilja ne zadovolji nikogar in otroke pogosto vodi v slabe navade in odvisnosti. Odkar imam v življenju jasne cilje in delam to, v čemer zares uživam, ni več nobene potrebe po alkoholu, kajenju, igranju na srečo in marihuani, ki so danes vir zadovoljstva toliko mladim. Nič ni pretežno, ko življenje dobi smisel, poiskati pa ga moramo sami.

Učenje najbolj onemogočajo neurejeni odnosi, nered in neznosne razmere v družini. Če želite, da bodo vaši otroci delavni in kreativni, je treba za to poskrbeti tako, da doma ustvarite ambasado učenja in razvoja, sicer otrok ne bo imel želje in motivacije za to. Če sami redno posedamo po kavarnah, pred televizijo in/ali živimo na račun države ali drugih, ne moremo pričakovati, da bodo otroci znali in želeli živeti drugače. **Otroci bodo počeli to, kar počnejo pomembni ljudje v njihovem življenju. Če pa sami ne boste iskreno srečni in zadovoljni, je iluzija pričakovati, da vam bodo otroci sledili, saj vsi iščemo srečo, le metode imamo različne.**

Če otrok in mladih ne bomo z lastnim zgledom poučili, da usvajajo zdrave navade, živijo pošteno in dostojanstveno ter postanejo aktivni 'dobronamerniki' vseh, bodo postali oportunisti, ki vedno gledajo na lastno korist, nam pa bo ostal izgovor, da je vsaka naslednja generacija slabša. Ne skrbite toliko, če vas otrok ne posluša, saj vas prav gotovo gleda in opazuje. Otroci, ki zrastejo v družinah z nizkim družinskim in visokim socialnim egom – z zavedanjem o dobrobiti sodelovanja in nesebičnosti, navadno postanejo zgledne osebe s krasnim

karakterjem. Učite jih dajati in deliti, otrokom pa ne dajajte denarja. Če damo otroku denar, se to zdi nekako takole: Ne poznam te dovolj dobro, da bi dejansko vedel(a), kaj potrebuješ. Kot nagrado za zgledno ravnanje otrokom raje izrazite spoštovanje, saj to obožujejo. Takšni otroci mnogo prej dozoriyo.

Ko sem delal v enem od mladinskih centrov, sem bil navdušen, ko sem eno od najmlajših gostij centra, šestletno Zojo, vprašal, kaj si želi postati, ko bo velika. Odgovorila je: »Jaz bom dobra vila.« Presenečen in navdušen sem ji odgovoril, naj ne čaka, da bo velika, ampak naj kar začne.

Če imate zares radi svoje otroke, jim nihar ne dovolite prosto gledati televizije in jim sami skrbno izbirajte vsebine, ki jim bodo izpostavljeni.

Neprecenljive modrosti in skrivnosti iz pravljic so nadomestile ničvredne nasilne risanke, ki otrokom perejo možgane in iz njih delajo okrutne ter nasilne oportuniste. Kje so danes pravljice in risanke, kot so Mavgli, Kekec, Čudežni medvedki, Zgodbe iz Narnije, Nasrudin, Akbar Birbal ...? Če želite imeti inteligentne otroke, jim berite pravljice, modrosti in zgodbe o junakih in svetnikih.

Otroke pohvalite za trud in ne za ocene. Otroci, ki so vzgajani s poudarkom trudu in vztrajnih prizadevanjih, so bolj kreativni in

proaktivni ter ironično dosegajo bistveno višje cilje kot otroci, ki so vzgajani s fokusom na doseganju rezultatov in ocen. Naša naloga je vedno delovati najbolje, kar znamo, rezultati pa niso nikdar odvisni samo od nas, zato s tovrstno primerno spodbudo otroke zaščitimo pred nezdravim perfekcionizmom in neizogibnimi razočaranji, saj rezultati našega dela pogosto niso vidni takoj.

Vsi iščemo srečo, daleč najbolj pa trpimo, ko trpijo naši otroci. Nikoli ne bom pozabil, kako težko je bilo pred leti moji mami, ko sem imel ob začetku srednje šole izjemno hude težave z zdravjem. Zdravstveno stanje otroka je v ogromni meri odvisno od psihičnega stanja v družini, redki pa se zavedajo dejstva, da je to, kar je hrana za nekoga, lahko strup za nekoga drugega, kljub temu da morda velja za splošno zdravo hrano.

Pred leti sem bil na pregledu pri enem od zdravnikov ajurvedske medicine. Šokiran sem bil, ko sem videl, kako me je prebral in vedel praktično vse o meni, ne glede na to, da me sploh ni poznal niti ni imel nobenih mojih zdravstvenih kartotek. Preprosto pogledal je telo in rekel: »Tvoje telo je le odraz tvojega uma. Na podlagi telesa lahko zelo natančno vidim, kako razmišljaš in skozi kaj si šel v različnih obdobjih življenja.«

Otrok in narava

Vsako telo je različno, tako mora biti tudi prehrana nujno prilagojena potrebam vsakega posameznika. Starodavna modrost, vse več zdravnikov (dr. V. O. Ruzov, Dr. O. G. Torsunov, dr. M. Židanik, dr. T. C. Campbell, dr. N. Barnard ...) in tudi sam priporočam uživanje čim več ekološkega sadja, zelenjave in žitaric ter čim manj (najbolje nič) mesnih izdelkov, rib in jajc.

Starši so otroke dolžni naučiti tudi skrbi za zunanjo in notranjo čistočo. Na enem izmed predavanj sem otroke vprašal, kdaj so se navajeni tuširati, dobil pa sem tak odgovor: »Ob tooorkih ... in hmmm ... ob sobotah.«

Starši so dolžni sprejemati negativne emocije otrok in jim nuditi čustveno podporo, očetu in mami, ki pa nenehno odprto govorita o problemih, težavah in skrbah, se otroci ne bodo zaupali in odprli, če sta ravno končala s ponovnim izražanjem svoje žalosti, obupa, strahu in razočaranja. Ne obsojajte in kaznujte otrok (staršev in partnerjev) za dobronamerne napake; napak ne delajo, ker so zlobni, ampak ker vsi delamo napake. Naučite se poslušati empatično in brez obsojanja. Reagirajte šele, ko se vaša čustva umirijo, in bodite strogi do sebe (ne preveč) in tolerantni do drugih. Po zakonu narave (usode, karme) nam otroci po tem, ko pridejo v puberteto, z enako mero vrnejo vse, kar smo jim mi predali do tedaj. Če se starša ne razumeta in družina ne razvija nesebičnosti, otrok po prihodu v puberteto ne bo zdržal doma in ne bo izpolnjeval dolžnosti sina ali hčere. Ko »otrok« dopolni 14, 15 let, iz klasičnega odnosa starš-otrok preidemo v spoštljiv prijateljski

odnos. To je ključno za ohranitev medsebojnega spoštovanja in zaupanja enih in drugih. Tega dejstva se morajo zavedati tudi učitelji v šolah, saj avtoritarna vzgoja in predaja znanja po tej starosti ni smiselna. Vsi se spomnimo, kako radi smo imeli učitelje, ki so k nam znali pristopati na profesionalen, a prijateljski, spoštljiv in pogosto šaljiv način. Če ne naredimo tega koraka, nam otroci ne bodo mogli več zaupati in bodo srce ter um odpirali ljudem, katerih podpora in nasveti pa utegnejo biti sumljive kvalitete in porekla.

Danes številne mame otroka vzgajajo same z zelo ali povsem odsotnimi očeti. **Vsak otrok potrebuje žensko in moško energijo, obeh pa ne more dobiti od ene osebe.** Mati sama fanta ne more poučiti, kako postati moški, saj mu kljub iskreni želji ne more dati pravega zgleda moškosti. Številne samske ženske brez tega zavedanja v dobri veri in z ogromno truda vzgajajo dobrosrčne, a šibke sinove, ki nato ne znajo optimalno poskrbeti za svoje otroke in ženo. Samohranilka naj otroka čim prej seznanj z nekom, ki bo otroku z zgledom predal lastnosti in veščine, ki ga želi naučiti. Če je mati samska, je njena dolžnost, da poišče zglednega moškega, ki bo otroku vzor. To je lahko dedek, družinski prijatelj, učitelj, trener, menih ali duhovni učitelj, mati pa mora temu moškemu izražati veliko spoštovanje in nikdar izpodbijati ali izzivati njegove avtoritete. S tem otroku omogoči, da se lahko uči od njega. Tudi dekleta, ki morda raste brez očeta, nujno potrebuje dober moški zgled, saj se v nasprotnem primeru navadno zgodi, da zaradi

podzavestne jeze, zamer in nezaupanja mame do moža in moških tudi sama odraste enaka, saj ne zna drugače.

Sodobne mame s sinom mnogo predolgo vzdržujejo klasičen odnos mati/sin, kar sinu onemogoča postati zares odgovorna in samostojna oseba, kar opazijo tako nasprotni spol kot delodajalci. Navadno tak fant težko zbere voljo in odločnost, da dela samostojne korake, saj ga njena psihična energija spremlja povsod. Ne smemo pozabiti, da imajo ženske zaradi bistveno intenzivnejših čustev mnogo močnejši vpliv na okolico kot moški. Vsak otrok, ki hodi v šolo, naj vsaj dvakrat tedensko obiše kraj, kjer lahko dobi znanje in inspiracijo, kako živeti. Vsak dan naj vsaj deset minut govori o življenjsko pomembnih temah, zelo pomembno pa je, da ima družbo in vzor, ki ga navdihuje. Najbolje je, da ima družbo uspešnih, modrih in svetih ljudi. S kom se družiš, takšen si.

Naloga staršev ni, da otroku zagotovijo, da bo bogat, slaven in da bo imel udobno stanovanje. Ena glavnih nalog staršev in učiteljev je, da otrokom omogočijo vse potrebno in jih s svojim zgledom vzgojijo v nesebične, delavne in spoštljive posameznike, ki se zavedajo naravnih, univerzalnih in božjih zakonov ter dejstva, da se je za vse v življenju treba pošteno truditi. Če ste otroku pomagali do tega, ste opravili svojo dolžnost, vse ostalo pa pride ob svojem času, samo po sebi ...

**Andrej Pešec, univ. dipl. pol.,
Znanje za življenje**

OBČINA INFO

URADNE URE

PONEDELJEK: 8.00-12.00 in
13.00-15.30
TOREK: ni uradnih ur
SREDA: 8.00-12.00 in 13.00-16.30
ČETRTEK: ni uradnih ur
PETEK: 8.00-12.00

GLAVNA PISARNA

Maistrova ulica 2
2212 Šentilj v Slovenskih goricah
Tel: +386 2 65 06 200
Fax: +386 2 65 06 210
E-pošta: obcina@sentilj.si

KONTAKT ZA ŽUPANA,

PODŽUPANA

Ines Jurić
Tel: +386 2 65 06 221
Mob: +386 41 634 305
E-pošta: ines.iuric@sentilj.si
E-pošta: stefan.zvab@sentilj.si
E-pošta: vlado.maher@sentilj.si

KONTAKT OBČINSKE UPRAVE

DIREKTORICA OBČINSKE UPRAVE
Bogdana Pribevski
Tel: 02 650 62 04
E-pošta: bogdana.pribevski@sentilj.si

TAJNIŠTVO ŽUPANA

Ines Jurić
Tel: 02 650 62 21
E-pošta: ines.juric@sentilj.si

SPREJEMNA PISARNA

Vera Drajzibner
Tel: 02 650 62 08
E-pošta: vera.drajzibner@sentilj.si

Tina Cehner

Tel: 02 650 62 08
E-pošta: tina.cehner@sentilj.si

PRAVNE ZADEVE

Jasna Pleteršek
Tel: 02 650 62 13
E-pošta: jasna.pletersek@sentilj.si

GOSPODARSTVO, DRUŽBENE

DEJAVNOSTI, KMETIJSTVO,

FINANCE IN PRORAČUN

Petra Pucko
Tel: 02 650 62 11
E-pošta: petra.pucko@sentilj.si

DRUŽBENE DEJAVNOSTI, TURIZEM

IN GOSTINSTVO

Nataša Vouk
Tel: 02 650 62 09
E-pošta: natasa.vouk@sentilj.si

RAČUNOVODSTVO

Tina Repina
Tel: 02 650 62 12
E-pošta: tina.repina@sentilj.si

OKOLJE IN PROSTOR, KOMUNALA

Nives Erznožnik
Tel: 02 650 62 20
E-pošta: nives.ernoznik@sentilj.si

Miroslav Anžel

Tel: 02 650 62 22
E-pošta: miroslav.anzel@sentilj.si

OKOLJE IN PROSTOR, KOMUNALA,

POSLOVNI PROSTORI

Vojko Titan
Tel: 02 650 62 18
E-pošta: vojko.titan@sentilj.si

Dostopno:

<http://www.sentilj.si/obcina-osnovni-podatki/>

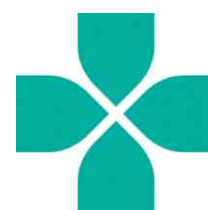
Pripravila Sara Monzalgi

NOV ODPIRALNI ČAS LEKARNE ŠENTILJ

Lekarna Šentilj ima nov delovni čas.
Dostopni želimo biti čim več
uporabnikom.

Odkar je odprta otroška ambulanta,
je tudi lekarna odprta ob ponedeljkih
in torkih cel dan, ob sredah in petkih
pa do 16.00.

Delovni čas:
PONEDELJEK 8.00-19.00
TOREK 8.00-19.00
SREDA 8.00-16.00
ČETRTEK 11.00-19.00
PETEK 8.00-19.00

Če potrebujete zdravila ali nasvet o
zdravilih, zdravju ali zdravem načinu
življenja, vam z veseljem svetujemo.

Lekarne Maribor, lekarna Šentilj

KARATE KLUB WKSA ŠENTILJ VPISUJE NOVE ČLANE

Karate klub WKSA Šentilj vabi vse, ki bi se radi preizkusili v tej plemeniti borišni veščini, da se nam pridružijo na treningu. Vpis novih članov se bo pričel v septembru, in

sicer vsak ponedeljek in sredo med 17. in 19. uro v telovadnici Osnovne šole Rudolfa Maistra Šentilj. Spremljate nas lahko tudi na facebooku na

[facebook.com/wksasentilj](https://www.facebook.com/wksasentilj). Za vse informacije smo vam na voljo na telefonski številki 040 201 728 (Jožek Breznik).

ZAHVALA

Anton Kaučič z Zgornje Velke z družino z Zgornje Velke se zahvaljujem za ukrepanje ob požaru na naši stanovanjski hiši v noči z 29. na 30. december 2014.

Predvsem se zahvaljujem gasilcem PGD Šentilj, PGD Velka,

PGD Ceršak in PGD Sladki Vrh za takojšnje in hitro ukrepanje. Zahvaljujem se Občini Šentilj in županu mag. Štefanu Žvabu. Posebej se zahvaljujem RK Zg. Velka, Društvu upokojencev Velka, Župniji Velka, sosedom in znancem ter vsem, ki so kakorkoli

nesebično in vsak po svojih močeh pomagali. Brez vas bi nam težko uspelo.

Hvala vsem in vsakemu posebej,

Anton Kaučič z družino

ASTRONOMIJA

Je veda velika, ta astronomija,
kot znanost se širi in ves čas razvija,
vesolje za nas je skrivnostna neznanka,
vsak nov pojav pa vabljava uganka.

Zato pa nam veda – astronomija,
razkaže sledi in skrivnosti odvija,
predstavi nam zvezde in galaksije,
ki prosto oko jih nikdar ne odkrije.

Nebesna telesa imena dobijo,
da lažje se ločijo in razvrstijo,
asteroid tako ni satelit,
spada pa v vrsto - planetoid.

Veliko nam znanja da, astronomija,
osončja predstavi, kaj v njih se odvija,
uči nas, da luna ni ena, edina,
da zvezdnata noč ni samo fina.

Da zvezd je veliko, smo videli vsi,
če hočeš jih šteti, se v glavi zvrti,
galaksij je veliko, a zvezdic v njej,
več sto milijard jih je, raje ne šteje.

Tu je še luna in nje sijaj,
ki vpliva na to, kar pisal bom zdaj,
edini naravni je satelit,
a nanjo ni dobro se preselit.

A Zemlja ni eden, edini planet,
kjer je kisik in se da preživet,
gotovo še kje se življenje odvija,
a to bo odkrila astronomija.

Andraž Kovačič Pohorec

KONS. 9. R.

20 A + 19 B

= 9 r

prijatelji, frendi, kolegi = 0

0 = ∞

ljubezen ≠ sovraštvo

veselje ≠ jeza

občasno vse skupaj,

čeprav ni po moje,

preživeli bomo oboje.

Mirabilandija, Postojna in Koper!

Že od malih nog

skupaj potovali,

novim ciljem naproti podali.

r → R

Prijateljčki → Frendi

20 A + 19 B

= 9 r!

Žanet Žašler in Zala Sande

PESEM O MIGRANTIH

Skrb zbujaajo,
prepotujejo ves svet,
žalost prodajajo,
saj nimajo kje živet'.

Nikomur od njih ni lahko,
navajeni so že na slovo.
Vojna migrante prebudi,
kadar se pred hišo zakadi.

Oblečeni so kot zapuščena hiša,
obuti kakor prah,
takoj se prepozna, kadar jih je strah.

Lačni so zelo,
žejni kakor zlo,
a kako si naj pomagajo,
če denarja nimajo.

Tina Primožič

NAJSTNIK NIK TIŠLER JE SVOJE RAZMIŠLJANJE O MIGRACIJAH IZRAZIL V ANGLEŠKEM JEZIKU.

Intimidating and killing a nation,
taking out whole generations,
that is the reason that causes imigration,
people leaving their homes not like they used to, for
education,
but to save their lives and their families from terrible
extermination.

I dont know what this is for,
why their solution is a war,
why to cause more,
fear, and people to disappear,
i know i'm slovenian and this isn't near,
but i want this thing to be clear,
no more fear,
because ohh dear,
this is not why we are living here.

Nik Tišler

SLOVENIJA, MOJA DEŽELA

Gledam te, dežela moja,
kam vodijo vse te sledi,
kaj vse premore zemlja tvoja,
kaj vse na poti se godi.

Bom šel na vrh, dežela moja,
na vrh, kjer plapolata zastava,
naj tja me vodi cesta tvoja,
ponosno vriskal bom s Triglavom!

Se bom spustil, dežela moja,
tja, koder Soča se bohota,
gotovo v njej je duša tvoja,
da se iskri v tej lepoti.

Bom šel naprej, dežela moja,
pogledat travnike, gozdove,
jame, morje, mesta tvoja,
planine, reke in slapove.

Povedal bom, dežela moja,
vsem tujcem, sprehajajoč tod mimo,
da polna čarov je podoba tvoja,
da srečni smo, ker tu živimo.
Te branil bom, dežela moja,
če te sovražnik kdaj obišče,
vsi fantje bomo vojska tvoja,
Da ne postaneš nam grobišče.

Ob prazniku, dežela moja,
vse tvoje doleti pravica,
da ko ustavi se Slovenca hoja,
zasliši peti se Zdravljica.

PRELEPA SI, DEŽELA MOJA,
SLOVENIJA, DEŽELA MOJA.

Andraž Kovačič Pohorec

Aleš Škerget s.p. - AMI - Zvezna ulica 8, 2215 Ceršak
02 647 00 81 041 946 900
ales.skerget@gmail.com

Peleti Arboreko, kakovostni razred **A1**
(EN certifikat; svetlejše barve)
Pepel: **do 0,7%** **SMREKOV LES!!**
Kurilna vrednost: **od 16,5 do 19 MJ/kg**
Na paleti: 65 vreč; 975 kg
cena 1t=243 €; vreča 15 kg=3,65 €

Peleti Arboreko, kakovostni razred **A2**
(EN certifikat; malce temnejše barve)
Pepel: **do 1,2%** **SMREKOV LES!!**
Kurilna vrednost: **od 16,5 do 19 MJ/kg**
Na paleti: 65 vreč; 975 kg
Cena 1 t=223 €; vreča 15 kg=3,35 €

Peleti Hasslacher, kakovostni razred **A1**
(EN certifikat; bele barve-Avstrijski)
Pepel: **do 0,4%**
Kurilna vrednost: **od 16,5 do 19 MJ/kg**
Vsebnost vlage: **7,94%**
Gostota nasutja: **633 kg** **SMREKOV LES!!**
Na paleti 72 vreč 1080 kg
Cena 1t=264 €; vreča 15 kg= 3,96 €

Možnost plačila na obroke (do 12 obrokov)

Solna
HIŠKA

IMATE TEŽAVE Z ASTMO, ALERGIJO,
KRONIČNIM BRONHITISOM?

VAM SLABI VAŠ IMUNSKI SISTEM?

STE POGOSTO PREHLAJENI?

STE KRONIČNO UTRUJENI?

IMATE TEŽAVE ZARADI KAJENJA?

VAŠA REŠITEV SO SOLNE TERAPIJE
V SOLNI HIŠKI v Šentilju.

OB NAKUPU 8 TERAPIJ VAM 3 PODARIMO

Naročila na terapije: 031 639 248
info@solnahiška.si / www.solnahiška.si

Solna Hiška

KRIŽANKA

										AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	GEORGE ORWELL	KONICA, BODICA	SEDEŽ STARO- GRŠKE FILOZOFSKE SÓLE	VZREJA KONJ	DEČEK S SVETILKO IZ ZBIRKE 1001 NOČI
										MAJHNA GOS KOS LESA ZA KURJAVO					
										VSAK OD DVANAJ- STERIH KRISTUS. UČENCEV					
										ZDRAVKO OCVIRK		UTEŽNA MERA, 1.000 KG ORNELLA MUTI			
ILOVICA			POGAN, VELIKAN D.PRITOK MORAVE V SRBIJI												
PAMETEN ČLOVEK				EDDIE IRVINE TEŽKA KOVINA (Er)											
POMOČ: ASCARI DIORAMA MEZA O'HARE	ODOBRA- VANJE S PLOSKA- NJEM	SKUPNOST LJUDI IN CELOTA NJIHOVIH ODNOSOV	RAPER TRKAJ	SEDMA GRŠKA CRKA	AMERIŠKI IGRALEC (ROBERT DE)	ALEŠ VALIČ	ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA		GLAVNO MESTO ŠVICE HVALJE- NJE						
HORMON NADLED- VIČNE ŽLEZE							LATA			LETALIŠČE PRI CHICAGU PORAVNA- VANJE				EDWARD NORTON	
NASPROT- NI VETER										VRBOVO GRMOVJE Ž.OBLIKA IMENA VOJKO					
ČEBULAR						PROBLEM						AVSTRAL. PLAVALEC THORPE PITJE DO DNA			
ALI ŽERDIN			ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI	ŠTEVILO 8 ORODJE ZA DRSANJE					UDAREC LETEČE ŽOGE PESNICA BUDAU				LETAL- STVO	ZAČETEK OBSTAJA- NJA	
POŠKODBA Z IGLO					OVSENI KRUH								ALFI NIPIC		
					ADAM OPEL								URADNI SPIS		
SKRAJNI, ZADNJI DEL, KONEC							ŽELEZNI- ŠKA KOM- POZICIJA PLOD, SADEŽ				NAŠA NAJDALJ- ŠA REKA				
											MAŠČOBA				
@	POPOLNO NASPROT- JE	JAPONSKI VULKAN ITALIJAN, SPORTNI AVTO				LISTA, SPISEK ŽENSKO POKRI- VALO							OCET		
						ORAČ, RATAJ GL.MESTO KAZAH- STANA					RADIOAK. ELEMENT (At)			JAVK	
										IT. DIRKAČ (ALBERTO)					
NELA ERŽISNIK				AVSTRIJ. DIRKAČ F1 (NIKI)					MEDNA- RODNA OZNAKA ZA VZHOD EVA PERON				TORI AMOS		
				AVSTRAL. DIVJI PES									KRAŠKO VINO		
TRDOTA							DON ELLIS				STOTI DEL TOLARJA EROSOV SPREMLJE- VALEC				
							LIMFA, MEZGA								
REKA NA PELO- PONEZU, EVROTÁS				DELAVEC V TAMU								FINSKI DIRKAČ F1 ROSBERG NATAŠA ... RALIJAN			
				POKLON DARILO										VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI CHRISTINA AGUILERA	
VELIK TIBE- TANSKI MEDVED						OBMOČJE V OBLASTI EMIRJA IVAN MINATTI									
ZENSKA, KI ORGA- NIZIRA, ORGANI- ZATORKA															
PRIKAZ ŽIVALI IN RASTLIN KOT V NARAVI								PREBI- VALEC ATIKE							

Izžrebana nagrajenska prejšnje križanke je **Ljudmila Potočnik**, Sladki Vrh 55, 2214 Sladki Vrh.

ČESTITAMO! Nagrado bo prejela po pošti.

Za sodelovanje pri naslednjem žrebanju rešite križanko in geslo, napisano na dopisnici ali v kuverti, pošljite na naslov: Občina Šentilj, Uredništvo Glas-ila (nagradna križanka), Maistrova ulica 22, 2212 Šentilj v Slovenskih goricah do 20. 11. 2017.

